

O P R O E P I N G
voor de op **woensdag** 9 september 2020 vanaf 19.30 uur
in **het Stadhuis** te houden
vergadering van de Raad der gemeente Hengelo

AGENDA:

A		Algemeen			Port.H.
	A01	Opening			
	A02	Vaststellen agenda			
	A03	Vragenkwartier (zie art. 46 Reglement van Orde voor de gemeenteraad)			
	A04	Bestuurlijke actualiteiten (van het college)			
	A05	Afscheid de heer Ten Barge			
	A06	Toelating de heer R.H. Oude Munnink als raadslid	3118993		
	A07	Benoeming lid commissie Klankbordgesprekken burgemeester en raad	3120461		
B		 Hamerstukken			
	B01	Kredietvoorstel Bataafse Kamp	3092499		Gerrits
C		Voorstellen met tussenkomst van de Politieke Markt			
D		Voorstellen zonder tussenkomst van de Politieke Markt			
	D01	Benoeming lid Raad van Toezicht OSG	3097941		Bruggink
	D02	1 ^e wijziging Verordening Precariobelasting	3094368		Ten Heuw
	D03	Zienswijze begrotingswijziging Regio Twente inz. OZJT.VTT	3110653		College

Hengelo, 24 augustus

De voorzitter van de raad,

De heer S.W.J.G. Schelberg

De eerstvolgende raadsvergadering is gepland in het **Stadhuis** op **woensdag** 26 augustus 2020,
aanvang 19.30 uur

RAADSBESLUIT**A05**

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
3129190	Griffie - Hartendorp	GRI	Schelberg
ONDERWERP			
3129190 - Tijdelijke toelating van dhr. Ter Beek als raadslid			

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGELO BESLUIT:

De heer H.L. ter Beek toe te laten als tijdelijk raadslid

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

Aan de heer P. (Patrick) Rillmann is wegens ziekte tijdelijk ontslag verleend als lid van de raad van de gemeente Hengelo. Op 21 september 2020 is de heer H.L. (Han) ter Beek voor een periode benoemd tot tijdelijke opvolger. De benoeming van H.L. ter Beek geldt voor een periode van 16 weken en eindigt automatisch op 23 december 2020.

DE GEMEENTERAAD VAN HENGELO,**7 OKTOBER 2020**

De griffier

De voorzitter

RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
3129190	Griffie - Hartendorp	GRI	Schelberg
ONDERWERP			
3129190 - Tijdelijke toelating van dhr. Ter Beek als raadslid			

AANLEIDING, DOEL EN WAT GING ER AAN VOORAF

De heer P. (Patrick) Rillmann, raadslid voor LokaalHengelo heeft in verband met ziekte een aanvraag gedaan voor tijdelijk ontslag als bedoeld in artikel X 10 van de Kieswet.

De heer H.L. (Han) ter Beek is door de voorzitter van het Centraal Stembureau benoemd tot tijdelijke opvolger van P. Rillmann. De heer Ter Beek heeft zijn benoeming aanvaard.

De raad beslist over de toelating van nieuwe leden, ondersteund door een verslag van de commissie tot onderzoek van de geloofsbrieven. De raad doet dit zoals bedoeld in artikel V4 van de Kieswet en artikel 5a van het Reglement van Orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de raad en politieke markt van de gemeente Hengelo.

Gemeenteraadsleden kunnen bij zwangerschap en bevalling of bij langdurige ziekte tijdelijk ontslag nemen. Het gaat altijd om een tijdelijk ontslag en een tijdelijke vervanging die van rechtswege eindigen na een periode van 16 weken. Binnen één zittingsperiode kan een lid drie keer gebruikmaken van dit recht.

INHOUD VAN HET VOORSTEL

De heer P. (Patrick) Rillmann, raadslid voor LokaalHengelo heeft in verband met ziekte een tweede aanvraag gedaan voor tijdelijk ontslag als bedoeld in artikel X 10 van de Kieswet.

Het tijdelijke ontslag is verleend door de voorzitter van de raad per 2 september 2020. Daarmee is er een vacature ontstaan voor de duur van 16 weken.

Op 21 september 2020 heeft de voorzitter van het centraal stembureau de heer H.L. (Han) ter Beek benoemd tot tijdelijke opvolger van P. Rillmann. Dit is overeenkomstig hoofdstuk W van de Kieswet.

Op grond van artikel W2 van de Kieswet worden de volgende kandidaten buiten beschouwing gelaten voor benoeming:

- G.J.P. (Gerrit) Megelink, omdat hij schriftelijk heeft verklaard de benoeming niet aan te nemen;
- S. (Seviye) van Wier-Koca, omdat zij al lid is van de raad;
- H.J. (Henk) Vosmeijer, omdat hij schriftelijk heeft verklaard de benoeming niet voor benoeming in aanmerking te willen komen;
- P. (Patrick) Rillmann, omdat het zijn vacature betreft;
- L.F.M. (Leo) Janssen, omdat hij al lid is van de raad;
- J. (Jeffrey) Scholten, omdat hij schriftelijk heeft verklaard de benoeming niet voor benoeming in aanmerking te willen komen;
- E.H.M. (Edwin) Oude Middendorp, omdat hij schriftelijk heeft verklaard niet voor deze benoeming in aanmerking te willen komen;
- M.J.E. (Marjo) Sleiderink-Eelderink, omdat zij schriftelijk heeft verklaard niet voor deze benoeming in aanmerking te willen komen.

De benoeming van de heer Ter Beek geldt voor een periode van 16 weken vanaf de dag van ingang van het tijdelijk ontslag en eindigt van rechtswege op 23 december 2020.

De heer Ter Beek heeft zijn benoeming op 21 september 2020 aanvaard. Daarnaast heeft hij de op grond van artikel V3 Kieswet benodigde stukken overgelegd:

- een ondertekende verklaring over het al dan niet bekleden van openbare betrekkingen,
- een uittreksel uit de Basisregistratie Personen waaruit zijn woonplaats en de datum en plaats van zijn geboorte blijken.

De gemeenteraad zal aan de hand van de overgelegde stukken (de geloofsbrieven) onderzoeken of de benoemde tot de raad kan worden toegelaten.

De geloofsbrieven van dhr. H.L. ter Beek zijn onderzocht door de leden van de commissie tot onderzoek van de geloofsbrieven. Indien uit het verslag van de commissie blijkt dat de geloofsbrieven in orde zijn bevonden, kan het raadslid worden toegelaten en kan worden overgegaan tot het afleggen van de voorgeschreven eed of verklaring en belofte.

Op grond van artikel X 10, lid 4, van de Kieswet wordt aan een lid ten hoogste drie maal per zittingsperiode tijdelijk ontslag verleend. Deze toelating betreft het tweede tijdelijke ontslag van de heer Rillmann binnen deze zittingsperiode.

BESPREEK- EN BESLISPUNTEN

De raad van de gemeente Hengelo besluit na advies van de commissie voor de geloofsbrieven tot de beëdiging van de heer H.L. ter Beek als lid van de raad van Hengelo over te gaan.

FINANCIËLE ASPECTEN

Het raadslid dat vervangen wordt behoudt de raadsvergoeding en de helft van de onkostenvergoeding. De vervanger ontvangt de volledige raadsvergoeding en de volledige onkostenvergoeding.

Een en ander wordt opgevangen binnen de daartoe beschikbare budgetten.

BIJLAGE(N)

In handen van de commissie voor de geloofsbrieven:

- Benoemingsbesluit
- Kennisgeving van de benoeming, van de voorzitter van het centraal stembureau
- Mededeling dat de benoemde de benoeming aanneemt
- Mededeling inzake openbare betrekkingen
- Uittreksel uit de basisregistratie personen, waaruit geboortedatum, geboorteplaats en woonplaats van de benoemde blijken
- Besluit verlenen tijdelijk ontslag gemeenteraad dhr. P.Rillmann
- Benoemingsbesluit van dhr. G.J.P. Megelink d.d. 7 september 2020
- Verklaring van dhr. G.J.P. Megelink d.d. 16 september 2020 waarin hij aangeeft zijn benoeming niet aan te nemen.
- Verklaring van dhr. H.J. Vosmeijer d.d. 11 november 2019 waarin hij aangeeft gedurende deze zittingsperiode niet voor benoeming in aanmerking te willen komen.
- Verklaring van dhr. J. Scholten d.d. 16 september 2020 waarin hij aangeeft voor deze tijdelijke vervanging niet in aanmerking te willen komen.
- Verklaring van dhr. E.H.M. Oude Middendorp d.d. 17 september 2020 waarin hij aangeeft voor deze tijdelijke vervanging niet in aanmerking te willen komen.
- Verklaring van mw. M.J.E. Sleiderink-Eelderink d.d. 17 september 2020 waarin zij aangeeft gedurende deze zittingsperiode niet voor benoeming in aanmerking te willen komen.

Dit raadsadvies is opgesteld door de raadsgriffie.

RAADSBESLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
3116095	GRI - Hartendorp	GRI	Ten Heuw
ONDERWERP			
3116095 - Rekenkameronderzoek 'Met beleid garant staan?'			

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGELO BESLUIT:

1. Kennis te nemen van het rekenkamerrapport 'Met beleid garant staan?';
2. De aanbevelingen, zo genoemd op blz. 8 van het rekenkamerrapport, over te nemen en het college opdracht te geven uitvoering te geven aan deze aanbevelingen.

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

De Rekenkamercommissie Hengelo heeft het resultaat van het onderzoek 'Met beleid garant staan?' aangeboden aan de gemeenteraad. Een doorwerkingsonderzoek naar de opvolging van aanbevelingen uit een 213a onderzoek uit 2014. Dit betrof een onderzoek van het college naar het verstrekken van leningen en garanties voor maatschappelijke doelen.

De gemeenteraad wordt voorgesteld om kennis te nemen van het onderzoeksrapport inclusief de conclusies en de aanbevelingen. Voorgesteld wordt om de aanbevelingen over te nemen en het college op te dragen een aantal aanbevelingen uit te voeren.

DE GEMEENTERAAD VAN HENGELO,**DATUM**

De griffier

De voorzitter

RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
3116095	GRI - Hartendorp	GRI	Ten Heuw
ONDERWERP			
3116095 - Rekenkameronderzoek 'Met beleid garant staan?'			

AANLEIDING, DOEL EN WAT GING ER AAN VOORAF

De Rekenkamercommissie Hengelo biedt u hierbij het resultaat aan van het onderzoek 'Met beleid garant staan'. Een doorwerkingsonderzoek naar de opvolging van aanbevelingen uit een 213a onderzoek. Het onderzoek is uitgevoerd door dr. M.J. Oude Vrielink, onderzoekster van de rekenkamercommissie Hengelo.

Het rekenkamerrapport is op 26 juni 2020 aangeboden aan de gemeenteraad. Tegelijkertijd is het ook aangeboden aan het college van B&W en zijn zij uitgenodigd voor het geven van een bestuurlijke reactie voorafgaand aan de behandeling van dit voorstel. Deze bestuurlijke reactie is ontvangen en als bijlage bij dit raadsvoorstel gevoegd.

INHOUD VAN HET VOORSTEL

Achtergrond

Vrijwel elke gemeente verstrekt leningen en garanties aan bijvoorbeeld corporaties, maatschappelijke instellingen, verbonden partijen of bedrijven. Het gaat veelal om grote bedragen. Inherent hieraan zijn ook de risico's groot. Om deze in de bedrijfsvoering te minimaliseren, worden bijvoorbeeld financieringsvoorwaarden, zekerheidsstellingen en periodieke beoordeling van kredietwaardigheid gebruikt. In 2013 namen bij de gemeente Hengelo de zorgen toe over de financiële risico's door het verstrekken van leningen aan derden in relatie tot de financiële positie. Het eigen vermogen was zodanig laag dat verplichte afboekingen van schuldposities niet op te vangen waren.

Na een vooronderzoek vond de gemeente het nuttig om het beleid rond leningen grondig op doelmatigheid en doeltreffendheid te evalueren (ex artikel 213a Gemeentewet). In januari 2014 is het rapport met de onderzoeksresultaten, conclusies en aanbevelingen opgeleverd.

Tegen deze achtergrond heeft de rekenkamercommissie in 2019 besloten tot een doorwerkingsonderzoek naar het leningen- en garantiebeleid van de gemeente Hengelo.

Doelstelling en onderzoeksvragen

Doel van dit rekenkameronderzoek is voor de raad inzichtelijk te maken in hoeverre en op welke wijze de gemeente Hengelo in beleid en uitvoering opvolging heeft gegeven aan de door het college overgenomen aanbevelingen van het art. 213a-onderzoek van 2014. Het rekenkameronderzoek behelst alleen het beleid en de uitvoering van de aangegane verplichtingen na 2014.

De hoofdvraag van dit onderzoek is:

In hoeverre heeft de gemeente Hengelo opvolging gegeven aan de aanbevelingen in het art. 213a-onderzoek naar het beleid voor leningen en garanties aan derden voor maatschappelijke doelen en wat zijn hiervan de effecten?

Deelvragen

Bereik van onderzoeksresultaten in het samenspel raad en college

1. Zijn de resultaten van het collegeonderzoek besproken en behandeld conform de eisen die de Gemeentewet en lokale verordening daaraan stellen?

Implementatie van de aanbevelingen

2. Welke acties zijn ondernomen om uitvoering te geven aan het collegebesluit om de aanbevelingen over te nemen?

3. In hoeverre en op welke wijze zijn de aanbevelingen uitgewerkt in nieuw of aangepast beleid?

Bereikte effecten

4. Is door de uitgewerkte aanbevelingen aantoonbare verandering opgetreden in de beleidsuitvoering?

De raad is op 1 oktober 2019 geïnformeerd over de aanleiding en probleemstelling van het rekenkameronderzoek. Het onderzoek is daadwerkelijk gestart in het laatste kwartaal van 2019.

Ambtelijke feitencheck

Conform het onderzoeksprotocol van de commissie is de conceptrapportage aangeboden voor een (ambtelijke) feitencheck. Dit betreft een check op de feitelijke juistheid van de bevindingen van het onderzoek, exclusief de conclusies en de aanbevelingen. De reactie op de ambtelijke feitencheck, ontvangen op 20 februari 2020, geeft de rekenkamercommissie aanleiding om in het rapport van bevindingen een aantal passages aan te passen of te verduidelijken middels een voetnoot. Het betreffen echter geen aanpassingen die hebben geresulteerd in aanpassingen van de algehele bevindingen in de rapportage, of de daaruit voortkomende conclusies en aanbevelingen.

Eindrapport

In het aangeboden rekenkamerrapport worden de onderzoeksvragen beantwoord, conclusies getrokken en aanbevelingen gedaan.

Verkorte conclusies (zie vanaf blz. 7 in het onderzoeksrapport):

Ten aanzien van de doorwerking van de aanbevelingen van het 213a-onderzoek:

- In het 213a-onderzoek opgenomen aanbevelingen zijn door het college uitgevoerd. De uitvoering bestaat uit actualisering van het Treasurybesluit en de daarmee verbonden beleidsregels en het gevolg geven aan de aanbevelingen in de beoordeling van aanvragen voor leningen en garanties vanaf 2014. Hiermee geeft het college blijk aanbevelingen uit beleid- en organisatieonderzoeken daadwerkelijk en volledig om te zetten in nieuw beleid en nieuwe uitvoering.
- De aanbeveling om de raad "vooraf in staat te stellen zijn oordeel te geven over een beargumenteerd voorlopig besluit van het college om toch een garantie of lening te verstrekken" is zeer ruim ingevuld.

Ten aanzien van de zorgvuldigheid en kwaliteit van de doorwerking:

- Door het resultaat van het 213a-onderzoek niet conform de wet en de verordening aan de raad (schriftelijk) te doen toekomen, heeft de gemeente onzorgvuldig gehandeld. De raad is hiermee tekort gedaan in zijn kaderstellende en controlerende rol.
- Een verdere onzorgvuldigheid betreft de (niet-)publicatie van de Beleidsregels publieke taak leningen en garanties 2014. Door de beleidsregels niet op de in de beleidsregels voorgeschreven wijze te publiceren zijn burgers in het onderhavige geval overigens niet aangetast in de aanspraken die zij op de beleidsregels kunnen maken.

Ten aanzien van het beleid leningen en garanties:

- Een kwalitatieve tekortkoming is dat in de teksten van/bij het Treasurybesluit 2014 en de Beleidsregels 2014 niet dezelfde terminologie wordt gebruikt voor de betrokkenheid van de raad.
- De kwaliteit van de onderbouwing van voorstellen aan het college en de raad is wisselend als het gaat om het inzicht in de instrumentkeuze bij het verlenen van een lening of garantstelling.

Aanbevelingen:

- Het college dient te allen tijde de raad conform wettelijk vereiste schriftelijk te informeren over de resultaten van onderzoeken ex artikel 213a van de Gemeentewet. Dit geldt ook indien de resultaten en aanbevelingen van een dergelijk onderzoek reeds door het college worden overgenomen
- In alle gevallen waar het college de instemming of een besluit van de raad vraagt, dienen de raadsstukken adequaat inzicht te geven in de afwegingen die het college maakt/heeft gemaakt voor het (voornemen tot het) bij uitzondering toch verstrekken van een lening of garantie.

Behandelvoorstel

De Rekenkamercommissie stelt uw raad voor om dit onderzoek via een politieke markt te agenderen voor behandeling in de gemeenteraad. De commissie kan daar een toelichting geven op –de totstandkoming van– deze rapportage. Ten aanzien van uw besluit over dit onderzoeksrapport doet de commissie het volgende voorstel aan de gemeenteraad:

- *Neem middels een raadsbesluit kennis van het opgestelde rapport "Met beleid garant staan?"*
- *Bespreek tijdens een politieke markt de gepresenteerde aanbevelingen en besluit middels een raadsbesluit of en hoe hier opvolging aangegeven dient te worden.*

Het voorliggende raadsvoorstel is door de raadsgriffie opgesteld op basis van de ontvangen stukken vanuit de rekenkamercommissie.

BESPREEK- EN BESLISPUNTEN

De raad wordt voorgesteld om:

1. Kennis te nemen van het rekenkamerrapport 'Met beleid garant staan?'
2. De aanbevelingen, zo genoemd op blz. 8 van het rekenkamerrapport, over te nemen en het college opdracht te geven uitvoering te geven aan deze aanbevelingen.

In de politieke markt kan gesproken worden over het overnemen van de aanbeveling(en) vanuit de rekenkamercommissie waarna mogelijk een aanpassing van bovenstaande concept-besluit volgt.

FINANCIËLE ASPECTEN

Niet ten aanzien van dit raadsvoorstel.

Het onderzoek is uitgevoerd door de onderzoekster van de rekenkamercommissie Hengelo. De kosten hiervoor vallen binnen het budget dat voor de commissie beschikbaar is.

BIJLAGE(N)

Rekenkamercommissie Hengelo; Aanbiedingsbrief Gemeenteraad en Rekenkameronderzoek
Collegebrief 3089166 – Reactie op rapport Met beleid garant staan?

Dit raadsadvies is opgesteld door de raadsgriffie.

Aan de gemeenteraad

Onderwerp

Aanbieding resultaat onderzoek
'Met beleid garant staan?'

Kenmerk

2020_V006

Datum

26 juni 2020

Geachte leden van de raad,

De Rekenkamercommissie Hengelo biedt u hierbij het resultaat aan van het onderzoek 'Met beleid garant staan'. Een doorwerkingsonderzoek naar de opvolging van aanbevelingen uit een 213a onderzoek. Het onderzoek is uitgevoerd door dr. M.J. Oude Vrielink, onderzoekster van de rekenkamercommissie Hengelo. Het onderzoeksrapport alsook de bijbehorende conclusies en aanbevelingen treft u aan als bijlage bij deze brief.

Aanleiding

Vrijwel elke gemeente verstrekt leningen en garanties aan bijvoorbeeld corporaties, maatschappelijke instellingen, verbonden partijen of bedrijven. Het gaat veelal om grote bedragen. Inherent hieraan zijn ook de risico's groot. Om deze in de bedrijfsvoering te minimaliseren, worden bijvoorbeeld financieringsvoorwaarden, zekerheidsstellingen en periodieke beoordeling van kredietwaardigheid gebruikt.

In 2013 namen bij de gemeente Hengelo de zorgen toe over de financiële risico's door het verstrekken van leningen aan derden in relatie tot de financiële positie. Het eigen vermogen was zodanig laag dat verplichte afboekingen van schuldposities niet op te vangen waren.¹ Na een vooronderzoek vond de gemeente het nuttig om het beleid rond leningen grondig op doelmatigheid en doeltreffendheid te evalueren (ex artikel 213a Gemeentewet). In januari 2014 is het rapport met de onderzoeksresultaten, conclusies en aanbevelingen opgeleverd (zie kader; voor een uitgebreidere samenvatting zie bijlage 1).

Tegen deze achtergrond heeft de rekenkamercommissie in 2019 besloten tot een doorwerkingsonderzoek naar het leningen- en garantiebeleid van de gemeente Hengelo.

Doelstelling en centrale vraag

Doel van dit rekenkameronderzoek is voor de raad inzichtelijk te maken in hoeverre en op welke wijze de gemeente Hengelo in beleid en uitvoering opvolging heeft gegeven aan de door het college overgenomen aanbevelingen van het art. 213a-onderzoek van 2014. Het rekenkameronderzoek behelst alleen het beleid en de uitvoering van de aangegane verplichtingen na 2014.

De hoofdvraag van dit onderzoek is:

In hoeverre heeft de gemeente Hengelo opvolging gegeven aan de aanbevelingen in het art. 213a-onderzoek naar het beleid voor leningen en garanties aan derden voor maatschappelijke doelen en wat zijn hiervan de effecten?

Ambtelijke feitencheck

Conform ons onderzoeksprotocol is de conceptrapportage aangeboden voor een (ambtelijke) feitencheck. Dit betreft een check op de feitelijke juistheid van de bevindingen van het onderzoek, exclusief de conclusies en de aanbevelingen.

De reactie op de ambtelijke feitencheck, ontvangen op 20 februari 2020, geeft de rekenkamercommissie aanleiding om in het rapport van bevindingen een aantal passages aan te passen of te verduidelijken middels een voetnoot. Het betreffen echter geen aanpassingen die hebben geresulteerd in aanpassingen van de algehele bevindingen in de rapportage, of de daaruit voortkomende conclusies en aanbevelingen.

Op het moment dat de Rekenkamercommissie in maart 2020 had willen overgaan tot aanbieding van de rapportage, was er sprake van de Covid-19 uitbraak in Nederland. Hierdoor heeft de Rekenkamercommissie besloten de aanbieding, waaronder de aanbieding aan de verantwoordelijk portefeuillehouder, enige maanden uit te stellen.

Behandelvoorstel

De rekenkamer stelt uw raad voor om dit doorwerkingsonderzoek na het zomerreces via een politieke markt te agenderen voor behandeling in de gemeenteraad. Vanzelfsprekend is de rekenkamercommissie bereid om – de totstandkoming van – dit rapport toe te lichten tijdens de behandeling in een politieke markt.

Ten aanzien van uw besluit over dit onderzoeksrapport doen wij u het volgende voorstel:

- *Neem middels een raadsbesluit kennis van het opgestelde rapport “Met beleid garant staan?”*
- *Bespreek tijdens een politieke markt de gepresenteerde aanbevelingen en besluit middels een raadsbesluit of en hoe hier opvolging aangegeven dient te worden.*

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

Namens de Rekenkamercommissie gemeente Hengelo,
de secretaris,

C.H. Hartendorp

Aan het college
P/a de heer J.Eshuis

Onderwerp

Aanbieding resultaat onderzoek
'Met beleid garant staan?'

Kenmerk

2020_V007

Datum

26 juni 2020

Geacht college,

De Rekenkamercommissie Hengelo biedt u hierbij het resultaat aan van het onderzoek 'Met beleid garant staan'. Een doorwerkingsonderzoek naar de opvolging van aanbevelingen uit een 213a onderzoek. Zoals ons onderzoeksprotocol voorschrijft versturen wij u hierbij het afschrift van de aanbiedingsbrief aan de gemeenteraad en het bijbehorende onderzoek.

Behandelvoorstel

De Rekenkamercommissie stelt de gemeenteraad voor om dit onderzoek via een politieke markt te agenderen voor behandeling in de gemeenteraad en doet de raad het volgende voorstel ten aanzien van het te nemen besluit over het onderzoeksrapport:

- *Neem middels een raadsbesluit kennis van het opgestelde rapport "Met beleid garant staan?"*
- *Besprek tijdens een politieke markt de gepresenteerde aanbevelingen en besluit middels een raadsbesluit of en hoe hier opvolging aangegeven dient te worden.*

Wij nodigen u uit om voorafgaand of tijdens de behandeling van het onderzoeksrapport in een politieke markt, bestuurlijk te reageren.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

Namens de Rekenkamercommissie gemeente Hengelo,
de secretaris,

C.H. Hartendorp

Bijlagen:

- Aanbiedingsbrief aan de gemeenteraad incl. bijlagen betreffende het Rekenkameronderzoek 'Met beleid garant staan?'

Met beleid garant staan?

Onderzoek naar de opvolging van aanbevelingen uit een 213a-onderzoek

Rekenkamercommissie Hengelo

Mei 2020

Voorwoord

Voor u ligt een doorwerkingsonderzoek van de rekenkamercommissie naar de opvolging van de aanbevelingen van een art. 213a gemeentewet onderzoek uit 2014. Dit betrof een beleidsevaluatie van het Hengelose beleid voor het verstrekken van leningen en garanties voor maatschappelijke doelen, uitgevoerd door Kennispunt Twente in opdracht van het college van B & W. Met het voorliggende doorwerkingsonderzoek heeft de rekenkamercommissie een peilstok genomen om te onderzoeken of en zo ja, in welke mate het college conclusies en aanbevelingen uit beleid- en organisatieonderzoek daadwerkelijk vertaalt naar nieuw beleid en nieuwe uitvoeringsvormen.

De opvolging van beleid- en organisatie aanbevelingen is een onderwerp dat veelal in de raad minder aandacht krijgt, maar daarom niet minder belangrijk. Het is belangrijk, omdat deze opvolging het hart is van het vertrouwen dat onderzoek en verantwoording leidt tot een lerende organisatie. Het onderzoek betreft een casus waarin het college zelf gevolgen wil verbinden aan de conclusies en aanbevelingen van een in zijn opdracht uitgevoerd onderzoek. De rekenkamercommissie heeft onderzocht of de raad daarover is bericht en tot welke wijzigingen dit daadwerkelijk heeft geleid in beleid en praktijk. Het onderwerp zelf "Leningen en Garanties" is in het onderzoek alleen zijdelings van belang en het beleid daarvoor is derhalve niet diepgaand onderzocht.

1	Deel I Bestuurlijke nota	3
1.1	Aanleiding en vormgeving onderzoek.....	3
1.2	Onderzoeksopzet.....	4
1.3	Beantwoording van de onderzoeksvragen.....	5
1.4	Conclusies en aanbevelingen	7
2	Deel 2 Nota van bevindingen	9
2.1	Inleiding	9
2.2	Bereik van onderzoeksresultaten en opvolging collegebesluit.....	9
2.3	Uitwerking van de aanbevelingen in beleid	12
2.4	Effecten: implementatie van aanbevelingen in de beleidsuitvoering.....	16
2.5	Effecten: implementatie van aanbevelingen in de besluitvorming	20
	Geraadpleegde literatuur en documenten	22
	Bijlage 1 Samenvatting van het art. 213a-onderzoek ‘Beleidsevaluatie verstrekte leningen voor maatschappelijke doelen’	24
	Bijlage 2 In de beleidsregels doorgevoerde wijzigingen	26
	Bijlage 3 Vanuit ambtelijke organisatie aangereikte overzicht van verzoeken inzake leningen en garanties vanaf 2014	29
	Bijlage 4 Twee cases ter illustratie	33
	Bijlage 5 Normenkader voor het doorwerkingsonderzoek	36

1 Deel I Bestuurlijke nota

1.1 Aanleiding en vormgeving onderzoek

Vrijwel elke gemeente verstrekt leningen en garanties aan bijvoorbeeld corporaties, maatschappelijke instellingen, verbonden partijen of bedrijven. Het gaat veelal om grote bedragen.

Inherent hieraan zijn ook de risico's groot. Om deze in de bedrijfsvoering te minimaliseren, worden bijvoorbeeld financieringsvoorwaarden, zekerheidsstellingen en periodieke beoordeling van kredietwaardigheid gebruikt. Maar de afwegingen die voorafgaan aan het verstrekken van een lening of garantie zijn eveneens van belang. Het staat gemeenten immers vrij om, binnen de kaders van de Europese en landelijke regelgeving, zelf te bepalen of zij tot het verstrekken overgaan. Het is een politiek-bestuurlijke afweging. De bereidheid verschilt per gemeente en per periode.

In 2013 namen bij de gemeente Hengelo de zorgen toe over de financiële risico's door het verstrekken van leningen aan derden in relatie tot de financiële positie. Het eigen vermogen was zodanig laag dat verplichte afboekingen van schuldposities niet op te vangen waren.¹ Na een vooronderzoek vond de gemeente het nuttig om het beleid rond leningen grondig op doelmatigheid en doeltreffendheid te evalueren (ex artikel 213a Gemeentewet). In januari 2014 is het rapport met de onderzoeksresultaten, conclusies en aanbevelingen opgeleverd (zie kader; voor een uitgebreidere samenvatting zie bijlage 1).

Tegen deze achtergrond heeft de rekenkamercommissie besloten tot een doorwerkingsonderzoek naar het leningen- en garantiebeleid van de gemeente Hengelo.² De rekenkamercommissie beperkt zich tot het in beeld brengen van het bereik en effect van het art.213a-onderzoek: hoe zijn de resultaten en aanbevelingen van het 213a-onderzoek binnen de gemeente behandeld en welke veranderingen zijn naar aanleiding van de aanbevelingen aangebracht in het beleid, de uitvoering en de besluitvorming ten aanzien van leningen en garanties?³ In kader 1 zijn de aanbevelingen integraal weergegeven.

De rekenkamercommissie spreekt in dit doorwerkingsonderzoek kortheidshalve van 'het 213a-onderzoek' als bedoeld wordt het art. 213a-onderzoek 'Beleidsevaluatie verstrekte leningen voor maatschappelijke doelen'.

¹ College-/burgemeestersadvies Beleidsevaluatie verstrekte leningen voor maatschappelijke doelen (1005278).

² Daarbij hanteert de rekenkamercommissie de definitie van leningen en garanties, zoals opgenomen in artikel 1 van de Beleidsregels publieke taak leningen en garanties 2014 van de gemeente Hengelo. Een lening is in deze beleidsregels gedefinieerd als "een geldbedrag dat door de gemeente Hengelo kan worden verstrekt in de vorm van een hypothecaire lening of in de vorm van een onderhandse lening (afhankelijk van de gestelde zekerheden) voor roerende en onroerende zaken" (artikel 1 onder a). Een garantie is gedefinieerd als "een borgstelling van de gemeente ten behoeve van een door de aanvrager bij een financiële instelling aan te trekken geldlening en de daaruit voortvloeiende verplichtingen" (artikel 1 onder b).

³ De rekenkamercommissie heeft zich daarbij laten inspireren door Het NVRR-model voor doorwerkingsonderzoek (april 2018).

Het college van B & W heeft in 2013 opdracht gegeven tot het art. 213a-onderzoek met als doel inzichten te verwerven in mogelijkheden om beleidsdoelen voortaan op een andere manier te bereiken, eventueel met inzet van andere gemeentelijke (financiële) instrumenten.

Het onderzoek heeft geresulteerd in vijf aanbevelingen:

1. Leg als beleidslijn vast en communiceer extern dat de gemeente Hengelo in beginsel geen leningen of garanties verstrekt voor maatschappelijke doeleinden. De beleidsregels die bestaan voor verstrekking van deze leningen kunnen vervallen. Zij wekken ten onrechte de indruk dat er een 'Ja, tenzij-beleid is' bij de gemeente Hengelo. Van instellingen wordt verwacht dat zij zelf voldoende reserveren voor groot-onderhoud van vastgoed en vervanging en dat zij eigen inspanningen leveren, eventueel in de vorm van zelfwerkzaamheid. Op die basis moet het mogelijk zijn op eigen kracht financiering bij de bank te krijgen.
2. Opteer altijd voor gemeentegarantie indien er – bij wijze van uitzondering en na afweging door het college van de beleidsmatige gewenstheid van de te financieren voorziening – toch voor wordt gekozen steun te geven bij de financiering. Vraag voortaan een borgstellingsprovisie.
3. Zoek in het traject van verkenning van de mogelijkheden van financiering met gemeentegarantie altijd naar mogelijkheden van risicodeling met banken en waarborgfondsen.
4. Stel bij afwijking van het beleid ad 1 de gemeenteraad vooraf in staat zijn oordeel te geven over een beargumenteerd voorlopig besluit van het college om toch een garantie of lening te verstrekken.
5. Formuleer kwaliteitseisen voor de leiding en de financiële administratie van instellingen indien een garantie of lening wordt verstrekt. Maak duidelijk dat dit los staat van de faciliteiten die de gemeente eventueel op dit punt gaat bieden.

Het college heeft op 6 mei 2014 besloten de aanbevelingen over te nemen en mee te nemen bij het actualiseren van het Treasurybesluit.

1.2 Onderzoeksopzet

1.2.1 Doel en vraagstelling

Doel van dit rekenkameronderzoek is voor de raad inzichtelijk te maken in hoeverre en op welke wijze de gemeente Hengelo in beleid en uitvoering opvolging heeft gegeven aan de door het college overgenomen aanbevelingen van het art. 213a-onderzoek van 2014. Het rekenkameronderzoek behelst alleen het beleid en de uitvoering van de aangegane verplichtingen na 2014.

De hoofdvraag van dit onderzoek is:

In hoeverre heeft de gemeente Hengelo opvolging gegeven aan de aanbevelingen in het art. 213a-onderzoek naar het beleid voor leningen en garanties aan derden voor maatschappelijke doelen en wat zijn hiervan de effecten?

Bereik van onderzoeksresultaten in het samenspel raad en college

1. Zijn de resultaten van het collegeonderzoek besproken en behandeld conform de eisen die de Gemeentewet en lokale verordening daaraan stellen?

Implementatie van de aanbevelingen

2. Welke acties zijn ondernomen om uitvoering te geven aan het collegebesluit om de aanbevelingen over te nemen?
3. In hoeverre en op welke wijze zijn de aanbevelingen uitgewerkt in nieuw of aangepast beleid?

Bereikte effecten

4. Is door de uitgewerkte aanbevelingen aantoonbare verandering opgetreden in de beleidsuitvoering?

5. Is door de aanbevelingen een verandering opgetreden in (de wijze van) besluitvorming door college en raad?

1.2.2 Aanpak van het onderzoek

Het onderzoek is hoofdzakelijk uitgevoerd door middel van een documentenanalyse die zich richt op de periode september 2013 – november 2019. De documentanalyse omvat onder andere de verslaglegging van de behandeling van het art. 213a-onderzoek, de beleidskaders, P & C-documenten en beleidsdocumenten die zicht bieden op de beleidsuitvoering en besluitvorming in gevallen waarin een lening of garantie is verstrekt vanaf 2014. Op verzoek van de rekenkamercommissie heeft de afdeling Financiën (sector Middelven) samen met de verantwoordelijke beleidsmedewerkers en financieel adviseurs een overzicht opgesteld van aan de gemeente gerichte verzoeken inzake leningen en garanties vanaf 2014.⁴ Via de ambtelijke contactpersoon zijn aanvullende vragen gesteld naar aanleiding van de documentanalyse, alsmede over de nu gehanteerde uitvoering van het beleid.

Als toetssteen voor de bevindingen in dit onderzoek wordt een normenkader gehanteerd (zie bijlage 5). De normen vinden hun oorsprong in de aanbevelingen van het art. 213a-onderzoek naar leningen en garanties uit 2014. De rekenkamercommissie heeft de aanbevelingen ‘vertaald’ naar normen en toetst per norm of volledig, (+), gedeeltelijk (-/+) of niet aan de norm wordt voldaan (-). Op deze wijze wordt inzichtelijk in hoeverre opvolging is gegeven aan de aanbevelingen van het art 213a-onderzoek.

1.3 Beantwoording van de onderzoeksvragen

1.3.1 Antwoorden op de deelvragen

1. Zijn de resultaten van het collegeonderzoek besproken en behandeld conform de eisen die de Gemeentewet en lokale verordening daaraan stellen?

De resultaten van het art. 213a-onderzoek naar leningen en garanties zijn ambtelijk en bestuurlijk besproken conform het bepaalde in de wet en gemeentelijke afspraken. Het college heeft echter geen schriftelijk verslag van de resultaten aan de raad uitgebracht, zoals de wet verlangt. In het collegeadvies ter actualisering van het Treasurybesluit en daarmee verbonden beleidsregels is het art. 213a-onderzoek genoemd als een van de redenen voor de actualisering. De raad heeft bij de behandeling van de Financiële verordening 2014 kennis kunnen nemen van de uitwerking van de aanbevelingen in het Treasurybesluit 2014 en de Beleidsregels publieke taak leningen en garanties 2014, overigens zonder referentie aan het art. 213a-onderzoek.

2. Welke acties zijn ondernomen om uitvoering te geven aan het collegebesluit om de aanbevelingen over te nemen?

Het college heeft het besluit genomen om alle vijf aanbevelingen van het art 213a-onderzoek over te nemen en mee te nemen bij het actualiseren van het Treasurybesluit. Dit heeft zijn beslag gekregen door wijzigingen aan te brengen in het Treasurybesluit 2014 en de daarmee verbonden publieke taak leningen en garanties Beleidsregels 2014. De beleidsregels uit 2006 zijn grotendeels weer opgenomen, maar nu om de situatie te regelen waarin de gemeente bij uitzondering toch een lening of garantie verstrekt. De Beleidsregels 2014 zijn niet in een gemeentelijke advertentie gepubliceerd,

⁴ Specifiek is vanuit de afdeling Financiën gevraagd naar alle aanvragen om financiële steun of borgstelling, verzoeken om voorwaarden van bestaande lening te wijzigen en verzoeken om een gemeentelening te mogen aflossen en oversluiten in de markt.

zoals de bepaling over de inwerkingtreding vereist. Als gevolg hiervan kan in de motivering van afzonderlijke besluiten bij aanvragen van leningen of garanties niet alleen naar de beleidsregels worden verwezen.⁵ Niet publiceren heeft geen gevolgen voor het mogen beoordelen van lening- of garantieverzoeken volgens de nieuwe beleidsregels. De aanscherping van de regels wordt consequent uitgedragen in beleidsbegrotingen en jaarstukken.

3. In hoeverre en op welke wijze zijn de aanbevelingen uitgewerkt in nieuw of aangepast beleid?

De gemeente heeft aan alle vijf aanbevelingen beleidsmatig uitwerking gegeven. Deels door nieuwe bepalingen op te nemen in het Treasurybesluit 2014 en de Beleidsregels 2014 (aanbevelingen 1, 2 en 4) en deels door bepalingen uit de beleidsregels 2006 op te nemen als eisen die worden gesteld aan gevallen waarin bij uitzondering toch een lening of garantie wordt verstrekt (aanbevelingen 3 en 5).

4. Is door de uitgewerkte aanbevelingen aantoonbare verandering opgetreden in de beleidsuitvoering?

In de beleidsuitvoering worden aanvragen voor een lening of garantie vanaf 2014 aan de Beleidsregels 2014 getoetst. In de onderzochte periode is in zes van de zeven ontvangen aanvragen besloten tot het maken van een uitzondering. Daarvan zijn drie gevallen op een bepaald aspect niet volledig in lijn zijn met de voorwaarden en vereisten die de Beleidsregels 2014 aan (het maken van) een uitzondering stellen. De beleidsmatig ingezette lijn van in beginsel geen leningen en garanties heeft daarmee voor de in behandeling genomen aanvragen in de beleidsuitvoering praktisch niet tot andere uitkomsten geleid. Wel is er vanaf 2014 een substantiële afname van het aantal en de bedragen van verstrekte leningen en garanties. Het ontbreekt aan gegevens om te kunnen vaststellen of en in welke mate de beleidsuitvoering daaraan heeft bijgedragen.

5. Is door de aanbevelingen een verandering opgetreden in (de wijze van) besluitvorming door college en raad?

In lijn met de aanbeveling in het art. 213a-onderzoek is in de Beleidsregels 2014 de bepaling opgenomen dat alle te verstrekken of te garanderen geldleningen steeds een raadsbesluit vergen, met uitzondering van de leningen die t.b.v. sociale woningbouw worden verstrekt. In vijf van de zes gevallen waarin vanaf 2014 een lening of garantie is verstrekt, is dit op basis van een raadsbesluit gebeurd. Dit is een verandering ten opzichte van de voorgaande periode, waarin de raad weinig bij de besluitvorming betrokken was.⁶ De rekenkamercommissie vindt evenwel de onderbouwing voor het raadsbesluit niet altijd volledig, waardoor niet inzichtelijk is wat de overwegingen zijn ten aanzien van de instrumentkeuze, het bedingen van een borgstellingsprovisie, risicodeling met banken en waarborgfondsen en/of de toepassing van de eisen en voorwaarden die de beleidsregels aan uitzonderingsgevallen verbinden. Bovendien valt het de rekenkamercommissie op dat de raad hier een besluitvormende rol krijgt toebedeeld in een formeel wettelijke collegebevoegdheid.

⁵ Op grond van jurisprudentie uit het jaar 1990 kunnen burgers aan beleidsregels aanspraken ontleen. De beleidsregels dienen dan wel op een behoorlijke wijze bekend te zijn gemaakt (bijvoorbeeld in de Staatscourant of een ander publicatieblad dat vanwege de overheid algemeen verkrijgbaar is gesteld) en de beleidsregels dienen zich naar inhoud en strekking ertoe te lenen om door betrokkenen als rechtsregels te worden toegepast.

⁶ Conclusie 3 van het art. 213a-onderzoek *Beleidsvaluatie verstrekte leningen voor maatschappelijke doelen*, (zie bijlage 1 van dit rapport van bevindingen).

1.3.2 Antwoord op de hoofdvraag

In hoeverre heeft de gemeente Hengelo opvolging gegeven aan de aanbevelingen in het art. 213a-onderzoek naar het beleid voor leningen en garanties aan derden voor maatschappelijke doelen en wat zijn hiervan de effecten?

De gemeente Hengelo heeft beleidsmatig opvolging gegeven aan alle vijf aanbevelingen van het art. 213a-onderzoek naar het beleid voor leningen en garanties voor maatschappelijke doelen. In het nieuwe beleid is vastgelegd dat in beginsel geen leningen of garanties voor maatschappelijke doelen worden verstrekt, in bijzondere gevallen kunnen uitzonderingen worden gemaakt. In de beleidsuitvoering is het maken van uitzonderingen bij de ingediende aanvragen echter eerder regel dan uitzondering. En dat gebeurt met medewerking van de raad, die in alle vijf gevallen op voorstel van het college een besluit tot het verstrekken van een lening of garantie heeft genomen. De aantallen en bedragen van leningen en garanties zijn vanaf 2014 substantieel afgenomen. In hoeverre het handelen van de ambtelijke organisatie daaraan heeft bijgedragen, kan niet worden vastgesteld. In de beleidsuitvoering is nog beperkt aandacht voor het bedingen van een borgstellingsprovisie en risicodeling met banken. Het stellen van kwaliteitseisen aan de leiding en financiële administratie krijgt in de beleidsuitvoering wel aandacht, maar op een weinig eenduidige manier.

1.4 Conclusies en aanbevelingen

1.4.1 Conclusies

Ten aanzien van de doorwerking van de aanbevelingen van het 213a-onderzoek:

In het 213a-onderzoek opgenomen aanbevelingen zijn door het college uitgevoerd. De uitvoering bestaat uit actualisering van het Treasurybesluit en de daarmee verbonden beleidsregels en het gevolg geven aan de aanbevelingen in de beoordeling van aanvragen voor leningen en garanties vanaf 2014. Hiermee geeft het college blijk aanbevelingen uit beleid- en organisatieonderzoeken daadwerkelijk en volledig om te zetten in nieuw beleid en nieuwe uitvoering.

De aanbeveling om de raad “vooraf in staat [te stellen] zijn oordeel te geven over een beargumenteerd voorlopig besluit van het college om toch een garantie of lening te verstrekken” is zeer ruim ingevuld. In alle gevallen waarin het college voorstelt in afwijking van het beleid toch een lening of garantie te verstrekken, heeft de raad niet alleen daarover een oordeel kunnen vormen, maar wordt de raad gevraagd het besluit hiertoe te nemen. De raad wordt thans op dat moment ook gevraagd te besluiten over alle financiële en organisatorische voorwaarden waaronder de lening of garantie zal worden verstrekt. De raad heeft hiermee een besluitvormende bevoegdheid toebedeeld gekregen in een formeel wettelijke collegebevoegdheid.

Ten aanzien van de zorgvuldigheid en kwaliteit van de doorwerking:

Door het resultaat van het 213a-onderzoek niet conform de wet en de verordening aan de raad (schriftelijk) te doen toekomen, heeft de gemeente onzorgvuldig gehandeld. De raad is hiermee tekort gedaan in zijn kaderstellende en controlerende rol.

Een verdere onzorgvuldigheid betreft de (niet-)publicatie van de Beleidsregels publieke taak leningen en garanties 2014. Door de beleidsregels niet op de in de beleidsregels voorgeschreven wijze te publiceren zijn burgers in het onderhavige geval overigens niet aangetast in de aanspraken die zij op de beleidsregels kunnen maken.

Ten aanzien van het beleid leningen en garanties:

Een kwalitatieve tekortkoming is dat in de teksten van/bij het Treasurybesluit 2014 en de Beleidsregels 2014 niet dezelfde terminologie wordt gebruikt voor de betrokkenheid van de raad. In het ene stuk wordt gesproken over “instemming” en “als een lening- of garantieverstrekking niet past binnen deze regels”, het andere document heeft het over “een raadsbesluit” en “alle te garanderen en verstrekken geldleningen, met uitzondering van geldleningen die verstrekt worden t.b.v. sociale woningbouw.”

De kwaliteit van de onderbouwing van voorstellen aan het college en de raad is wisselend als het gaat om het inzicht in de instrumentkeuze bij het verlenen van een lening of garantstelling. Ook over de toepassing van de borgstellingsprovisie, de mogelijkheid tot risicodeling met banken of waarborgfondsen en de waarborgen geven niet alle stukken een volledig beeld. Dit klemmt temer aangezien (zie conclusie 1) de raad ook besluit over de financiële en organisatorische voorwaarden bij een te verstrekken lening of garantie. Op de maatschappelijke relevantie voor de gemeente om een lening of garantie te verstrekken ligt de nadruk.

1.4.2 Aanbevelingen

Naar aanleiding van de zorgvuldigheid en kwaliteit van de doorwerking:

Het college dient te allen tijde de raad conform wettelijk vereiste schriftelijk te informeren over de resultaten van onderzoeken ex artikel 213a van de Gemeentewet. Dit geldt ook indien de resultaten en aanbevelingen van een dergelijk onderzoek reeds door het college worden overgenomen en geïmplementeerd in het beleid en de raad over dat (nieuwe) beleid wordt geïnformeerd.

Het college moet zich vergewissen van de publicatie van besluiten en beleid volgens de daarvoor geldende of opgestelde regels om eventuele aanspraken die burgers hieraan kunnen ontlenen te borgen.

Ten aanzien van het beleid leningen en garanties:

In alle gevallen waar het college de instemming of een besluit van de raad vraagt, dienen de raadsstukken adequaat inzicht te geven in de afwegingen die het college maakt/heeft gemaakt voor het (voornemen tot het) bij uitzondering toch verstrekken van een lening of garantie. Indien het college, zoals nu gebruikelijk is, de raad bovendien vraagt te besluiten tot het verlenen van de gevraagde lening of garantstelling, dienen de raadsstukken ook adequaat inzicht te geven in de financiële en organisatorische voorwaarden en risico's van de lening of garantstelling.

2 Deel 2 Nota van bevindingen

2.1 Inleiding

Dit deel van het rapport gaat nader in op de bevindingen en kent de volgende opzet. Paragraaf 2.2 beschrijft de behandeling van het art. 213a-onderzoek naar leningen en garantie in het samenspel tussen college en raad (deelvraag 1). Tevens gaat deze paragraaf in op de acties die zijn ondernomen om uitvoering te geven aan het collegebesluit om de aanbevelingen mee te nemen bij het actualiseren van het Treasurybesluit (deelvraag 2). Paragraaf 2.3 bespreekt of en hoe de aanbevelingen in het gemeentelijke beleid uitwerking hebben gekregen (deelvraag 3). In paragraaf 2.4 staat de beleidsuitvoering centraal. Aan de orde komt of het “nee, tenzij”-principe wordt toegepast bij aanvragen voor leningen en garanties vanaf 2014 en of de aanbevelingen die betrekking hebben op de uitzonderingsgevallen worden opgevolgd (deelvraag 4). Paragraaf 2.5 richt zich op de betrokkenheid van de raad bij de besluitvorming over te verstrekken of te garanderen geldleningen.

2.2 Bereik van onderzoeksresultaten en opvolging collegebesluit

ONDERZOEKSVRAAG	NORMEN	INDICATOREN	SCORE
BEREIK VAN ONDERZOEKSRESULTATEN			
1. Zijn de resultaten van het art 213a-onderzoek besproken en behandeld conform de eisen die de Gemeentewet en lokale verordening daaraan stellen?	Het art.-213 onderzoek heeft het (wettelijke) vereiste bereik gehad	- Het college heeft conform artikel 213a lid 2 Gemeentewet aan de raad schriftelijk verslag uitgebracht van de resultaten van het onderzoek	-
		- Het onderzoeksrapport is conform de bepalingen in de gemeentelijke verordening op art. 213a-onderzoek ter behandeling aangeboden aan het college en besproken.	+
2. Welke acties zijn ondernomen om uitvoering te geven aan het collegebesluit om de aanbevelingen over te nemen?	Geen norm, beschrijving		n.v.t.

2.2.1 Bevindingen

De onderzoeksresultaten zijn in het programmaoverleg van 10 maart 2014 onder leiding van de gemeentesecretaris met betrokken bestuurders en ambtenaren besproken. Op de uitkomsten van dit overleg zijn de aanbevelingen van het onderzoek gebaseerd. Na goedkeuring van het rapport door de stuurgroep Doeltreffendheid en Doelmatigheid is het voor een eerste bespreking aan het college voorgelegd (d.d. 25 maart 2014). Vervolgens is het rapport binnen de gestelde termijn en conform procedure⁷ door het college is besproken en behandeld (d.d. 6 mei 2014)⁸.

Het college besluit alle vijf aanbevelingen uit het rapport over te nemen en mee te nemen bij het actualiseren van het Treasurybesluit⁹. Het college spreekt daarbij de intentie uit om de raad daarna over de uitwerking van de aanbevelingen in het beleid te informeren.¹⁰ Het college heeft op 16 september 2014 het Treasurybesluit 2014 en daarmee verbonden Beleidsregels 2014 vastgesteld. De

⁷ Het Protocol doelmatigheids- en doeltreffendheidsonderzoeken (26 februari 2013, p. 3) bepaalt dat een onderzoeksrapport direct na akkoord van de stuurgroep Doeltreffendheid & Doelmatigheid op de C-lijst van het college komt. De organisatie zorgt dat binnen vier weken het stuk wordt geagendeerd als behandelstuk in het college. De coördinatie daarvan is de verantwoordelijkheid van Stafondersteuning.

⁸ College-/burgemeestersadvies 213a onderzoek Verstrekken leningen voor maatschappelijke doeleinden, (1014498).

⁹ Openbare besluiten Burgemeester en wethouders van de gemeente Hengelo, 6 mei 2014, p. 2.

¹⁰ Openbare besluiten Burgemeester en wethouders van de gemeente Hengelo, 6 mei 2014, p. 2.

gemeente noemt de lessen uit het art 213a-onderzoek als een van de redenen voor aanscherping van de beleidsregels.¹¹ Voorafgaand aan het collegebesluit tot het overnemen van de aanbevelingen, is al actie ondernomen om het leningen- en garantiebeleid aan te passen. In de beleidsbegroting 2014 (p. 145)¹² is aangegeven dat aanscherping van het leningenbeleid in voorbereiding is, en in het coalitieakkoord van april 2014¹³ is opgenomen dat in beginsel geen leningen en garanties worden verstrekt. Daarmee is sprake van wat 'preventieve doorwerking' of 'voorwerking' wordt genoemd.¹⁴

Het college heeft geen schriftelijk verslag over de resultaten van het 213a-onderzoek aan de raad uitgebracht¹⁵, waarmee formeel niet aan de wet is voldaan.¹⁶ Het onderzoeksrapport is door de locosecretaris per email aan de griffie verzonden.¹⁷ De raad heeft wel van de uitwerking van de aanbevelingen in het beleid kennis kunnen nemen, overigens zonder referentie aan het art 213a-onderzoek.¹⁸ Het Treasurybesluit 2014 en de Beleidsregels 2014 zijn ter informatie aangeboden aan de raad als bijlagen bij het raadsadvies over de Financiële verordening 2014. Er zijn bij de behandeling in de Politieke Markt¹⁹ en in de raadsvergadering²⁰ vanuit de raad geen vragen of opmerkingen gekomen over het Treasurybesluit en/of de Beleidsregels.

Er is voor de uitvoering van de nieuwe beleidslijn geen (hoofd)proces en/of protocol opgesteld. Dat betreft een bewuste keuze, zo blijkt uit ambtelijke toelichting. Opgemerkt wordt dat procesbeschrijvingen ertoe dienen om regelmatig voorkomende situaties eenduidig te maken, zowel qua besluitvorming als met betrekking tot de handelwijze van medewerkers. Omdat de algemene beleidslijn is om geen leningen en garanties voor maatschappelijke doelen te verstrekken, is geen procesbeschrijving gemaakt.²¹ De gemeente beschikt wel over een al voor 2014 vastgelegde procesbeschrijving voor het opstellen van een leningovereenkomst.²²

Ambtelijk is toegelicht dat bij een binnengekomen aanvraag voor een lening of garantie de vaste handelwijze is om de Beleidsregels 2014 als een 'afvinklijst' te doorlopen. De beleidsregels doen daarmee feitelijk dienst als 'protocol'; daarbij specifiek de drie artikelen met achtereenvolgens een set van uitzonderingsvoorwaarden (art. 3), inhoudelijke vereisten (art. 4) en financiële vereisten (art.

¹¹ College-/burgemeestersadvies Treasurybesluit en beleidsregels leningen en garanties 2014, (1015594); College-/burgemeestersbesluit Treasurybesluit en beleidsregels leningen en garanties 2014, (1015594).

¹² Door de raad vastgesteld d.d. 5 november 2013.

¹³ Coalitieakkoord Samen aan de slag voor een energiek en aangenaam Hengelo, april 2014 (1013867), p. 18.

¹⁴ NVRR, Handreiking meten van doorwerking rekenkamerproducten, april 2018, p. 12.

¹⁵ Mailwisseling d.d. 17 december 2019.

¹⁶ Artikel 213a lid 2 van de Gemeentewet bepaalt dat het college van de resultaten van de onderzoeken schriftelijk verslag uitbrengt aan de raad. In de Verordening college-onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid is een bepaling van vergelijkbare strekking opgenomen (art 5 lid 2). De betreffende verordening is vastgesteld in de raadsvergadering van 6 april 2004, Agendnummer D1, nr. 57525.

¹⁷ Mailwisseling d.d. 17 december 2019.

¹⁸ Raadsadvies Financiële verordening 2014, (1021247).

¹⁹ De geluidsopname van de Politieke Markt van 7 oktober 2014 is te beluisteren via: <https://hengelo.raadsinformatie.nl/vergadering/133872>. Agendapunt B03 1021247 Financiële verordening 2014 en agendapunt B03a 1035189 Treasurybesluit en beleidsregels leningen en garanties 2014.

²⁰ De geluidsopname van de raadsvergadering van 22 oktober 2014 is te beluisteren via: <https://hengelo.raadsinformatie.nl/vergadering/101934/gemeenteraad%2022-10-2014>. Agendapunt C01 Financiële verordening 2014.

²¹ Mail d.d. 31-10-19.

²² I:\apps-srv\hgl\bpm\bestanden\HTML\M1118\index.htm Ambtelijk is toegelicht dat deze procesbeschrijving in 2009 is opgesteld en als input heeft gediend voor de beleidsregels leningen en garanties zoals die in 2014 zijn opgesteld (mailwisseling d.d. 17 december 2019).

5). Het is voor elke beleidsmedewerker duidelijk, dat deze bij de afdeling Financiën aanklopt voor advies in die gevallen waarin een ontvangen aanvraag toch door de drie sets van voorwaarden en vereisten voor een lening of garantie komt.²³

2.2.2 Samenvattend

Het art 213a-onderzoek is conform de wet en in lijn met gemeentelijke afspraken door het college besproken en behandeld. Het college heeft niet formeel schriftelijk verslag van de resultaten van het onderzoek aan de raad uitgebracht, zoals art. 213a lid 2 van de Gemeentewet voorschrijft.

Al in de periode voor de oplevering van het art 213a-onderzoek heeft het college een nieuwe beleidslijn voor leningen en garanties in gang gezet. Daarmee is sprake van wat ‘preventieve doorwerking’ of ‘voorwerking’ wordt genoemd.

Het college besluit de aanbevelingen van het art 213a-onderzoek mee te nemen in de actualisering van het Treasurybesluit. Daaraan is gevolg gegeven met het vaststellen van het Treasurybesluit 2014 en de daarmee verbonden Beleidsregels publieke taak leningen en garanties 2014 (hierna: Beleidsregels 2014). Er is voor de uitvoering van de nieuwe beleidslijn bewust geen procesbeschrijving opgesteld.

De raad heeft bij de behandeling van de Financiële verordening 2014 kennis kunnen nemen van de uitwerking van de aanbevelingen in het beleid, overigens zonder referentie aan het art. 213a-onderzoek.

²³ Mail d.d. 31-10-19.

2.3 Uitwerking van de aanbevelingen in beleid

ONDERZOEKSVRAAG		NORMEN	INDICATOREN	SCORE
IMPLEMENTATIE VAN AANBEVELINGEN IN NIEUW OF AANGEPAST BELEID				
3. In hoeverre en op welke wijze hebben de aanbevelingen uitwerking gekregen in nieuw of aangepast beleid?	De gemeente heeft vastgelegd dat zij in beginsel geen leningen of garanties aan derden verstrekt voor maatschappelijke doelen	-	Er is nieuw of aangepast beleid met “nee, tenzij” als uitgangspunt. De beleidsregels voor leningen en garanties uit 2006 zijn vervallen.	+
		-	Er is nieuw of aangepast beleid dat tot uitdrukking brengt dat van instellingen wordt verwacht dat zelfwerkzaam zijn en op eigen kracht bancaire financiering regelen.	+
		-	Er is nieuw of aangepast beleid waarin de gemeente heeft vastgelegd dat in uitzonderingsgevallen wordt geopteerd voor het verstrekken van gemeentegaranties en dat een borgstellingsprovisie wordt gevraagd.	+
	Het nieuwe “nee, tenzij”-beleid is/wordt extern gecommuniceerd	-	De nieuwe beleidslijn is door de gemeente via een algemeen publicatiekanaal bekend gemaakt en/of wordt kenbaar gemaakt in persoonlijk contact als de gemeente wordt benaderd met een vraag over of verzoek om een lening of garantie voor een maatschappelijk doel	+/-
	Het is beleid dat de leiding en financiële administratie van een instelling aan kwaliteitseisen moet voldoen indien een lening/garantie wordt verstrekt	-	Er zijn kwaliteitseisen geformuleerd ten aanzien van de leiding en financiële administratie waaraan de instelling moet voldoen in geval van een lening of verstrekking	+

2.3.1 Bevindingen

Aangepast beleid met “nee, tenzij” als uitgangspunt

Met het vaststellen van het Treasurybesluit 2014 en de daarmee verbonden Beleidsregels 2014 is het staande beleid aangepast in lijn met de aanbevelingen uit het onderzoeksrapport. Artikel 6 van het Treasurybesluit 2014 bepaalt: “De gemeente is, met uitzondering van leningen t.b.v. sociale woningbouw, in principe niet bereid om geldleningen aan derden te verstrekken. De Beleidsregels publieke zaak leningen en garanties 2014 zijn hier van toepassing.”

Het nieuw toegevoegde artikel 2 in de Beleidsregels 2014 bepaalt: “De gemeente Hengelo verstrekt, met uitzondering van leningen t.b.v. de sociale woningbouw, géén leningen en garanties aan derden.” In lijn met de aanbeveling in het collegeonderzoek om *in beginsel* geen leningen of garanties te verstrekken, bepaalt artikel 3 lid 1 van de Beleidsregels 2014: “Op de hoofdregel in artikel 2 kunnen in bijzondere gevallen uitzonderingen worden gemaakt.” De overige leden van artikel 3 van de Beleidsregels specificeren welke voorwaarden verbonden zijn aan het maken van een dergelijke uitzondering. De bepalingen in artikel 4 tot en met 8 geven weer welke overige vereisten in de uitzonderingsgevallen van toepassing zijn.

Bepalingen uit 2006 weer opgenomen om uitzonderingssituaties te regelen

De Beleidsregels 2014 treden in de plaats van de beleidsregels uit 2006. De beleidsregels uit 2006 gaven regels voor het kunnen ontvangen van een lening of garantstelling door de gemeente. In bijlage 2 heeft de rekenkamercommissie door middel van arcering de bij de actualisatie doorgevoerde wijzigingen zichtbaar gemaakt.

In de Beleidsregels 2014 zijn veel van de regels uit 2006 weer opgenomen, met het verschil dat deze nu regelen aan welke voorwaarden en vereisten moet zijn voldaan, wil de gemeente in afwijking van de nieuwe beleidslijn toch een lening of garantie kunnen verstrekken.

Uitwerking aan aanbevelingen in Beleidsregels 2014

In de Beleidsregels 2014 heeft de gemeente in artikel 4 lid 6 vastgelegd dat in beginsel wordt gekozen voor een garantstelling indien bij uitzondering wordt besloten steun te geven bij financiering en dat bij de garantstelling een marktconforme borgstellingsprovisie wordt bedongen.

Deze bepaling is nieuw ten opzichte van de beleidsregels uit 2006. Met deze bepaling is aanbeveling 2 van het art 213a-onderzoek tot beleidsregel verheven.

Dat van instellingen zelfwerkzaamheid wordt verwacht, was al vastgelegd in de beleidsregels uit 2006. Nu is dit voor de uitzonderingssituaties geregeld in artikel 4 lid 4 van de Beleidsregels 2014, waarin de voorwaarde wordt gesteld dat eerst zelfwerkzaamheid, eigen middelen, subsidiegelden en sponsorbijdragen, etc. door de aanvrager dienen te worden benut (vangnetcriterium).

In de beleidsregels uit 2006 was al bepaald dat geen lening of garantstelling mogelijk is indien een beroep kan worden gedaan op een voorziening in de vorm van een (nationaal) waarborgfonds. Deze beleidsregel is nu in artikel 5 lid 4 van de Beleidsregels vastgelegd, met als nieuwe toevoeging dat de gemeente in het geval van een beroep op een waarborgfonds vaak wel een achtervangfunctie heeft, met uitzondering van het Waarborgfonds Sociale Woningbouw. Daarmee maakt de gemeente risicodeling met waarborgfondsen mogelijk in situaties waarin toch financiële steun wordt geboden.

Specifiek voor sport ligt in artikel 5 lid 5 van de Beleidsregels 2014 vast dat in gevallen waarin van de algemene beleidslijn wordt afgeweken, wordt samengewerkt met de Stichting Waarborgfonds Sport (SWS). Zonder medewerking van dit fonds wordt in principe geen lening of borgstelling door de gemeente verstrekt. Ook deze bepaling lag al in de beleidsregels uit 2006 vast, maar heeft in de Beleidsregels 2014 betrekking op de uitzonderingsgevallen.

Het college van B & W is wettelijk bevoegd²⁴ om leningen en garanties te verstrekken onder voorbehoud van verzoeken van de gemeenteraad om vooraf inlichtingen te verkrijgen en in het geval dat de rechtshandeling ingrijpende gevolgen kan hebben voor de gemeente²⁵. Deze bevoegdheid wordt ingeperkt door artikel 6 van het Treasurybesluit en de daarmee verbonden Beleidsregels 2014. Volgens de memorie van toelichting bij het Treasurybesluit zal de raad om instemming worden gevraagd voor het college tot verstrekking overgaat als een lening- of garantieverstrekking niet binnen de beleidsregels past. Het nieuw opgenomen artikel 8 van de Beleidsregels 2014 bepaalt dat alle te verstrekken of te garanderen geldleningen steeds een raadsbesluit vergen, met uitzondering van geldleningen die verstrekt worden t.b.v. sociale woningenbouw.²⁶ Met deze bepaling is op ruimere wijze opvolging gegeven aan aanbeveling 4 van het art 213a-onderzoek om bij afwijking van de algemene beleidslijn de gemeenteraad vooraf in staat te stellen “zijn oordeel te geven over een beargumenteerd voorlopig besluit van het college om toch een garantie of lening te verstrekken”.

Communicatie over de nieuwe beleidslijn

In het coalitieakkoord Samen aan de slag voor een energiek en aangenaam Hengelo (april 2014) is opgenomen dat de gemeente in beginsel geen leningen of garanties verstrekt. De beleidsregels zijn in afwijking van het gemeentelijke beleid²⁷ niet in het Gemeenteblad gepubliceerd. Wel zijn de beleidsregels via de gemeentelijke webpagina kenbaar.

Ambtelijk is toegelicht dat de beleidsregels door het collegebesluit van 16 september 2014 wel van kracht zijn geworden. Niet publiceren van de aanscherping van de beleidsregels heeft geen gevolgen

²⁴ Krachtens artikel 160 lid 1 onder e van de Gemeentewet.

²⁵ Artikel 169 lid 4 van de Gemeentewet.

²⁶ Daarop is een ander regime van toepassing. Dit type geldleningen is buiten het bereik van het art. 213a-onderzoek gehouden.

²⁷ Artikel 9 van de Beleidsregels 2014 bepaalt dat de beleidsregels in werking treden op de dag na publicatie in de gemeentelijke advertentie.

voor het mogen beoordelen van lening- of garantieverzoeken volgens de nieuwe beleidsregels.²⁸ In juridische zin is het gevolg van het niet publiceren, dat de gemeente in besluiten bij aanvragen van geldleningen of garanties in formele zin niet alleen naar de beleidsregels kan verwijzen. Zij moet dan de beleidsregels ter kennis brengen van de aanvrager of de afwijzing gemotiveerd meedelen.²⁹ Dat de gemeente in beginsel geen leningen en garanties aan derden verstrekt, wordt consequent uitgedragen in de treasuryparagraaf in de beleidsbegrotingen.³⁰ Specifiek voor sport wordt in de beleidsbegrotingen 2017 en verder opgemerkt dat de gemeente “de deur op een kier zet voor sportverenigingen die een beroep doen op het waarborgfonds voor de sport (SWS)”. In de beleidsbegroting 2017 wordt in het programmahoofdstuk Sport en Cultuur aangehaald dat de gemeente, onder andere aan sportverenigingen, in beginsel geen leningen of garanties verstrekt.³¹ In de beleidsbegroting 2019 is in het programmahoofdstuk Bestuur en ondersteuning bij het taakveld Treasury opgenomen dat de gemeente geen geldleningen en garanties aan derden verstrekt met uitzondering van leningen met gedeelde garantstelling met het Waarborgfonds Sport.³²

Navraag leert dat medewerkers de algemene beleidslijn ook communiceren in direct contact met potentiële aanvragers van een lening of garantie communiceren. De hoofdlijn van de boodschap is daarbij: “Nee, de gemeente wil geen leningen verstrekken, tenzij college én raad voorstellen respectievelijk besluiten dat anders financieren onmogelijk is en het maatschappelijk belang dat ermee gediend doorslaggevend gevonden wordt, dan het risico van het aangaan van een geldlening”.³³

Beleid over kwaliteitseisen aan leiding en financiële administratie

Er is geen afzonderlijk document met kwaliteitseisen voor de leiding en financiële administratie van een instelling, indien aan deze instelling bij uitzondering een lening of garantie wordt verstrekt. Uit ambtelijke toelichting blijkt dat de beleidsregels hierin voorzien en bepalingen bevatten die het risico mitigeren dat de gemeente een onverantwoorde toekenning zou doen.³⁴ Met name de financiële voorwaarden en de aanvraagvereisten moeten garanderen dat de afspraken blijvend gerespecteerd worden en dat de lening of garantie terecht is verstrekt. De kwaliteit van leiding en administratie van de te financieren instelling ligt hierin besloten.³⁵ In het bijzonder is gewezen op de bepaling, dat een aanvrager een “exploitatiebegroting waarin rente en aflossing van de geldlening zijn verwerkt voor de komende 4 jaren” moet aanleveren.³⁶ Dit biedt de gemeente inzicht in de financiële draagkracht van de aanvragende partij. Op het gebied van sport biedt de toetsing van de aanvraag door de Stichting Waarborgfonds Sport (SWS) een extra waarborg.³⁷ De gemeente verwacht in de toekomst op andere beleidsterreinen gebruik te kunnen maken van een recent ontwikkeld instrument voor intern gebruik, waarmee accounthouders een risicoanalyse kunnen maken van de risico’s (en de waarde) van een specifieke samenwerkingspartner.³⁸

²⁸ Ambtelijke feitencheck.

²⁹ Mailwisseling d.d. 17 december 2019

³⁰ Begroting 2015-2018, p. 108; Begroting 2016-2019, p. 113, 114; Begroting 2017-2020, p. 120; Begroting 2018-2021, p. 118, 119; en Begroting 2019-2022, p. 168-169.

³¹ Beleidsbegroting 2017, p. 48.

³² Begroting 2019-2022, p. 117

³³ Mailwisseling d.d. 17 december 2019.

³⁴ Mailwisseling d.d. 28 oktober 2019.

³⁵ Ambtelijke feitencheck.

³⁶ Artikel 6 lid 2 onder h van de Beleidsregels publieke taak leningen en garanties 2014.

³⁷ Mailwisseling d.d. 28 oktober 2019.

³⁸ Mailwisseling d.d. 28 oktober 2019.

2.3.2 Samenvattend

Er is aangepast beleid met als uitgangspunt dat in beginsel geen leningen of garanties worden verstrekt voor maatschappelijke doelen. De Beleidsregels 2014 zijn in de plaats getreden van de beleidsregels uit 2006. Veel van de toenmalige bepalingen zijn in de Beleidsregels 2014 opgenomen, maar nu om de situatie te regelen waarin de gemeente in afwijking van de algemene beleidslijn toch een lening of garantie verstrekt.

Dat van instellingen zelfwerkzaamheid wordt verwacht, was in 2006 al beleid en is opnieuw in een bepaling vastgelegd, nu als voorwaarde voor financiële steun van de gemeente in uitzonderingssituaties.

In de Beleidsregels 2014 is een nieuwe bepaling opgenomen dat in geval van financiering door de gemeente in beginsel wordt gekozen voor een garantstelling en dat in die gevallen een marktconforme borgstellingsprovisie wordt bedongen.

Het uitgangspunt van “nee, tenzij” is uitgedragen via het coalitieakkoord en via begrotingshoofdstukken. De Beleidsregels 2014 zijn, in afwijking van de daarin opgenomen bepaling over de inwerkingtreding, niet gepubliceerd in een gemeentelijke advertentie. De beleidsregels zijn kenbaar via de gemeentelijke website. Ook in het directe contact met aanvragers van een lening of garantie wordt de algemene beleidslijn door de betrokken medewerkers gecommuniceerd.

Er is geen afzonderlijk document met kwaliteitseisen voor de leiding en financiële administratie van een instelling, indien aan deze instelling bij uitzondering een lening of garantie wordt verstrekt. Om het risico te mitigeren dat de gemeente een onverantwoorde toekenning zou doen, zijn in de Beleidsregels 2014 inhoudelijke- en financiële vereisten en eisen aan de aanvraag vastgelegd.

2.4 Effecten: implementatie van aanbevelingen in de beleidsuitvoering

ONDERZOEKSVRAAG		NORMEN	INDICATOREN	SCORE
EFFECTEN IN DE BELEIDSUITVOERING				
4. Is naar aanleiding van de aanbevelingen aantoonbare verandering opgetreden in de beleidsuitvoering?	Een verzoek om een lening of garantie voor een maatschappelijk doel wordt in beginsel niet gehonoreerd	-	Sinds het in werking treden van de nieuwe beleidslijn zijn er weinig tot geen leningen en garanties verstrekt aan derden voor maatschappelijke doelen	+/-
	In geval van financiële steun opteert de gemeente voor verstrekking van een gemeentegarantie	-	In de gevallen waarin de gemeente toch financiële steun verstrekt, heeft dit de vorm van een gemeentegarantie aangenomen	+/-
	In geval van een gemeentegarantie vraagt de gemeente een borgstellingsprovisie	-	Er is bij het verstrekken van de garantie een borgstellingsprovisie bedongen	-
	In geval van een gemeentegarantie is gezocht naar mogelijkheden van risicodeling met banken en waarborgfondsen	-	In het verkennende traject heeft de gemeente met de bank en/of een waarborgfonds de mogelijkheden van risicodeling verkend (bijvoorbeeld in de vorm van bijvoorbeeld een gezamenlijke eerste hypotheek)	+/-
	Een lening/garantie gaat gepaard met het stellen van kwaliteitseisen aan de leiding en de financiële administratie van de instelling	-	Aan de leiding en financiële administratie van de instelling zijn/worden kwaliteitseisen gesteld	+/-

2.4.1 Bevindingen

Verzoeken inzake leningen en garanties vanaf 2014

Op verzoek van de rekenkamercommissie is ambtelijk een overzicht opgesteld van verzoeken inzake leningen en garanties vanaf 2014 (het overzicht is in bijlage 3 integraal opgenomen). Het aangeleverde overzicht omvat 25 verzoeken, waarvan:

- zes gevallen een aanvraag voor een nieuwe lening of garantie betreffen in de periode vanaf 2014;
- 12 gevallen een verzoek inhouden om van een bestaande lening de voorwaarden te wijzigen en/of om een gemeentelening te mogen aflossen en oversluiten in de markt;
- zeven gevallen een aanvraag of verzoek buiten de scope van dit doorwerkingsonderzoek betreffen.³⁹

De aanbevelingen uit het art. 213a-onderzoek zijn van toepassing op aanvragen voor nieuwe leningen en garanties. Vanaf 2014 gaat het dan om de aanvragen van: Twente Mice, Warmtebedrijf, Warmtenetwerk, Carmel/OGS, ATC'65 en Oyfo. De opvolging van de aanbevelingen zijn aan deze gevallen getoetst (zie bijlage 5 voor twee cases ter illustratie).

In beginsel geen leningen en garanties

De gemeente heeft bij aanvragen voor een lening of garantie in één geval “niet positief” geantwoord, namelijk op het verzoek om een garantstelling voor een congres van Twente Mice om het zakelijke toerisme in de regio te bevorderen. In vijf gevallen is in afwijking van de nieuwe beleidslijn een geldlening dan wel garantie verstrekt (zie tabel 1). Dat van de algemene beleidslijn wordt afgeweken, is in vier van de vijf gevallen expliciet benoemd in de college-/burgemeestersadviezen en de raadsadviezen.⁴⁰

³⁹ In drie gevallen omdat de lening vóór 2014 is verstrekt, in twee gevallen betreft het een lening of garantie voor sociale woningbouw en in één geval is de aanvraag gedaan door een burger op persoonlijke titel.

⁴⁰ College-/burgemeestersadvies Verzelfstandiging Warmtenet Hengelo in een tweetal BV's (2009190); Raadsadvies Verzelfstandiging Warmtenet Hengelo in een tweetal BV's (2009221); College-/burgemeestersadvies en –besluit Nieuwbouw VMBO, verstrekken gemeentegarantie (2008900); Raadsadvies Nieuwbouw VMBO, verstrekken gemeentegarantie (2009021); College-/burgemeestersadvies Verzoek garantstelling voetbalvereniging ATC'65 (2297537); Raadsadvies Verzoek garantstelling voetbalvereniging ATC'65 (2297693); College-/burgemeestersadvies en-besluit

Ambtelijk is gewezen op de preventieve werking die van de beleidsregels kan zijn uitgegaan. Geconstateerd wordt dat het art. 213a-onderzoek in 5 jaren 25 verstrekte leningen tot 2014 voor een bedrag van € 34 miljoen vermeldt. Na de beleidswijziging zijn er nog 2 leningen en 3 garanties verstrekt voor in totaal minder dan € 5 miljoen. Daaraan wordt de conclusie verbonden dat de beleidsmatig ingezette lijn van in beginsel geen leningen en garanties praktisch tot andere uitkomsten heeft geleid. De veronderstelling is dat de afname is opgetreden, doordat beleidsmedewerkers mondelingen verzoeken in gesprekken met verenigingen en stichtingen, met de beleidsregels als argumentatie, hebben afgeraden. Hoe vaak dit daadwerkelijk het geval is geweest kan de organisatie niet nagaan.⁴¹

Als gevolg van het niet publiceren van de beleidsregels in de advertentiepagina moet de gemeente de beleidsregels ter kennis brengen van de aanvrager of de afwijzing gemotiveerd meedelen. De rekenkamercommissie heeft op basis van de bestudeerde stukken alleen bij de gemeentegarantie voor de bouw van één VMBO vastgesteld dat de beleidsregels met de brief over het besluit aan de aanvrager zijn meegezonden. Het verzoek van Twente Mice is gemotiveerd afgewezen.

Tabel 1: Overzicht van de aard en omvang van de verstrekte leningen en garanties vanaf 2014.

Aanvragen	Warmtebedrijf	Warmtenetwerk	Carmel/ OGS	ATC'65	Oyfo
Soort steun	Achtergestelde geldlening voor nog niet gedekte aanlegkosten Backbone	Achtergestelde geldlening voor nog niet gedekte aanlegkosten Backbone	Gemeentegarantie voor bouw van één VMBO	Garantstelling voor bancaire lening voor renovatie en verduurzaming kleedruimtes.	Huurgarantie voor de huurverplichting van Oyfo aan BOEi voor periode 20 jaar
Omvang bedrag	€ 1.040.000	€ 1.040.000	€ 2.140.000	€ 250.000	€ 285.000 in 1 ^e jaar, jaarlijkse indexering

Keuze voor garantie boven een lening en bedingen van een borgstellingsprovisie

De gemeente geeft in drie gevallen gehoor aan een aanvraag voor een garantie. In de overige twee gevallen is gekozen voor een achtergestelde lening. Waarom dit instrument is gekozen en of een garantie eveneens tot de mogelijkheden behoort, blijkt niet uit de onderbouwing van het (voorgenomen) besluit.

In het geval van de gemeentegarantie voor de bouw van één VMBO is in de onderbouwing van het (voorgenomen) besluit expliciet en met redenen omkleed van een borgstellingsprovisie afgezien.⁴² Uit de documentanalyse wordt niet duidelijk of bij de overige twee garanties – de garantstelling voor ATC'65 voorkleedruimtes en een huurgarantie aan Oyfo – een borgstellingsprovisie is bedongen of overwogen.

Risicodeling met banken en waarborgfondsen

Bij de borgstelling voor ATC'65 voor kleedruimtes staan de gemeente en de Stichting Waarborgfonds Sport (SWS) ieder voor 50% garant. Daarbij is als voorwaarde gesteld de SWS en de gemeente, eventueel gezamenlijk met de kredietverstrekker, het eerste recht van hypotheek verkrijgen.⁴³ Uit de documentanalyse wordt niet duidelijk of bij de overige twee garanties – de borgstelling de

Uitkomst vergelijkend locatie-onderzoek voor huisvesting Oyfo (2255793); Raadsadvies en –besluit Uitkomst vergelijkend locatie-onderzoek voor huisvesting Oyfo (2332321).

⁴¹ Ambtelijke feitencheck.

⁴² College-/burgemeestersadvies Nieuwbouw VMBO, verstrekken gemeentegarantie (2008900).

⁴³ College-/burgemeestersadvies Garantstelling voor voetbalvereniging ATC'65; Raadsadvies Garantstelling voor voetbalvereniging ATC'65.

gemeentegarantie voor de bouw van één VMBO en de huurgarantie aan Oyfo – is verkend of risicodeling met banken tot de mogelijkheden behoort.

Kwaliteitseisen aan leiding en financiële administratie bij toekenning aanvraag

Bij een aanvraag voor een lening of garantie, is volgens ambtelijke toelichting de vaste werkwijze dat beleidsmedewerkers toetsen aan de voorwaarden en eisen die in de Beleidsregels zijn vastgelegd.⁴⁴ In de onderbouwing van (voorgenomen) besluiten wordt in één geval het voldoen aan de beleidsregels expliciet als voorwaarde wordt gesteld, namelijk bij de gemeentegarantie voor de bouw van één VMBO. Daarbij zijn de beleidsregels als bijlage bij de toekenningsbrief aan de betreffende instelling verstrekt. In de overige (voorgenomen) besluiten wordt in wisselende mate de toepassing van de beleidsregels zichtbaar gemaakt.

Er zijn drie gevallen waarin in de onderbouwing van een (voorgenomen) besluit om bij uitzondering toch een lening of garantie te verstrekken is benoemd dat aan een specifiek aspect van de beleidsregels niet wordt voldaan. In het geval van de huurgarantie aan Oyfo wordt niet voldaan aan de inhoudelijke eis van een zekerheidsstelling⁴⁵ en bij de achtergestelde leningen aan het Warmtebedrijf en aan het Warmtenetwerk gaat het om commerciële BV's, waarin de gemeente een minderheidsbelang van 5% heeft⁴⁶.

Naast de beleidsregels hanteert de gemeente in twee gevallen een extra waarborg in de vorm van een toetsing door een derde partij, namelijk een beoordeling van de financiële positie van de aanvrager door de Stichting Waarborgfonds Sport (SWS)⁴⁷ respectievelijk door het ministerie van OCW⁴⁸.

2.4.2 Samenvattend

Vanaf 2014 hebben binnen de scope van dit onderzoek zes organisaties de gemeente om een lening of garantie gevraagd. Daarvan zijn er vijf in afwijking van de nieuwe beleidslijn toegekend.

In de vijf gevallen waarin financiële steun is verstrekt, is in drie gevallen conform de aanvraag een garantie verstrekt, waarbij in één geval bewust van een borgstelling is afgezien. In de overige twee gevallen blijkt niet uit de onderbouwing van het voorstel aan het college en de raad of een borgstellingsprovisie is gevraagd of overwogen. In twee gevallen is een achtergestelde lening verstrekt.

Er is in één geval sprake van risicodeling met de Stichting Waarborgfonds Sport (SWS). In de overige twee gevallen blijkt uit de stukken niet of risicodeling met een waarborgfonds of de bank onderdeel is geweest van het verkennende traject.

De gemeente heeft in de Beleidsregels 2014 voorwaarden en vereisten vastgelegd voor gevallen waarin bij uitzondering toch een lening of garantie wordt verstrekt. Het is volgens ambtelijke toelichting een vaste werkwijze in de beleidsuitvoering dat deze voorwaarden en vereisen worden

⁴⁴ Mailwisseling 28 oktober 2019.

⁴⁵ College-/burgemeestersadvies Uitkomst vergelijkend onderzoek voor huisvesting Oyfo (2255793); Raadsadvies Huurgarantie Oyfo, (2255793).

⁴⁶ College-/burgemeestersadvies (2009190).

⁴⁷ College-/burgemeestersadvies Garantstelling voor voetbalvereniging ATC'65; Raadsadvies Garantstelling voor voetbalvereniging ATC'65.

⁴⁸ College-/burgemeestersadvies en –besluit Nieuwbouw VMBO, verstrekken gemeentegarantie (2008900); Raadsadvies Nieuwbouw VMBO, verstrekken gemeentegarantie (2009021).

langgelopen. De neerslag hiervan in de onderbouwing van (voorgenomen) besluiten toont een wisselend beeld.

2.5 Effecten: implementatie van aanbevelingen in de besluitvorming

ONDERZOEKSVRAAG		NORMEN	INDICATOREN	SCORE
EFFECTEN IN DE BESLUITVORMING DOOR RAAD EN COLLEGE				
1. Is naar aanleiding van de aanbevelingen een verandering opgetreden in (de wijze van) besluitvorming door college en raad?	In het geval van financiële steun, heeft de gemeenteraad vooraf zijn oordeel kunnen geven over een beargumenteerd voorlopig besluit van het college om toch een garantie/lening te verstrekken	-	De raad heeft zijn oordeel kunnen geven over het voorlopige besluit van het college om een lening/garantie te verstrekken	+
		-	Het betreft een beargumenteerd voorlopig besluit in de zin dat de raad inzicht wordt geboden in het maatschappelijk belang van de te maken uitzondering met aandacht voor daaraan inherente financiële risico's van de lening en beheersmaatregelen	+/-

2.5.1 Bevindingen

De gemeente heeft vijf aanvragen voor een lening of garantie vanaf 2014 toegekend. In alle vijf gevallen heeft het college aan de raad het voorstel gedaan om een lening c.q. garantie te verstrekken. In het geval van de achtergestelde leningen, de gemeentegarantie voor de bouw van één VMBO en de huurgarantie is de afwijking van het vigerende gemeentelijke beleid expliciet bij de bespreek- en beslispunten benoemd.⁴⁹

De medewerking van de gemeente aan twee achtergestelde leningen en aan een huurgarantie is onderdeel van een maatregelenpakket om in twee dossiers tot realisatie van in het verleden genomen raadsbesluiten te kunnen komen. In de overige gevallen staan de besluiten over het verstrekken van financiële steun op zichzelf.

De achtergestelde leningen voor de Backbone moet gaan bijdragen aan de realisatie van duurzaamheidsdoelstellingen, maar belangrijker in de onderbouwing om tot verstrekking over te gaan, is de wens om Warmtenet met marktpartijen in een BV onder te brengen vanwege de omvangrijke, structurele exploitatierisico's. Er is zijdelings aandacht voor de risico's van financiering van de Backbone en de mogelijkheid dat vorming van een voorziening in de toekomst nodig kan zijn.^{50 51}

Het verstrekken van een huurgarantie aan Oyfo heeft als uiteindelijk maatschappelijk belang de aantrekkelijkheid van Hengelo te vergroten door één bruisend warenhuis voor cultuur, techniek en erfgoed. Om te kunnen investeren in de beoogde locatie, het Hazemeijercomplex, is een bancaire lening nodig, die BOEi alleen kan krijgen als de gemeente een huurgarantie voor Oyfo afgeeft. Dit vormt de reden om niet alleen van het vigerende beleid af te wijken, maar ook van de in de Beleidsregels 2014 vastgelegde financiële vereiste van een zekerstelling. In de onderbouwing wordt gewezen op het risico dat de gemeente "aan de lat staat voor de huurbetalingen" mocht Oyfo de huur niet meer kunnen betalen, zonder verdere toelichting of aandacht voor beheersmaatregelen.

Het maatschappelijk belang van de gemeentegarantie voor de VMBO-nieuwbouw is het realiseren van één krachtig VMBO. In de onderbouwing is beargumenteerd dat deze ambitie in het gedrang komt als de gemeente geen garantstelling afgeeft voor de lening bij het rijk. Het risico dat de gemeente de rentekosten moet voldoen, wanneer de scholen niet aan hun verplichtingen kunnen

⁴⁹ Raadsadvies Nieuwbouw VMBO: verstrekken gemeentegarantie (2009021); Raadsadvies Verzelfstandiging Warmtenet Hengelo in een tweetal BV's (2009221); Raadsadvies Huurgarantie Oyfo (2255793).

⁵⁰ Raadsadvies Verzelfstandiging Warmtenet Hengelo in een tweetal BV's (2009221).

⁵¹ In de ambtelijke feitencheck is erop gewezen dat de latere correspondentie met de raad is dit een aantal keren expliciet benoemd". Ook is aangegeven dat "we de risico's meenemen in de risicoanalyse/ weerstandsvermogen/risicoparagraaf. Zie bijvoorbeeld de raadsbrief Ontwikkeling warmtenet d.d. 19 december 2017 (2183898)".

voldoen, is zonder verdere toelichting benoemd. Tevens is aangegeven dat het afgeven van de garantstelling vanwege het lage risico geen invloed heeft op het weerstandsvermogen.⁵²

In de onderbouwing van de garantstelling voor kleedruimtes is toegelicht dat de Beleidsregels 2014 de mogelijkheid bieden om mee te werken aan garantstellingen zodat sportverenigingen een lening kunnen afsluiten bij kredietverstrekkers. De inhoudelijke argumenten voor het verlenen van medewerking aan de garantstelling is dat na uitbreiding van de kleedstelling aan de normering van de KNVB wordt voldaan en dat de vereniging na het project van het gas af is, waarmee wordt voldaan aan uitgangspunten van het sportbeleid en het duurzaamheidsprogramma Nieuwe Energie Hengelo. Welke risico's gepaard gaan met de garantstelling wordt niet benoemd. Wel wordt gewezen op de zekerstelling in de vorm van een gedeeld eerste recht van hypotheek met de Stichting Waarborgfonds Sport (SWS).⁵³

2.5.2 Samenvattend

In vier van de vijf gevallen is de raad gevraagd een besluit te nemen over het voorstel van het college om in afwijking van het vigerende beleid toch een lening of garantie te verstrekken.

In de onderbouwing van het voorgenomen besluit is benoemd welk maatschappelijk belang met de financiering wordt gediend, maar dit belang is niet altijd de directe reden voor het maken van de uitzondering. Vooral in de drie gevallen waarin het verstrekken van de lening of garantie deel uitmaakt van een pakket aan maatregelen, is 'het rond maken van een deal' de zwaarst wegende reden om van het beleid af te wijken. Dat het verstrekken van een lening of garantie voor de gemeente een risico inhoudt, wordt in de onderbouwing aangehaald maar niet toegelicht. Ook eventuele beheersmaatregelen krijgen niet of summier aandacht.

⁵² Raadsadvies Nieuwbouw VMBO: verstrekken gemeentegarantie (2009021).

⁵³ Raadsadvies Garantstelling voor voetbalvereniging ATC'65 (2297693).

Geraadpleegde literatuur en documenten

Ministerie voor Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, *Handreiking Treasurybesluit 2015*, 2015.
NVRP, *Handreiking meten van doorwerking rekenkamerproducten*, april 2018.

Peters, Klaartje en Peter Castenmiller, *Om de controle door de raad. Een onderzoek naar de toepassing van het raadsinstrumentarium voor controle en kaderstelling in de gemeentelijke praktijk*, maart 2019.

Gemeente Hengelo, Verordening 213a-onderzoek, raadsvergadering 6 april 2004, agendanummer D1, nr. 57525.

Gemeente Hengelo, Protocol doelmatigheids- en doeltreffendheidsonderzoeken (geactualiseerd februari 2013), 26 februari 2013.

College-/Burgemeestersvoorstel Beleidsevaluatie verstrekte leningen voor maatschappelijke doeleinden d.d. 12-8-2013, zaaknummer 1005278.

College-/Burgemeestersvoorstel 213a onderzoek: Verstrekken leningen voor maatschappelijke doeleinden, zaaknummer 1014498.

Kennispunt Twente, *Beleidsevaluatie verstrekte leningen voor maatschappelijke doelen*, in opdracht van het college van B&W van Hengelo/stuurgroep Doelmatigheids- en Doeltreffendheidsonderzoek (ex artikel 213a Gemeentewet, januari 2014, zaaknummer 1014498).

Openbare besluiten Burgemeester en Wethouders van de Gemeente Hengelo, 6 mei 2014.

Gemeente Hengelo, Coalitieakkoord Samen aan de slag voor een energiek en aangenaam Hengelo, april 2014.

Raadsbesluit Financiële verordening 2014, zaaknummer 1021247, 22 oktober 2014.

Raadsadvies Financiële verordening 2014, zaaknummer 1021247.

Politieke Markt agendapunt B03 1021247 Financiële verordening 2014 en agendapunt B03a 1035189 Treasurybesluit en beleidsregels leningen en garanties 2014. De geluidsopname van de Politieke Markt van 7 oktober 2014 is te beluisteren via:

<https://hengelo.raadsinformatie.nl/vergadering/133872>.

Raadsvergadering Agendapunt C01 Financiële verordening 2014. De geluidsopname van de raadsvergadering van 22 oktober 2014 is te beluisteren via:

<https://hengelo.raadsinformatie.nl/vergadering/101934/gemeenteraad%2022-10-2014>.

Gemeente Hengelo, Financiële verordening 2014, zaaknummer 1021247.

Raadsbesluit Financiële verordening gemeente Hengelo 2018, zaaknummer 2196498.

Raadsadvies Financiële verordening gemeente Hengelo 2018, zaaknummer 2196498.

Financiële verordening gemeente Hengelo 2018, zaaknummer 2196498.

Collegebesluit Treasurybesluit en beleidsregels leningen en garanties 2014, zaaknummer 1015594.

College-/burgemeestersadvies Treasurybesluit en beleidsregels leningen en garanties 2014, zaaknummer 1015594.

Gemeente Hengelo, Treasurybesluit Gemeente Hengelo 2014, zaaknummer 1015594.

Gemeente Hengelo, Beleidsregels publieke taak leningen en garanties 2014, zaaknummer 1015594.

Beleidsregels zijn op de gemeentelijke website geplaatst: <https://www.hengelo.nl/Welkom-in-Hengelo/Bestuur-en-Organisatie/Beleid-en-regelgeving/Beleidsnotities.html>

Gemeente Hengelo, Beleidsbegroting 2014-2017.

Gemeente Hengelo, Beleidsbegroting 2015-2018.

Gemeente Hengelo, Beleidsbegroting 2016-2019.

Gemeente Hengelo, Beleidsbegroting 2017-2020.

Gemeente Hengelo, Beleidsbegroting 2018-2021.

Gemeente Hengelo, Beleidsbegroting 2019-2022.

Gemeente Hengelo, jaarstukken 2017.

	Betrokken in documentanalyse
Twente MICE	- Brief van Twente MICE d.d. 20 januari 2015; - Brief Garantstelling congres (1056739)
Warmtebedrijf	- College-/burgemeestersbesluit en –advies Verzelfstandiging Warmtenet Hengelo in een tweetal BV's (2009190); - Verstrekken leningen aan Warmtenet Hengelo BV (Alliander) en Warmtebedrijf Hengelo BV (Ennatuurlijk) ad € 1.040.000 elk (2009190); - Raadsbesluit en –advies Verzelfstandiging Warmtenet Hengelo in een tweetal BV's (2009221); - Overeenkomst van Achtergestelde Geldlening, 31 maart 2017, (2049416)
Warmtenetwerk	- College-/burgemeestersbesluit en –advies Verzelfstandiging Warmtenet Hengelo in een tweetal BV's (2009190); - Verstrekken leningen aan Warmtenet Hengelo BV (Alliander) en Warmtebedrijf Hengelo BV (Ennatuurlijk) ad € 1.040.000 elk (2009190); - Raadsbesluit en –advies Verzelfstandiging Warmtenet Hengelo in een tweetal BV's (2009221); - Overeenkomst van Achtergestelde Geldlening, september 2016 (2062897) - Raadsbrief Ontwikkeling warmtenet d.d. 19 december 2017 (2183898)
Carmelcollege/ OGS	- Brief Carmelcollege/OGS d.d. 18 februari 2016; - College-/burgemeestersbesluit en –advies Nieuwbouw VMBO gemeentegarantie (2008900); - Brief Gemeentegarantie nieuwbouw VMBO (2009021); - Raadsbesluit en –advies Nieuwbouw VMBO gemeentegarantie (2009021).
ATC '65	- Raadsbesluit en –advies (2297693); - College-/burgemeestersbesluit en –advies (zaaknummer2297537); - Akte van Borgtocht; - Brief en rapport borgstelling van Stichting Waarborgfonds Sport (projectnummer 2018 072).
Oyfo	- Raadsbesluit Uitkomst vergelijkend locatie-onderzoek voor huisvesting Oyfo (2332321); - College-/burgemeestersbesluit en –advies Uitkomst vergelijkend locatie-onderzoek voor huisvesting Oyfo (2255793); - Raadsadvies Huurgarantie Oyfo (2255793) - Memo Oyfo d.d. 26 februari 2019; - College-/burgemeestersbesluit Huisvesting Oyfo (2210175); - Brief Huurgarantie huurovereenkomsten (2426708). - Overeenkomst ten behoeve van de huisvesting van Stichting Oyfo op het Hazemeijercomplex te Hengelo

Bijlage 1 Samenvatting van het art. 213a-onderzoek 'Beleidsevaluatie verstrekte leningen voor maatschappelijke doelen'

Doel	Inzichten te verwerven voor een mogelijke heroverweging van het beleid om geld uit te lenen aan derden voor maatschappelijke doelen. Daarbij moet in het onderzoek aan de orde komen welke mogelijkheden er waren om beleidsdoelen voortaan op een andere manier te bereiken, eventueel met inzet van andere instrumenten.
Hoofdvragen	Wat is de doelmatigheid en doeltreffendheid van het beleid om leningen u/g in te zetten op de beleidsterreinen sport, cultuur, zorg, economie en welzijn, ook afgezet tegen alternatieven? Welke aanpassingen van het beleid zijn wenselijk?
Deelvragen	1. Wat is het beleid van Hengelo in opzet? (wettelijk kader, eigen regelgeving, doelstellingen, middelen) 2. Wat zijn de opbrengsten van het beleid? 3. Wat zijn de kosten van dat beleid? 4. Welke risico's loopt de gemeente (aard en omvang)? Hoe worden die beheerst (in opzet)? 5. Welke beleidsalternatieven zijn er (i.i.g. subsidie en gemeentegarantie) en wat zijn daarvan de verwachte kosten, risico's en opbrengsten? 6. Wat is het beleid van omliggende en vergelijkbare gemeenten? Wat zijn de motieven voor eventueel afwijkende keuzes? 7. Wat kan de rol waarborgfondsen zijn bij de vraagpunten 4 en 5? 8. Welke aanpassingen van het beleid zijn wenselijk?
Afbakening	Buiten beschouwing blijven leningen aan corporaties en hypothecaire leningen aan personeel.
Aanpak van het onderzoek	Relevante aspecten van het beleid en de uitvoering in beeld gebracht d.m.v. deskresearch en interviews. Feiten en meningen verzameld over beleidsalternatieven en beleidskeuzes d.m.v. interviews bij de gemeente Hengelo en vragenlijst bij negen Overijsselse gemeenten (incl. Hengelo). Conclusies getrokken o.b.v. analyse en synthese van de bevindingen en aanbevelingen geformuleerd o.b.v. uitkomsten van overleg met betrokken bestuurders en ambtenaren o.l.v. de gemeentesecretaris (d.d. 10 maart 2014).
Conclusies	1. Hengelo verstrekt in relatie tot de omvang van de gemeente ten opzichte van de andere onderzochte Overijsselse gemeenten het grootste aantal leningen en garanties voor maatschappelijke doeleinden. Qua bedrag doet alleen Enschede meer. 2. Vrijwel alle gemeenten hebben faciliteiten voor financiering van sport en cultuur. Het betreft zowel leningen als garanties. Twee gemeenten verstrekken zowel leningen als garanties. 3. De gemeenteraad van Hengelo is relatief weinig betrokken bij besluitvorming over leningen. Er zijn goede redenen dat wel te doen, zeker bij afwijkingen van de beschreven beleidsregels, zoals langere looptijden dan de afschrijvingstermijn van het te financieren object, het niet toepassen van een renteopslag of het niet vragen van zekerheden. 4. Er is geen draagvlak voor nader beschrijven/ inperken van de publieke taak. Bestuurders hechten aan beleidsvrijheid om leningen in te zetten bij maatschappelijke knelpunten daar waar geen andere instrumenten beschikbaar zijn en voor het helpen van instellingen in hun exploitatie met lage rentes en in gevallen van financiële problemen. Onder ambtenaren heerst scepsis over de mogelijkheden om dat goed te formuleren van de publieke taak en over de effectiviteit van zo'n tekst. 5. Verschillende gemeenten hebben geen beleidsregels waarin geregeld is wanneer en onder welke condities leningen en/of garanties gegeven worden. Zij hebben - al of niet op papier - een Nee, tenzij-beleid. Alle leningen of garanties moeten daar afzonderlijk gemotiveerd en afgewogen worden.

	6. De kosten van verstrekken van leningen en wat daar bij hoort zijn ca. € 50.000 op jaarbasis in Hengelo. De besluitvorming kost ca. € 1800 per nieuwe lening. 7. Op dit moment heeft de gemeente Hengelo nog geen leningen hoeven afboeken. Wel ziet de gemeente Hengelo zich gedwongen nu een voorziening 'dubieuze geldleningen aan maatschappelijke instellingen' te treffen voor mogelijke toekomstige verliezen op leningen. 8. Hengelo kiest tot op heden eenduidig voor leningen boven garanties. Deze keuze is aanvechtbaar vanwege verschillende redenen. Andere gemeenten noemen: (1) de gemeente heeft geen bancaire taak, (2) het risico voor de gemeente is kleiner vanwege het eerste toezicht dat banken hebben, (3) hun debiteurenbeheer is beter, (4) ook voor de eerste kredietbeoordeling is de bank beter toegerust dan de gemeente. 9. Hengelo heeft als beleid het uitlenen tegen lagere rentes dan marktconform voor de aanvrager. De regel is marktconform voor de gemeente plus een risico-opslag van 1%-punt. Van die opslag wordt regelmatig afgeweken. 10. Risicodeling met banken is niet mogelijk indien Hengelo blijft kiezen voor het leningsinstrument en voor (subsidie via) lage rentes. 11. Er is draagvlak voor een verplichte aansluiting bij het Waarborgfonds Sport op te nemen in het beleid 12. Er is draagvlak voor versterking en verzakelijking van de beoordeling van aanvragen. Genoemd zijn de volgende mogelijkheden: de introductie van een kredietbeoordelingscommissie, het eerder betrekken van de wethouder Financiën en een onafhankelijke rapportage naar het college om zo 'countervailing power' te organiseren. 13. De interne regelgeving over leningverstrekking voor maatschappelijke doeleinden in relatie tot de treasurytaak is bij de gemeente Hengelo op verschillende punten onduidelijk, niet compleet en niet consistent.
Aanbevelingen	1. Leg als beleidslijn vast en communiceer extern dat de gemeente Hengelo <u>in beginsel geen</u> leningen of garanties verstrekt voor maatschappelijke doeleinden. De beleidsregels die bestaan voor verstrekking van deze leningen kunnen vervallen. Zij wekken ten onrechte de indruk dat er een 'Ja, tenzij-beleid is' bij de gemeente Hengelo. Van instellingen wordt verwacht dat zij zelf voldoende reserveren voor groot-onderhoud van vastgoed en vervanging en dat zij eigen inspanningen leveren, eventueel in de vorm van zelfwerkzaamheid. Op die basis moet het mogelijk zijn op eigen kracht financiering bij de bank te krijgen. 2. Opteer altijd voor <u>gemeentegarantie</u> indien er – bij wijze van uitzondering en na afweging door het college van de beleidsmatige gewenstheid van de te financieren voorziening – toch voor wordt gekozen steun te geven bij de financiering. Vraag voortaan een borgstellingsprovisie. 3. Zoek in het traject van verkenning van de mogelijkheden van financiering met gemeentegarantie altijd naar mogelijkheden van risicodeling met banken en waarborgfondsen. 4. Stel bij afwijking van het beleid ad 1 de gemeenteraad vooraf in staat zijn oordeel te geven over een beargumenteerd voorlopig besluit van het college om toch een garantie of lening te verstrekken. 5. Formuleer kwaliteitseisen voor de leiding en de financiële administratie van instellingen indien een garantie of lening wordt verstrekt. Maak duidelijk dat dit los staat van de faciliteiten die de gemeente eventueel op dit punt gaat bieden.

Bijlage 2 In de beleidsregels doorgevoerde wijzigingen

In deze bijlage zijn de Beleidsregels publieke zaak leningen en garanties 2014 integraal opgenomen. De tekst is gearceerd waar ten opzichte van de beleidsregels uit 2006 sprake is van nieuwe bepalingen (gele arcering) of aanpassing in formuleringen (groene arcering).

Beleidsregels publieke taak leningen en garanties gemeente Hengelo 2014:

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Hengelo;

Gelet op artikel 160 lid 1 sub e en artikel 169 lid 4 van de Gemeentewet;

Gelet op de Wet Financiering Decentrale Overheden, de Regeling Uitzettingen en Derivaten Decentrale Overheden van 3 april 2009, het Treasurybesluit van de gemeente Hengelo, de Handreiking Treasury 2011 van het Ministerie van BZK en artikel 10 van de Financiële Beheersverordening gemeente Hengelo 2009;

Overwegende dat openbare lichamen uitsluitend ten behoeve van de publieke taak geldleningen en garanties voor geldleningen kunnen verstrekken;

Besluit

Vast te stellen de navolgende

Beleidsregels voor leningen en garanties, voor zover deze worden verstrekt uit hoofde van de publieke taak door de gemeente Hengelo

Artikel 1 Begripsbepalingen

- a. Lening: een geldbedrag dat door de gemeente Hengelo kan worden verstrekt in de vorm van een hypothecaire lening of in de vorm van een onderhandse lening (afhankelijk van de gestelde zekerheden) voor roerende en onroerende zaken;
- b. Garantie: een borgstelling van de gemeente ten behoeve van een door de aanvrager bij een financiële instelling aan te trekken geldlening en de daaruit voortvloeiende verplichtingen;
- c. Financiële instelling: instellingen zoals banken, pensioenfondsen, leasemaatschappijen en waarborgfondsen die hypothecaire leningen, onderhandse leningen, kredieten, garanties en borgstellingen of financial lease kunnen verstrekken;
- d. College: het college van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Hengelo.

Artikel 2 Leningen

De gemeente Hengelo verstrekt, met uitzondering van leningen t.b.v. de sociale woningbouw, géén leningen en garanties aan derden.

Artikel 3 Uitzonderingen

1. Op de hoofdregel in artikel 2 kunnen in bijzondere gevallen uitzonderingen worden gemaakt.
2. In het geval dat een uitzondering wordt gemaakt zijn in ieder geval de volgende voorwaarden verbonden:
 1. Leningen en garanties worden slechts verstrekt aan gemeentelijke BV's en aan maatschappelijke organisaties op het gebied van onderwijs, volkshuisvesting, kunst en cultuur, sport, welzijn, zorg en opvang, maatschappelijke dienstverlening en volksgezondheid, die bijdragen aan de maatschappelijke doelen van de gemeente Hengelo;
 2. De organisaties, anders dan gemeentelijke BV's, mogen geen winstoogmerk hebben;
 3. De organisaties mogen geen besloten karakter en geen partijpolitieke of religieuze doelstelling hebben;
 4. De organisaties dienen volledige rechtspersoonlijkheid te bezitten;
 5. De organisaties moeten in de gemeente Hengelo zijn gevestigd en vrijwel uitsluitend (voor minimaal 80%) de gemeente Hengelo als werkgebied hebben;
 6. De organisaties moeten ten minste drie jaar lang een jaarlijkse gemeentelijke bijdrage hebben ontvangen zodat reeds sprake is van een duurzame financiële relatie met de gemeente.

Artikel 4 Inhoudelijke voorwaarden

1. De te financieren zaken moeten aantoonbaar nodig zijn voor de uitvoering van een publieke taak in de gemeente Hengelo. Dat wil zeggen dat ze moeten passen binnen en bijdragen aan het gemeentelijk beleid én het openbaar belang. Tevens moet met de financiering een voor de gemeente relevant maatschappelijk doel worden gediend. Het gemeentelijk beleid is vastgelegd in de begroting en de daarop volgende begrotingswijzigingen, en de vigerende beleidsplannen;
2. De te financieren zaken moeten voorts essentieel zijn voor het voortbestaan of het in voldoende mate kunnen functioneren van de aanvrager (functionaliteitscriterium);

3. De te financieren zaken moeten in overwegende mate ten goede komen van de inwoners van de gemeente Hengelo;
4. De zaken zijn zonder gemeentelijke lening dan wel garantie niet te realiseren. Eerst dienen zelfwerkzaamheid, eigen middelen, subsidiegelden en sponsorbijdragen, etc. door de aanvrager te worden benut (vangnetcriterium);
5. Een lening dan wel een garantie wordt niet verstrekt indien onvoldoende zekerheid geboden wordt voor verhaal van rente en aflossing van de te verstrekken lening. Dat betekent dat in dat geval de te financieren zaak een onroerende zaak is, een recht van eerste hypotheek wordt verleend en voor roerende zaken een pandrecht wordt verleend
6. In beginsel wordt gekozen voor een garantstelling indien bij uitzondering wordt besloten steun te geven bij de financiering. Bij de garantstelling wordt een marktconforme borgstellingsprovisie bedongen.

Artikel 5 Financiële voorwaarden

1. Een rentevoordeel ten opzichte van een financiële instelling is onvoldoende reden voor verstrekking van een lening door de gemeente;
2. Verzoeken om leningen en/of garantstellingen worden in ieder geval geweigerd indien de betreffende lening zonder onoverkomelijke bezwaren voor de aanvrager door een financiële instelling kan worden verleend. Onder onoverkomelijke bezwaren wordt onder meer verstaan een geoffreerd rentepercentage door een financiële instelling dat meer dan 2% hoger ligt dan een tarief dat de gemeente Hengelo op hetzelfde moment in rekening wordt gebracht voor een gelijksoortige lening, zonder dat sprake is van een gemeentegarantie;
3. De financiële positie en de (meerjaren)begroting van de aanvrager moeten zodanig zijn dat rente en aflossing aantoonbaar betaald kunnen blijven worden;
4. Geen lening of garantstelling is mogelijk indien een beroep kan worden gedaan op een voorziening in de vorm van een (nationaal) waarborgfonds. De gemeente heeft in dat geval vaak wel een achtervangfunctie. Dit geldt niet voor het Waarborgfonds Sociale Woningbouw;
5. Specifiek voor sport geldt dat wordt samengewerkt met de Stichting Waarborgfonds Sport (SWS). Zonder medewerking van dit fonds wordt in principe geen lening of borgstelling door de gemeente verstrekt. De SWS biedt naast een borgstelling van 50% ook aanvullende toetsing zoals een sporttechnische keuring en een jaarlijkse controle van begroting en jaarrekening. De eisen die het SWS stelt aan een borgstelling worden ook door de gemeente gehanteerd;

6. Een aanvraag voor een lening of garantstelling voor een bedrag lager dan € 20.000,- wordt niet in behandeling genomen.

Artikel 6 De aanvraag

1. Aanvragen moeten vóór het aangaan van verplichtingen met betrekking tot de gevraagde lening volledig en schriftelijk worden ingediend bij het college, voorzien van NAW-gegevens en schriftelijk ondertekend door de aanvrager;
2. Aanvragen moeten zijn voorzien van:
 - a. een exemplaar van de statuten;
 - b. een opgave van de samenstelling van het dagelijks bestuur;
 - c. tekeningen en een technische omschrijving als de gemeentelijke lening of garantstelling de aankoop of verbouwing van een onroerende zaak betreft;
 - d. een document waaruit blijkt dat het onderpand vrij is van hypotheek (of van pand wanneer het om roerende zaken gaat);
 - e. de laatste WOZ-waarde voor het onderpand wanneer het om een bestaande onroerende zaak gaat;
 - f. de jaarrekeningen van de laatste twee boekjaren;
 - g. een balans van twee achtereenvolgende jaarultimi;
 - h. een exploitatiebegroting waarin rente en aflossing van de geldlening zijn verwerkt voor de komende 4 jaren;
 - i. een gespecificeerde opstelling van de wijze van financiering van de voorgenomen investering;
 als het een aanvraag voor een gemeentegarantie is moet deze ook zijn voorzien van de concept-leningovereenkomst met de beoogde financiële instelling.
3. Afgezien van het bepaalde in artikel 2 wordt een verzoek om een lening of een garantstelling in ieder geval afgewezen indien de gemeente niet de zekerheid heeft dat:
 - a. de investeringen daadwerkelijk zullen plaatsvinden;
 - b. de aanvrager zal voldoen aan de aan de lening of garantiestelling verbonden verplichtingen;
 - c. aan de betalingsverplichting van rente en aflossing naar behoren zal worden voldaan;
 - d. de aanvrager in het kader van de aanvraag juiste en volledige gegevens heeft verstrekt;

Artikel 7 Overige bepalingen

De gemeente loopt risico bij het uitzetten van financiële middelen. Teneinde deze te beperken zullen voorwaarden worden verbonden aan deze uitzettingen. Dat betekent dat:

1. De hoogte van het in rekening te brengen rentepercentage is gebaseerd op de rente die de gemeente betaalt voor een vergelijkbare lening op de dag van **het collegebesluit tot verstrekking van de geldlening**, verhoogd met een risico-opslag van minimaal 1%, afhankelijk van het risico dat de gemeente loopt. **De risico-opslag wordt bepaald aan de hand van de opslagen, zoals deze zijn opgenomen in de Handreiking Treasury 2011 van het Ministerie van BZK.** Kosten voor verstrekking van de geldlening en notariskosten zijn voor rekening van de aanvrager;
2. **Voor verzoeken om leningen van Hengelose woningstichtingen die zijn bestemd voor (her-) financiering van sociale woningbouw geldt een afwijkende risico-opslag;**
3. De looptijd van de lening moet zijn afgestemd op de te verwachten technische levensduur (dan wel economische levensduur als deze korter is) **van de activa waarvoor de lening wordt gebruikt;**
4. De aanvrager moet instemmen met een aantal voorwaarden zoals voorafgaande toestemming van de gemeente voor een aantal juridische handelingen zoals statutenwijziging, wijziging bestemming van het onderpand en vervreemding van het onderpand door de aanvrager gedurende de periode van de overeenkomst;
5. De aanvrager heeft een instandhoudings- en onderhoudsverplichting van het onderpand. De aanvrager verplicht zich daarom tot het afsluiten van opstal- en inboedelverzekeringen en het in goede staat houden van het onderpand gedurende

de gehele looptijd van de lening of garantie, zulks ter beoordeling van de gemeente;

6. **De gemeente verstrekt of garandeert in beginsel alleen lineaire en annuïtaire leningen;**
7. **Gedurende de looptijd vindt een volledige aflossing plaats van de geldlening;**
8. **De aanvrager verstrekt uit eigener beweging inlichtingen aan het college in de vorm van een exploitatiebegroting (minimaal één maand voor aanvang van het begrotingsjaar) en een financieel verslag (maximaal 3 maanden na het einde van het begrotingsjaar), die nodig zijn voor de beoordeling van het financiële beheer van de aanvrager.**

Artikel 8 Beslissingsbevoegdheid

Alle te verstrekken of te garanderen geldleningen, met uitzondering van geldleningen die verstrekt worden t.b.v. sociale woningenbouw als bedoeld in artikel 7 lid 2 vergen steeds een raadsbesluit.

Artikel 9 Inwerkingtreding

De beleidsregels treden in werking op de dag na publicatie in de gemeentelijke advertentie.

Burgemeester en wethouders van Hengelo,
de secretaris, de burgemeester,

Bijlage 3 Vanuit ambtelijke organisatie aangereikte overzicht van verzoeken inzake leningen en garanties vanaf 2014

	SOORT VERZOEK	NAAM INSTELLING / VERENIGING	SOORT INSTELLING	WANNEER VERZOEK / OP WELKE WIJZE TOT GEMEENTE GEKOMEN	WELK ANTWOORD	OP WELK NIVEAU AFGEDAAN	OPMERKINGEN
AANVRAGEN VOOR NIEUWE LENINGEN EN GARANTIES							
1.	Verlenen huurgarantie	Oyfo	Culturele stichting	Najaar 2018 / in gesprekken over huisvesting ter sprake gekomen	Akkoord	Raad, zaaknr 2255793, 2426708	
2.	Verlenen garantstelling i.s.m. Stichting Waarborgfonds Sport	ATC'65	Voetbalvereniging	Najaar 2018	Akkoord	College zaaknr 2297537, Raadzaak 2297693. Akte borgtocht 2329166.	
3.	Gemeentegarantie voor deel (2,1 mln) financiering bouw VMBO-school bij het rijk	Stichting Carmelcollege en OSG	Besturen voortgezet onderwijs	Schriftelijk verzoek van Stichting Carmelcollege en OSG 2016	Verleend na raadsbesluit	raad, zaaknr 2009021, verzoek 2010579	Begunstigde heeft gemeld geen gebruik te hebben gemaakt van de garantie.
4.	Geldlening van € 4.460.000 aflossen in 2019 en achtergestelde lening van € 1.040.000.	Warmtenetwerkbedrijf Hengelo BV	Bedrijf voortkomend uit onze eigen initiatieven Warmtenet	Hiervan 500.558 nog niet opgenomen.	Verleend, overeenkomst 24-6-2016	2131462, 2135052	
5.	Achtergestelde lening van € 1.040.000.	Warmtebedrijf Hengelo BV	Bedrijf voortkomend uit onze eigen initiatieven Warmtenet		Verleend	2146059	
6.	Garantstelling 20.000 voor congres met doel zakelijke toerisme bevorderen	Twente Mice	Onderneming met maatschappelijke relevantie	20-01-2015 schriftelijk	Afgewezen op grond van niet willen ondersteunen van een commerciële organisatie	College	Zaak 1056739
VERZOEKEN TOT WIJZINGEN VOORWAARDEN VAN BESTAANDE LENINGEN / AFLOSSEN TEN BEHOEVE VAN OVERSLUITEN IN DE MARKT							
7.	Kwijtschelding deel lening t.w.v. € 575.000	Oyfo	Culturele stichting	2016	Akkoord	Zaak 2090496 (college) en 2010159 (raad)	

	SOORT VERZOEK	NAAM INSTELLING / VERENIGING	SOORT INSTELLING	WANNEER VERZOEK / OP WELKE WIJZE TOT GEMEENTE GEKOMEN	WELK ANTWOORD	OP WELK NIVEAU AFGEDAAN	OPMERKINGEN
8.	Verlagen rentepercentage lening gemeente	Bibliotheek	Bibliotheek	? / in accounthoudersgesprek ken benoemd	Niet akkoord	Ambtelijk	
9.	Verlagen rentepercentage lening gemeente / optie oversluiting	Metropool	Muziektheater	Meerdere malen (in ieder geval in 2018 / 2019)	Niet akkoord op verlaging rentepercentage, optie oversluiting staat nog open	Ambtelijk	
10.	Achterstelling lening gemeente / kwijtschelding lening	Metropool	Muziektheater	2018 / 2019 / benoemd in (bestuurlijke) overleggen / mailverzoek	Niet akkoord	Sectorbesluit, zie zaaknr 2363556	
11.	Verlagen rentepercentage lening gemeente / optie oversluiten	Hengelse Revue	Revue vereniging	Meerdere malen	Niet akkoord	ambtelijk	
12.	Verlagen rentepercentage lening gemeente / optie oversluiten	Twents Theater (Stork 'n Nus)	Revue vereniging	Meerdere malen, laatst bij KB bekend in 2016	Niet akkoord	ambtelijk	
13.	Verlagen rentepercentage lening gemeente / optie oversluiten	Muziekvereniging Armonia	Muziekvereniging	Medio 2018	Niet akkoord	ambtelijk	
14.	Akkoord gaan met pandrecht voor de BNG Bank, die de bouw van het Twickelcollege heeft voorgefinancierd. Wij betalen de gemeentelijke bijdrage pas in 2020 i.v.m. een dip in het volume van de onderwijshuisvestingsreserve.	Stichting Carmelcollege	Bestuur scholen voortgezet onderwijs	Schriftelijk verzoek van Stichting Carmelcollege en BNG Bank 2017	Ingestemd	ambtelijk, met als basis raadsvoorstel 2011. Zie ook zaken 11G200524, 2094032 en 2110949.	
15.	Betalingsachterstand, verzoek om gesprek om te kijken wat wij nog zouden kunnen doen.	HVV	Voetbalvereniging	2018 / 2019 / benoemd in overleggen / mailverzoek	Niet akkoord met kwijtschelding; wordt oplossing gezocht door velden over te nemen voor bedrag lening	College- en raadsbesluit komen nog	
16.	Verzoek huurverlaging en verzoek kwijtschelding opgelegde boete	FC Twente	Voetbalbedrijf	2018 / in accounthoudersgesprek benoemd en via brief en e-mail binnengekomen	tijdelijke korting verleend op de huur ivm Jupiler League . Boete is deels kwijtgescholden	Portefeuillehouder	

	SOORT VERZOEK	NAAM INSTELLING / VERENIGING	SOORT INSTELLING	WANNEER VERZOEK / OP WELKE WIJZE TOT GEMEENTE GEKOMEN	WELK ANTWOORD	OP WELK NIVEAU AFGEDAAN	OPMERKINGEN
17.	Oversluiten lening naar marktpartij	BWO	Voetbalvereniging	Benoemd in overleggen / mailverzoek	Akkoord	College, zaaknr 2188062	
18.	Verzoek kwijschelding lening van € 500.000	World Trade Center	Stichting	Per brief d.d. 16-4-2014	Bij amendement door raad lening als achtergesteld verklaard en 10 jaar rentevrij gemaakt; kwijschelding afgewezen	Zaak 1036188 (raad) en 1014590 (afwikkeling)	
AANVRAGEN VOOR LENINGEN EN GARANTIE BUITEN DE SCOPE VAN DIT DOORWERKINGSONDERZOEK							
Vóór 2014 aangevraagde leningen en garanties							
19.	Akte van borgtocht € 37.500 voor financiering bij de Rabobank	Tennisvereniging Hasselo	Tennisvereniging	Per brief d.d. 18-7-2012	Verleend na raadsbesluit	Zaak 13G200135 (college, niet digitaal beschikbaar)	Stukken in dossier 1.857.1 / H02005; buiten dit onderzoek omdat dit voor het vorige onderzoek is afgerond.
20.	Garantstelling schatkistbankieren	Primato	Bestuur scholen primair onderwijs		Akkoord	Raad	
21.	Geldlening van 2x 90.000, waarvan 1x voor 50% gegarandeerd door SWS	Achilles'12	Voetbalvereniging	2013	Verleend na uitgebreide doorlichting en deling risico met SWS	College	zaaknr. 1003254 (geldlening); 1008478 (borgstelling)
22.	Geldlening 90075 van € 204.000 voor accommodatie	TVO	Voetbalvereniging	Medio 2014		overeenkomst in 1018722	
Leningen ten behoeve van sociale woningbouw							
23.	Eigen initiatief gemeente om geldgeverschap 2 leningen t.w.v. € 20 mln over te dragen vanwege de (overigens niet hoog geachte) risico's	Ons Huis	Woningcorporatie Enschede met Hengelo's bezit	Eigen initiatief	College heeft ingestemd, lening is overgedragen aan de BNG onder garantstelling van WSW	Zaaknr. 2339242, college en vervolgzaken 2390989 en 2450825 (slotdocumenten)	
24.	Borg voor financiering duurzaam bouwen bij Energiefonds Overijssel voor € 16.180.000 in 2 tranches van € 9.180.000 en € 7.000.000.	Stichting Welbions	Woningcorporatie Hengelo	2014	Ingestemd dmv ondertekening akte.	Zaaknr 1052850, ambtelijk.	Argument is dat wij destijds zelf nog Welbions financierden en dat garant staan daarom, mede gezien de maatschappelijke druk van woningcorporaties om de energieleningen te accepteren, volstrekt logisch was.

	SOORT VERZOEK	NAAM INSTELLING / VERENIGING	SOORT INSTELLING	WANNEER VERZOEK / OP WELKE WIJZE TOT GEMEENTE GEKOMEN	WELK ANTWOORD	OP WELK NIVEAU AFGEDAAN	OPMERKINGEN
	Aanvraag door ander dan instelling						
25.	Garantstelling voor schulden in het algemeen van 8 à 10 miljoen euro	FC Twente	Burger op persoonlijke titel t.b.v. FC Twente	Per email op 1-7-2018	Per email afgewezen met argumentatie	Ambtelijk, zaak 2255670	Buiten scope van het onderzoek

Bijlage 4 Twee cases ter illustratie

Deze bijlage illustreert aan de hand van twee cases welke opvolging is gegeven aan de aanbeveling bij aanvragen voor steun bij financiering. Gekozen is voor een afwijzing en een toekenning van een garantie, omdat bij deze financieringsvorm alle vijf aanbevelingen aan de orde zijn. Twente Mice betreft de enig beschikbare casus van een afwijzing. Ter illustratie van de omgang met een toegekende aanvraag, is voor de gemeentegarantie de nieuwbouw van een VMBO-gebouw gekozen. De onderbouwing van dit (voorgenomen) besluit biedt het meeste zicht op de wijze waarop de gemeente opvolging aan de aanbevelingen geeft.

I Afgewezen aanvraag voor steun bij financiering: casus Twente Mice

Ten aanzien van aanbeveling 1: “Leg als beleidslijn vast en communiceer extern dat de gemeente Hengelo in beginsel geen leningen of garanties verstrekt voor maatschappelijke doeleinden. De beleidsregels die bestaan voor verstrekking van deze leningen kunnen vervallen”

Op 20 januari 2015 benadert Twente MICE de gemeente Hengelo per brief met onder andere de vraag om een garantstelling van 20.000 euro voor de uitvoering van het Twente MICE congres ten behoeve van het promoten van zakelijke gastvrijheid in de regio Twente. De afdeling Ruimtelijke ordening en Economische Ontwikkelingen (REO) geeft per brief van 24 februari 2015⁵⁴ te kennen dat het college heeft besloten niet positief te reageren op de gevraagde garantstelling, omdat de gemeente geen financiële ondersteuning biedt aan commerciële initiatieven.⁵⁵

II Toegekende aanvraag voor steun bij financiering: casus nieuwbouw VMBO

Ten aanzien van aanbeveling 1: “Leg als beleidslijn vast en communiceer extern dat de gemeente Hengelo in beginsel geen leningen of garanties verstrekt voor maatschappelijke doeleinden. De beleidsregels die bestaan voor verstrekking van deze leningen kunnen vervallen”

Bij brief van 18 februari 2016 doen Stichting Carmelcollege en Openbare Scholengemeenschap Hengelo (OSG) het verzoek aan de gemeente Hengelo om een gemeentegarantie te verlenen voor de realisatie van de bouw van één VMBO te Hengelo. De gemeentegarantie is noodzakelijk om, via schatkistbankieren (OCW) of een reguliere bank, een kredietfaciliteit te kunnen realiseren, waarmee beide schoolbesturen het resterende tekort na aanbesteding van 2,14 miljoen kunnen financieren.⁵⁶ In zijn vergadering van 9 maart 2016 besluit de raad tot verstrekking van een gemeentegarantie aan de stichting OSG Hengelo en de stichting Carmelcollege voor een lening bij het rijk tot een maximum van 2,14 miljoen euro. In de onderbouwing van het (voorgenomen) besluit is expliciet benoemd dat de gemeente hiermee afwijkt van bestaand beleid. Er worden twee redenen gegeven om een uitzondering te maken:

- de scholen leveren een eigen bijdrage van € 3.775.000 om een sober gebouw te realiseren waar geen luxe meer inzit, waar de eigen bijdrage normaal gesproken wordt benut voor extra eisen en wensen vanuit de scholen.

⁵⁴ Zaaknummer 1056739.

⁵⁵ Dit is conform het bepaalde in artikel 3 van de Beleidsregels publieke taak leningen en garanties, waarin de uitzonderingsvoorwaarden zijn vastgelegd.

⁵⁶ Brief Stichting Carmelcollege en Openbare Scholengemeenschap Hengelo (OSG), kenmerk UIT-16-00342, aanvraag gemeentegarantie t.b.v. bouw van één VMBO te Hengelo, 18 februari 2016, (2010579).

- de planvoorbereiding heeft door omstandigheden langer geduurd dan vooraf kon worden voorzien en in deze periode zijn kostenverhogende ontwikkelingen opgetreden waar de scholen geen invloed op hadden (BTW verhoging en nieuw Bouwbesluit 2012).⁵⁷

Ten aanzien van aanbeveling 2: “Opteer altijd voor gemeentegarantie indien er – bij wijze van uitzondering en na afweging door het college van de beleidsmatige gewenstheid van de te financieren voorziening – toch voor wordt gekozen steun te geven bij de financiering. Vraag voortaan een borgstellingsprovisie.”

Er is bewust afgezien van het vragen van een borgstelling onder verwijzing naar de forse opgave voor de beide schoolbesturen om de bouw van één VMBO gerealiseerd te krijgen.⁵⁸

Ten aanzien van aanbeveling 3: Zoek in het traject van verkenning van de mogelijkheden van financiering met gemeentegarantie altijd naar mogelijkheden van risicodeling met banken en waarborgfondsen.

In de onderbouwing van het (voorgenomen) besluit is niet ingegaan op de (on)mogelijkheid van risicodeling met de bank of een waarborgfonds.

Ten aanzien van aanbeveling 4: Stel bij afwijking van het beleid ad 1 de gemeenteraad vooraf in staat zijn oordeel te geven over een beargumenteerd voorlopig besluit van het college om toch een garantie of lening te verstrekken.

Het college besluit om de raad voor te stellen om de stichting VMBO Hengelo, indien wordt voldaan aan door de gemeente gestelde voorwaarden, een gemeentegarantie te geven voor een lening bij het rijk van 2,14 miljoen euro. In het raadsadvies wordt de omvang van dit bedrag en het doel van de gemeentegarantie toegelicht; met het oog op de rentekosten is een lening bij het rijk de enig haalbare oplossing en daarvoor is een gemeentegarantie noodzakelijk.⁵⁹ Uit een schets van alternatieven mocht de gemeente de garantie niet afgeven, blijkt welk maatschappelijk belang de gemeente zelf heeft bij doorgang en voortgang van het project, namelijk het waarmaken van de ambitie van één krachtig VMBO in Hengelo. Over de financiële risico's wordt in het raadsadvies opgemerkt dat er geen directe kosten voor de gemeente zijn, maar dat de gemeente wel risico's op zich neemt wanneer de schoolbesturen niet aan de verplichtingen kunnen voldoen. Daarbij is aangegeven dat het afgeven van de garantstelling gezien het lage risico geen invloed heeft op het weerstandsvermogen.

⁵⁷ Raadsadvies Nieuwbouw VMBO: verstrekken gemeentegarantie, (2009021); College-/burgemeestersadvies Nieuwbouw VMBO: verstrekken gemeentegarantie, (2008900).

⁵⁸ Raadsadvies Nieuwbouw VMBO: verstrekken gemeentegarantie, (2009021); College-/burgemeestersadvies Nieuwbouw VMBO: verstrekken gemeentegarantie, (2008900).

⁵⁹ De stellingname in het raadsadvies dat voor de schoolbesturen een lening bij het rijk de enige oplossing is vanwege het rentepercentage wordt niet nader onderbouwd. Artikel 5 lid 2 van de Beleidsregels 2014 bepaalt: “Verzoeken om leningen en/of garantstellingen worden in ieder geval geweigerd indien de betreffende lening zonder onoverkomelijke bezwaren voor de aanvrager door een financiële instelling kan worden verleend. Onder onoverkomelijke bezwaren wordt onder meer verstaan een geoffreerd rentepercentage door een financiële instelling dat meer dan 2% hoger ligt dan een tarief dat de gemeente Hengelo op hetzelfde moment in rekening wordt gebracht voor een gelijksoortige lening, zonder dat sprake is van een gemeentegarantie.”

Ten aanzien van aanbeveling 5: Formuleer kwaliteitseisen voor de leiding en de financiële administratie van instellingen indien een garantie of lening wordt verstrekt. Maak duidelijk dat dit los staat van de faciliteiten die de gemeente eventueel op dit punt gaat bieden.

In het raadsadvies wordt de bereidheid van het college tot het verlenen van de garantstelling verbonden aan een aantal strikte voorwaarden. De beide schoolbesturen moeten voldoen aan de inhoudelijke en financiële voorwaarden zoals gesteld in de Beleidsregels publieke taak leningen en garanties. Aanvullend wordt de voorwaarde gesteld dat OCW positief oordeelt over de kredietwaardigheid van de schoolbesturen, waarbij de gemeente ook de in die procedure betrokken stukken wil kunnen inzien. De beleidsregels en de brieven aan de schoolbesturen waarin de randvoorwaarden vastliggen, zijn als bijlage bij het raadsadvies gevoegd.

Bijlage 5 Normenkader voor het doorwerkingsonderzoek

ONDERZOEKSVRAAG	NORMEN	INDICATOREN
BEREIK VAN ONDERZOEKSRÉSULTATEN		
3. Zijn de resultaten van het art 213a-onderzoek besproken en behandeld conform de eisen die de Gemeentewet en lokale verordening daaraan stellen?	Het art.-213 onderzoek heeft het (wettelijke) vereiste bereik gehad	- Het college heeft conform artikel 213a lid 2 Gemeentewet aan de raad schriftelijk verslag uitgebracht van de resultaten van het onderzoek - Het onderzoeksrapport is conform de bepalingen in de gemeentelijke verordening op art. 213a-onderzoek ter behandeling aangeboden aan het college en besproken.
4. Welke acties zijn ondernomen om uitvoering te geven aan het collegebesluit om de aanbevelingen over te nemen?	Geen norm, beschrijving	
IMPLEMENTATIE VAN AANBEVELINGEN IN NIEUW OF AANGEPAST BELEID		
5. In hoeverre en op welke wijze hebben de aanbevelingen uitwerking gekregen in nieuw of aangepast beleid?	De gemeente heeft vastgelegd dat zij in beginsel geen leningen of garanties aan derden verstrekt voor maatschappelijke doelen	- Er is nieuw of aangepast beleid met “nee, tenzij” als uitgangspunt. De beleidsregels voor leningen en garanties uit 2006 zijn vervallen. - Er is nieuw of aangepast beleid dat tot uitdrukking brengt dat van instellingen wordt verwacht dat zelfwerkzaam zijn en op eigen kracht bancaire financiering regelen. - Er is nieuw of aangepast beleid waarin de gemeente heeft vastgelegd dat in uitzonderingsgevallen wordt geopteerd voor het verstrekken van gemeentegaranties en dat een borgstellingsprovisie wordt gevraagd.
	Het nieuwe “nee, tenzij”-beleid is/wordt extern gecommuniceerd	- De nieuwe beleidslijn is door de gemeente via een algemeen publicatiekanaal bekend gemaakt en/of wordt kenbaar gemaakt in persoonlijk contact als de gemeente wordt benaderd met een vraag over of verzoek om een lening of garantie voor een maatschappelijk doel

ONDERZOEKSVRAAG	NORMEN	INDICATOREN
	Het is beleid dat de leiding en financiële administratie van een instelling aan kwaliteitseisen moet voldoen indien een lening/garantie wordt verstrekt	- Er zijn kwaliteitseisen geformuleerd ten aanzien van de leiding en financiële administratie waaraan de instelling moet voldoen in geval van een lening of verstrekking
EFFECTEN IN DE BELEIDSUITVOERING		
6. Is naar aanleiding van de aanbevelingen aantoonbare verandering opgetreden in de beleidsuitvoering?	Een verzoek om een lening of garantie voor een maatschappelijk doel wordt in beginsel niet gehonoreerd	- Sinds het in werking treden van de nieuwe beleidslijn zijn er weinig tot geen leningen en garanties verstrekt aan derden voor maatschappelijke doelen
	In geval van financiële steun opteert de gemeente voor verstrekking van een gemeentegarantie	- In de gevallen waarin de gemeente toch financiële steun verstrekt, heeft dit de vorm van een gemeentegarantie aangenomen
	In geval van een gemeentegarantie vraagt de gemeente een borgstellingsprovisie	- Er is bij het verstrekken van de garantie een borgstellingsprovisie bedongen
	In geval van een gemeentegarantie is gezocht naar mogelijkheden van risicodeling met banken en waarborgfondsen	- In het verkennende traject heeft de gemeente met de bank en/of een waarborgfonds de mogelijkheden van risicodeling verkend (bijvoorbeeld in de vorm van bijvoorbeeld een gezamenlijke eerste hypotheek)
	Een lening/garantie gaat gepaard met het stellen van kwaliteitseisen aan de leiding en de financiële administratie van de instelling	- Aan de leiding en financiële administratie van de instelling zijn/worden kwaliteitseisen gesteld
EFFECTEN IN DE BESLUITVORMING DOOR RAAD EN COLLEGE		
7. Is naar aanleiding van de aanbevelingen een verandering opgetreden in (de wijze van) besluitvorming door college en raad?	In het geval van financiële steun, heeft de gemeenteraad vooraf zijn oordeel kunnen geven over een beargumenteerd voorlopig besluit van het college om toch een garantie/lening te verstrekken	- De raad heeft zijn oordeel kunnen geven over het voorlopige besluit van het college om een lening/garantie te verstrekken - Het betreft een beargumenteerd voorlopig besluit in de zin dat de raad inzicht wordt geboden in het maatschappelijk belang van de te maken uitzondering met aandacht voor daaraan inherente financiële risico's van de lening en beheersmaatregelen

Gemeenteraad van Hengelo
Postbus 18
7550AA Hengelo

Gemeente Hengelo

Postbus 18
7550 AA Hengelo

Onderwerp	Zaaknummer	Uw kenmerk	Datum
Reactie college op rapport Rkc Met beleid garant staan?	3089166		21 juli 2020

Geachte heer/mevrouw,

De Rekenkamercommissie Hengelo biedt aan u het resultaat aan van het onderzoek 'Met beleid garant staan'. Een doorwerkingsonderzoek naar de opvolging van aanbevelingen uit een 213a onderzoek, dat in 2014 is gehouden. De Rekenkamercommissie stelt het college in staat om een reactie te geven op het rapport. In deze raadsbrief geven wij u onze reactie.

Onze conclusie samengevat

Samenvattend constateren wij, dat alle aanbevelingen uit het onderzoek van 2014 door college en ambtelijke organisatie zijn opgevolgd. Wij constateren ook, dat der Rkc de betrokkenheid van de raad als een flinke verbetering aanmerkt t.o.v. de voorafgaande periode. Daarbij is het aantal verstrekte leningen drastisch is gedaald vanaf 2014 ten opzichte van 5 jaren daaraan voorafgaand, nl. van € 34 miljoen naar minder dan € 5 miljoen (leningen en garanties samen). De Rkc is kritisch t.a.v. de uitvoering van de wettelijke plicht tot het in kennis stellen van de raad van de resultaten van het 213a-onderzoek in 2014. Het onderzoeksrapport is, zoals ook uit het onderzoeksrapport op pag. 10 blijkt, door de locosecretaris per email aan de griffie verzonden, echter zonder een begeleidende brief. Daarna hebben wij in alle rapportages goed gecommuniceerd over het gewijzigde beleid. Daarom vinden we de aandacht voor de constatering dat we formeel niet volgens de letter der wet hebben gehandeld enigszins uit verhouding in relatie tot de wel geconstateerde verbeteringen in het beleid.

Scope van het onderzoek

De Rekenkamercommissie heeft niet zozeer gekeken naar de resultaten die als gevolg van gewijzigd beleid zijn ontstaan in de hele organisatie, maar naar de wijze waarop de behandeling en besluitvorming in de raad na het onderzoek in 2014 is gewijzigd in het licht van de gedane aanbevelingen in 2014.

Er is gekozen voor een quickscan in de vorm van een documentenonderzoek. Daarmee heeft de Rekenkamercommissie bewust afgezien van de beoordeling op welke wijze de gehele organisatie de beleidslijn heeft opgepakt en de feitelijke resultaten van de gewijzigde aanpak. Uiteindelijk zijn 7 van de initieel aangeleverde 25 zaken meegenomen in het onderzoek.

Conclusies Rekenkamercommissie

De Rekenkamercommissie concludeert dat de gemeente aan alle vijf aanbevelingen beleidsmatig uitwerking heeft gegeven. Deels door nieuwe bepalingen op te nemen in het Treasurybesluit 2014 en de Beleidsregels 2014 (aanbevelingen 1, 2 en 4) en deels door bepalingen uit de beleidsregels 2006 op te nemen als eisen die worden gesteld aan gevallen waarin bij uitzondering toch een lening of garantie wordt verstrekt (aanbevelingen 3 en 5).

Vervolgens concludeert de Rekenkamercommissie dat in 6 van de 7 ontvangen aanvragen – waarvan 5 in de raad – is besloten tot het maken van een uitzondering op het principe "geen

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Bezoekadres
Burgemeester van der
Dussenplein 1

E-mailadres
gemeente@hengelo.nl
Telefoonnummer
14-074

leningen of garanties er verstrekken". En vervolgens: "De beleidsmatig ingezette lijn van in beginsel geen leningen en garanties heeft daarmee voor de in behandeling genomen aanvragen in de beleidsuitvoering praktisch niet tot een andere uitkomst geleid". Wel geeft de Rekenkamercommissie aan dat de raad veel beter betrokken is dan in de periode voor 2014.

Het college heeft in 2014 de uitkomsten van het onderzoek 213a niet aan de raad doen toekomen. Tevens zijn de nieuwe beleidsregels niet op voorgeschreven wijze gepubliceerd. Dit omschrijft de Rekenkamercommissie als onzorgvuldig handelen en het tekort doen van de raad in haar kader stellende en controlerende rol.

Aanbevelingen Rekenkamercommissie

- Het college dient te allen tijde de raad te informeren over resultaten van 213a-onderzoeken en dit te borgen.
- Het college dient zich te vergewissen dat, daar waar nodig, stukken gepubliceerd worden.
- In raadsstukken moet meer inzicht gegeven worden in alle afwegingen, organisatorische en financiële voorwaarden en risico's van de lening of garantie.

Toelichting reactie college

Het college neemt, met de kanttekeningen in de tweede alinea van deze brief in acht genomen, deze aanbevelingen over en neemt maatregelen om deze te borgen.

Procedureel

Het college heeft, zo blijkt uit nader onderzoek, de resultaten van het onderzoek daadwerkelijk willen aanbieden, maar het rapport heeft de raad om onduidelijke redenen niet bereikt. Dat het college hier open kaart wilde spelen t.o.v. de raad blijkt ook uit de herhaalde expliciete vermelding van de nieuwe regels in de P&C-cyclus vanaf 2014 en de opname in de Financiële verordening. Het niet in de lokale krant publiceren van de "Beleidsregels" is een onbewuste ommissie, die de werking van de regels overigens niet beperkt. Er kan slechts niet naar verwezen worden.

Inhoudelijk

Voor wat betreft de inhoud van de raadsstukken erkent het college, dat het bij een verzoek tot lenen of garant staan vaak gaat over het in de been houden van een organisatie. Er moet voldoende duidelijk zijn, dat een lening of garantie maatschappelijk gewenst is en noodzakelijk om de organisatie te kunnen laten voortbestaan. Daarmee kan verklaard worden, dat in voorstellen die de raad bereiken minder aandacht is voor gedeelde risico's, want die zijn vaak in het stadium waarin de betrokken organisatie verkeert al niet meer te delen. En minder aandacht voor een risicovergoeding of renteopslag, omdat – zoals de Rekenkamercommissie terecht opmerkt – het accent lag op het voortbestaan van maatschappelijk gewenste organisaties of ontwikkelingen. Wij benadrukken dat wij het nee-principe vanaf 2014 hebben gehanteerd en alleen die verzoeken hebben doorgezonden voor behandeling in de raad, waar de opinie en goedkeuring van de raad van groot belang werd geacht. In dat kader noemen we de cases Oyfo (huurgarantie nieuwe huisvesting), Warmtebedrijf Hengelo BV (2 leningen, 1 achtergesteld) en Warmtenetwerk Hengelo BV (1 achtergestelde lening). In deze gevallen is de gemeenteraad al langere tijd zeer nauw betrokken bij alle ontwikkelingen en bestond de bij de raad aanwezige informatie uit veel meer, dan in het onderzoek van de Rekenkamercommissie voor het voetlicht kwam.

Spectaculaire afname nieuwe leningen

Wij hebben de Rekenkamercommissie geconfronteerd met de cijfermatige toekenningen voor en na 2014. Beide perioden bedroegen 5 jaren. In de periode voor het 213a onderzoek zijn 25 leningen voor een bedrag van € 34,7 miljoen gehonoreerd. In de vijf jaren na het onderzoek zijn er nog slechts 2 leningen en 3 garanties verstrekt voor minder dan € 5 miljoen.

De Rekenkamercommissie geeft aan niet te kunnen beoordelen of dit een gevolg van het beleid is. De daling is echter dermate spectaculair, dat wij stellen, dat de preventieve werking van het nieuwe beleid ervoor heeft gezorgd, dat er minder aanvragen zijn (door)gekomen. En dat aanvragen, die ambtelijk getoetst werden, na een negatief advies onder verwijzing naar het nieuwe beleid, niet zijn doorgezet richting college en raad.

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Bezoekadres

Burgemeester van der
Dussenplein 1

E-mailadres

gemeente@hengelo.nl

Telefoonnummer

14-074

3

3089166

de secretaris,

De heer J. Eshuis

[Signature]

De heer S.W.J.G Schelberg

Bezoekadres

Burgemeester van der
Dussenplein 1

E-mailadres

gemeente@hengelo.nl

Telefoonnummer

14-074

RAADSBESLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
3115369	meijer, susan	FYS-SR	Gerard Gerrits
ONDERWERP			
3115369 - Raadsoorstel - Instellen Bedrijveninvesteringszone (BIZ) gebruikers binnenstad Hengelo 2021-2025			

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGELO BESLUIT:

- De "Verordening bedrijveninvesteringszone gebruikers Binnenstad Hengelo 2021-2025" vast te stellen onder de voorwaarde dat het college een besluit neemt tot inwerkingtreding na blijk van voldoende draagvlak volgens artikel 5 van de Wet op de Bedrijveninvesteringszones.

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

Publieksvriendelijke tekst

In het jaar 2011 is in de binnenstad voor het eerst een bedrijveninvesteringszone (BIZ) ingesteld. De BIZ is een afgebakend gebied, in dit geval in de binnenstad, waarbinnen ondernemers samen investeren in de kwaliteit en aantrekkelijkheid van de binnenstad onder leiding van in dit geval Stichting Centrummanagement Hengelo (SCH). Alle ondernemers/eigenaren in de BIZ betalen daaraan mee door hiervoor een BIZ bijdrage te betalen.

De stichting die de BIZ leidt is de Stichting Centrummanagement Hengelo (SCH). Dit jaar loopt de huidige BIZ periode af en het SCH bestuur wil een nieuwe BIZ oprichten voor de periode 2021-2025. De SCH heeft met de ondernemers in de binnenstad een ondernemersplan opgesteld om de binnenstad van Hengelo op de kaart te zetten en meer bezoekers naar het centrum van Hengelo te trekken.

De SCH heeft een verzoek voor het opnieuw instellen van de BIZ bij het college neergelegd. Het college kan dit alleen mogelijk maken door hiervoor een overeenkomst te sluiten met de SCH en de gemeente voor te stellen om de benodigde "Verordening bedrijveninvesteringszone gebruikers Binnenstad Hengelo 2021-2025" vast te stellen.

Wanneer de gemeenteraad de verordening besluit vast te stellen, vloeit hieruit de verplichting voort van het college om een draagvlakmeting uit te voeren onder de ondernemers/ eigenaren in de binnenstad. De verordening en daarmee de BIZ 2021-2025 treedt pas in werking indien er sprake is van voldoende draagvlak.

DE GEMEENTERAAD VAN HENGELO,

DATUM

De griffier

De voorzitter

RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
3115369	Meijer, Susan	FYS-SR	Gerard Gerrits
ONDERWERP			
3115369 – Instellen Bedrijveninvesteringszone (BIZ) gebruikers binnenstad Hengelo 2021-2025			

AANLEIDING, DOEL EN WAT GING ER AAN VOORAF

Aanleiding

Op basis van de Wet op de bedrijveninvesteringszones (BIZ) kent de gemeente Hengelo op dit moment een BIZ voor de gebruikers van een groot deel van onze binnenstad. Deze BIZ is in het jaar 2016 ingesteld voor een periode van 5 jaar tot en met het jaar 2020. Ook in de periode daarvoor (2011-2015) kende de binnenstad een BIZ.

In de afgelopen jaren is er veel gebeurd in de binnenstad waarbij de samenwerking tussen gemeente en SCH pieken en dalen heeft gekend. Vanaf begin 2020 is een nieuw bestuur aangetreden bij de SCH en is door vele ondernemers aangegeven, onder meer samen met Inretail, dat ze graag verder willen met een gezamenlijke organisatie.

Op basis hiervan heeft de Stichting Centrummanagement Hengelo (SCH) de gemeente verzocht om –op basis van de Wet op de Bedrijveninvesteringszones- voor de periode 2021-2025 opnieuw een BIZ in te stellen.

Om een nieuwe BIZ in te kunnen stellen dient Raad de “Verordening bedrijveninvesteringszone gebruikers Binnenstad Hengelo 2021-2025” vast te stellen. Op basis hiervan kan het college de verplichte draagvlakmeting uitvoeren onder de beoogde bijdrage plichtigen in de BIZ om te bepalen of er voldoende draagvlak bestaat om de verordening per 1 januari 2021 in werking te laten treden.

INHOUD VAN HET VOORSTEL

BIZ plan ondernemers-centrum Hengelo 2021-2025

De SCH heeft bij de gemeente een BIZ plan ondernemers-centrum ingediend om te komen tot het instellen van een Bedrijveninvesteringszone voor de gebruikers in de binnenstad. Op basis van de Wet op de Bedrijveninvesteringszones heeft de gemeente de mogelijkheid om het verzoek van de SCH faciliteren.

De SCH ziet dat het gezamenlijk investeren door alle betrokkenen van essentieel belang is om de aantrekkelijkheid en het economisch functioneren van het Hengelose centrum te versterken. Het instellen van een BIZ voor gebruikers van de binnenstad draagt bij aan dit doel. Met het (wederom) realiseren van een BIZ streeft de SCH ernaar om, samen met ondernemers en partners en met behulp van collectieve middelen vanuit de BIZ, te werken aan projecten die de vitaliteit en het DNA van de Hengelose binnenstad versterken, om ervoor te zorgen dat het ondernemersklimaat aantrekkelijk blijft én bezoekers graag een bezoek blijven brengen.

De SCH heeft Peter Brouwer (ondernemer en eigenaar van adviesbureau Retail Raad en Daad in Deventer) ingehuurd om het ondernemersplan in samenspraak met het bestuur van de SCH en ondernemers op te stellen en om de uiteindelijke verkiezing tot een succes te brengen. De gemeente heeft hiervoor financiële middelen beschikbaar gesteld. Het ondernemersplan en een publieksvriendelijke samenvatting zijn ter informatie toegevoegd aan het raadsvoorstel.

In de planning en het proces van de SCH om te komen tot dit ondernemersplan en de uiteindelijke verlenging van de BIZ draait het om het (her)winnen van vertrouwen en het creëren van voldoende draagvlak en enthousiasme onder de ondernemers. Geen gemakkelijke opgave in deze tijd van Corona en een binnenstad die gekend wordt door een grote leegstand.

De SCH heeft hierin sinds de nieuwe samenstelling van het bestuur begin dit jaar flinke stappen gezet. Er is een nieuwe centrummanager aangetrokken, er zijn ondernemers gevonden die als ambassadeurs optreden naar de andere ondernemers in een deelgebied, er zijn enthousiaste ondernemers toegetreden tot het bestuur en er worden opbouwende gesprekken gevoerd met de gemeente en andere binnenstadspartners over de gezamenlijke opgave in de binnenstad en de samenwerking.

Het bijgevoegde ondernemersplan bouwt voort op de ingezette koers uit het integraal actieplan Binnenstad en de programmalijnen uit het programma binnenstad. Op basis van een meerjarenprogramma zijn er vijf bouwstenen benoemd waarbinnen projecten zijn geprioriteerd.

De vijf bouwstenen:

1. Versterken van de samenwerking en solidariteit tussen ondernemers, SCH, gemeente Hengelo en partners.
2. Versterken van de vitaliteit van de binnenstad en haar ondernemers, door middel van het optimaliseren van het aanbod, de relatie met vastgoedeigenaren en de binding met klanten.
3. Versterken van het binnenstadsmerk, vanuit het Hengelose DNA en het toepassen van *omnichanneling*.
4. Versterken van de aantrekkelijke binnenstad, zowel in inrichting, uitstraling als beleving.
5. Versterken van de bereikbare binnenstad.

Verder wordt in het ondernemersplan de BIZ organisatie geschetst en hebben zij hun voorgenomen begroting opgenomen.

De gemeente mag op basis van de BIZ wet een bijdrage verstrekken aan de BIZ om daarmee de uitvoering van de plannen te faciliteren. Het college is van mening dat de beschreven plannen bijdragen aan de ingezette koers voor de binnenstad en de binnenstadssamenwerking (ondernemers, vastgoed, Hengelo Promotie en gemeente) wordt bevorderd. Doordat het BIZ gebied kleiner is geworden, winkelpanden zijn/worden omgezet naar andere functies en WOZ waarden voor winkelvastgoed zijn gedaald, zijn de inkomsten van de SCH de afgelopen jaren gedaald. Ook voor de komende jaren wordt eerder een daling dan stijging voorzien. Zonder gemeentelijke en evt. provinciale bijdrage aan de BIZ zal de SCH aan slagkracht inboeten, want met minder geld kun je minder doen en zichtbaar zijn. Dat zou een ongewenste situatie zijn voor deze tijd waarin juist hard gewerkt wordt aan gezamenlijke investeringen in het centrum. Door een gemeentelijke en evt. provinciale bijdrage blijven de middelen op pijl en kan het ondernemersplan worden gerealiseerd. De gemeentelijke middelen worden beschikbaar gesteld uit het binnenstadsbudget en vragen geen uitzetting van de gemeentelijke begroting.

Uitvoeringsovereenkomst Stichting Centrummanagement Hengelo - gemeente Hengelo

Het college heeft met de SCH onlangs een uitvoeringsovereenkomst gesloten waarin de stichting zich verplicht uitvoering te geven aan het ingediende ondernemersplan, waarvoor zij de subsidie zal ontvangen. Verder worden hierin de afspraken en verplichtingen tussen partijen geregeld om te komen tot uitvoering van de BIZ en de dienstverlening door de gemeente in de BIZ.

Verordening BIZ gebruikers binnenstad

Met de "Verordening bedrijveninvesteringszone gebruikers Binnenstad Hengelo 2021-2025" wordt de grondslag verkregen voor de heffing van de middelen om de plannen uit te voeren. De SCH wil zich bezighouden met de hierboven beschreven bouwstenen die zijn uitgewerkt in diverse projecten.

Om deze projecten en activiteiten te financieren wordt een BIZ-bijdrage geheven die gebaseerd is op de WOZ-waarde op basis van de Wet waardering onroerende zaken voor het belastingobject vastgestelde waarde zoals deze geldt voor het kalenderjaar. De BIZ-bijdrage wordt geheven in het gebied, zoals aangegeven op de bij deze verordening behorende en daarvan deel uitmakende kaart.

Het tarief van de BIZ-bijdrage bedraagt bij een waarde van:

Meer dan	Tot en met	2021	2022	2023	2024	2025
€ 10,-	€ 200.000,-	€ 250,-	€ 255,-	€ 260,-	€ 265,-	€ 271,-
€ 200.000,-	€ 350.000,-	€ 425,-	€ 433,-	€ 442,-	€ 451,-	€ 460,-
€ 350.000,-	€ 500.000,-	€ 645,-	€ 658,-	€ 671,-	€ 684,-	€ 698,-
€ 500.000,-	€ 750.000,-	€ 894,-	€ 912,-	€ 930,-	€ 949,-	€ 968,-
€ 750.000,-	€ 1.000.000,-	€ 1.093,-	€ 1.115,-	€ 1.137,-	€ 1.160,-	€ 1.183,-
€ 1.000.000,-	of meer	€ 1.291,-	€ 1.317,-	€ 1.343,-	€ 1.370,-	€ 1.397,-

Door middel van deze verordening kan de gemeente Hengelo –middels het GBT- het begrote bedrag, om en nabij de € 178.000,- in het jaar 2021 heffen. Bijdrageplichtig zijn de gebruikers van objecten, zoals op 1

januari van het betreffende kalenderjaar bekend, in het BIZ-gebied. In het geval dat er door leegstand geen gebruiker is, gaat de BIZ-aanslag over naar de eigenaar van het object. In de verordening staat opgenomen dat het geïnde bedrag minus de perceptiekosten (kosten voor de inning en invordering van de BIZ-bijdrage) als subsidie aan de SCH wordt uitgekeerd.

Vervolgtraject, reglement draagvlakmeting

Indien uw gemeenteraad op 7 oktober 2020 instemt met het voorstel dient het college een draagvlakmeting uit te voeren onder de beoogde bijdrageplichtigen. De draagvlakmeting zal worden gehouden tussen 26 oktober en 15 november. Het reglement voor deze draagvlakmeting is ter informatie bijgevoegd bij dit voorstel. De verordening treedt in werking met ingang van de tweede dag nadat het college heeft bekendgemaakt dat er sprake is van een positief resultaat van de draagvlakmeting. Per 1 januari 2021 kan in dat geval gestart worden met de jaarlijkse heffing.

Een positief resultaat tijdens de draagvlakmeting voor de BIZ-gebruikers wordt bereikt wanneer:

- Ten minste de helft van de bijdrageplichtigen zich voor of tegen inwerkingtreding van de verordening heeft uitgesproken;
- Ten minste tweederde deel daarvan zich vóór inwerkingtreding heeft uitgesproken, én
- de som van de WOZ-waarden van onroerende zaken in gebruik dan wel in eigendom van bijdrageplichtigen die zich vóór inwerkingtreding uitspreken, hoger is dan de som van de WOZ-waarden in gebruik bij danwel in eigendom van bijdrageplichtigen die zich hebben uitgesproken tegen inwerkingtreding.

Indien de uitkomst van de draagvlakmeting niet positief is, dan zal het college uw raad voorstellen de "Verordening bedrijveninvesteringszone gebruikers Binnenstad Hengelo 2021-2025" in te trekken. In de te sluiten uitvoeringsovereenkomst met de SCH staat opgenomen dat in dat geval de gemeente zich samen met de stichting zal inspannen om, na evaluatie van het doorlopen traject, op een andere wijze een ondernemersfonds te vormen, welke kan worden ingezet voor de uitvoering van een meerjarenbeleidsplan voor het centrum.

Samengevat: Documenten en besluit

Met dit voorstel wordt de raad gevraagd de benodigde verordening vast te stellen.

Deze verordening is in overleg met het GBT en op basis van de door de VNG-opgestelde modelverordening opgesteld.

Het college heeft tussen behandeling van het voorliggende voorstel in haar vergadering en uw raadsbehandeling, de benodigde uitvoeringsovereenkomst gesloten met de SCH. Met deze wettelijk verplichte overeenkomst verbindt de SCH zich tot het uitvoeren van de activiteiten, zoals genoemd in het ondernemersplan, waarvoor zij de subsidie zal ontvangen van de gemeente. Dit ondernemersplan is als bijlage bij dit voorstel gevoegd, hierin is tevens de een afbeelding van het BIZ-gebied weergegeven.

Na vaststelling van de verordening in uw raad dient het college de genoemde draagvlakmeting uit te voeren. Ten behoeve van deze draagvlakmeting is door het college een reglement opgesteld. Dit reglement is ter informatie toegevoegd aan dit raadsvoorstel.

BESPREEK- EN BESLISPUNTEN

De ruimte die uw raad heeft op basis van de Wet op de Bedrijveninvesteringszones betreft het bepalen van de wenselijkheid om te komen tot het vaststellen van de verordening voor de BIZ-gebruikers in de binnenstad. Dit oordeel kan onder meer gevormd worden op basis van het ondernemersplan van de SCH dat bij dit voorstel is gevoegd.

Het college is van mening dat vanwege de prioriteit die de Hengelose binnenstad op dit moment kent en het verzoek van het SCH bestuur aan de gemeente om hierin te faciliteren, een nieuwe BIZ via deze verordening mogelijk gemaakt zou moeten worden.

Indien uw Raad besluit de verordening niet vast te stellen, heeft dit tot gevolg dat er per 1 januari 2021 geen BIZ voor gebruikers in de binnenstad van Hengelo gerealiseerd kan worden en dat daarmee deze wijze van financiering onder de uit te voeren activiteiten van de SCH komt te vervallen. Wij stellen u derhalve voor om de "Verordening bedrijveninvesteringszone gebruikers Binnenstad Hengelo 2021-2025" vast te stellen.

FINANCIËLE ASPECTEN

Financiële aspecten

Aangezien de perceptiekosten (inningskosten van het GBT) in mindering worden gebracht op de afdracht aan de SCH zijn er voor de gemeente geen kosten aan verbonden anders dan de genoemde bijdrage. De begeleiding en ondersteuning van de SCH maken deel uit van de reguliere werkzaamheden van de afdeling Stad en Regie. Ook het risico op wanbetaling ligt bij de SCH.

Zoals hierboven gemeld stelt het college daarnaast voor om jaarlijks een bijdrage van € 50.000 uit het binnenstadsbudget zoals dat in de gemeentebegroting is opgenomen ter beschikking te stellen om de SCH in staat te stellen op een volwaardige en professionele wijze haar werk te kunnen doen.

BIJLAGE(N)

- BIZ plan ondernemers-centrum Hengelo 2021-2025
- Publieksvriendelijke samenvatting BIZ plan 2021-2025
- Verordening bedrijveninvesteringszone gebruikers Binnenstad Hengelo 2021-2025
- Uitvoeringsovereenkomst Stichting Centrummanagement Hengelo - gemeente Hengelo
- Reglement Draagvlakmeting BIZ gebruikers binnenstad Hengelo

Dit raadsadvies is vastgesteld door het college van B & W van Hengelo.

BIZ-plan ondernemers – binnenstad Hengelo

2021-2025

<Status>

titel rapport
BIZ-plan ondernemers
– binnenstad Hengelo

datum
27 juli 2020

projectnummer
P02867

opdrachtgever
**Stichting Centrumma-
nagement Hengelo**

BRO
Projectleider
RV
Projectteam
FS

bron Kaft
SCH

BRO
Bosscheweg 107
5282 WV Boxtel
T +31 (0)411 850 400
E info@bro.nl
www.bro.nl

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3		
1.1 Blijven investeren in de binnenstad	3		
1.2 De Bedrijveninvesteringszone (BIZ)	3		
1.3 Het BIZ-plan	3		
2 Afbakening BIZ-gebied	5		
2.1 Richtlijnen afbakening	5		
2.2 BIZ-gebied	5		
2.3 Vrijstellingen BIZ	5		
2.4 BIZ-heffing	5		
3 Ambitie en doelstellingen	7		
3.1 Ambitie en doelstellingen van de BIZ	7		
3.2 Programmalijnen voor de binnenstad	7		
3.3 Meten is weten	7		
4 Meerjarenprogramma	8		
4.1 De ondernemende binnenstad	8		
Project: Versneld professionaliseren van samenwerking	8		
Project: Sterkere belangenbehartiging	8		
Project: Optimaliseren ondernemersklimaat	8		
Project: Leegstands aanpak en acquisitiebeleid	9		
Project: Versterken samenwerking vastgoedeigenaren	9		
4.2 De bruisende binnenstad	9		
Project: Versterken van de binnenstadpositionering	10		
Project: Optimaliseren klantrelaties	10		
Project: Zorgvuldige keuzes in binnenstadsevenementen	10		
4.3 De aantrekkelijke binnenstad	11		
Project: Implementatie compacte binnenstad	11		
Project: Inrichting en aantrekkelijkheid openbare en bebouwde ruimte	11		
Project: Verduurzamen en vergroenen	12		
Project: Sfeerverhoging van de binnenstad	12		
4.4 De bereikbare binnenstad	12		
Project: Optimaliseren van de bereikbaarheid	12		
Project: Voldoende en betaalbaar parkeren	12		
5 Uitwerking jaarplan en begroting 2021	15		
5.1.1 De ondernemende binnenstad	15		
5.1.2 De bruisende binnenstad	16		
5.1.3 De aantrekkelijke binnenstad	16		
5.1.4 De bereikbare binnenstad	16		
6 Organisatie	17		
6.1 Stichting Centrummanagement Hengelo	17		
6.2 Het Bestuur	17		
6.3 Jaarlijkse verantwoording	17		

1. Inleiding

1.1 Blijven investeren in de binnenstad

Met succes werken we als ondernemers al jaren samen onder de vlag van Stichting Centrummanagement Hengelo (SCH). Met behulp van collectieve middelen vanuit de bedrijveninvesteringszone (kortgezegd BIZ) hebben we de afgelopen jaren kunnen investeren in onze binnenstad. Er zijn gezamenlijke activiteiten en evenementen georganiseerd en de belangen van ondernemers zijn behartigd.

Ook de komende jaren willen we blijven investeren. Door te kiezen voor een nieuwe BIZ-periode kunnen we ook de komende vijf jaar weer zorgen voor structurele investeringen in de binnenstad van Hengelo. Die investeringen zijn noodzakelijk, want net als veel middelgrote binnensteden staat ook onze binnenstad onder druk. Dat zien we bijvoorbeeld terug in de leegstand en het aankoopgedrag van de consument. Bovendien heeft de coronacrisis het niet makkelijker gemaakt en zorgt het voor veel onzekerheid. Tegelijkertijd zien we kansen en denken we na over de toekomst van onze binnenstad. Zo moeten we aan de slag met het compacter maken en de positionering van onze binnenstad. Een nieuwe BIZ, voor de periode 2021 tot en met 2025, helpt ons om daar samen aan te werken. We rekenen op uw betrokkenheid en positieve stem. Naast de ondernemersbijdrage is ook de gemeente bereid om een jaarlijkse investering in de binnenstad te doen.

1.2 De Bedrijveninvesteringszone (BIZ)

Met de Wet op de Bedrijveninvesteringszones (BIZ) wordt samenwerking en collectieve investering in de binnenstad voor de komende 5 jaar mogelijk gemaakt. Door middel van een BIZ leveren alle ondernemers een jaarlijkse financiële bijdrage. Freerider gedrag wordt voorkomen. De jaarlijkse

bijdrage gebruiken we om te investeren in concrete projecten die ten goede komen aan het economisch succesvol functioneren van onze (ondernemers in) de binnenstad. De BIZ is namelijk een instrument van, voor en door ondernemers.

1.3 Het BIZ-plan

Voor u ligt het BIZ-plan voor de periode 2021-2025. Dit plan is tot stand gekomen op basis van een intensief proces met SCH en een klankbordgroep van Hengelose ondernemers. Het geeft weer wat we de komende vijf jaar willen bereiken en aan welke projecten we gaan werken in onze binnenstad.

2 Afbakening BIZ-gebied

2.1 Richtlijnen afbakening

De BIZ geldt slechts voor een bepaald deel van de binnenstad; het BIZ-gebied. Het BIZ-gebied is een afgebakend en aaneengesloten gebied in de binnenstad van Hengelo, waarbinnen ondernemers van niet-woningen gezamenlijk gaan investeren. In het BIZ-gebied zijn alle ondernemers van een onroerende zaak, gekarakteriseerd als niet-woning, bijdrageplichtig.

Uitgangspunten voor de afbakening van het gebied zijn:

- Het BIZ-gebied is een aaneengesloten gebied met een logische afbakening.
- Ondernemers binnen het gebied moeten baat hebben bij de investeringen die door de BIZ worden gedaan.
- Het BIZ-gebied 2016-2020 is als startpunt genomen, waarbij voor de vaststelling van het nieuwe gebied ook kritisch is gekeken naar het integrale actieplan voor een Vitale Hengelse Binnenstad en naar actuele Locatus data met verkooppunten in de binnenstad.

2.2 BIZ-gebied

Op de volgende pagina is de afbakening van het BIZ-gebied voor de periode 2021-2025 op kaart weergegeven. Het gebied is iets compacter dan voorheen. Dit sluit aan bij een binnenstad die langzaam compacter wordt.

2.3 Vrijstellingen BIZ

In het BIZ-gebied wordt aangesloten bij de geijkte vrijstellingen vanuit de WOZ-aanslag. Daarnaast is ervoor gekozen om aanvullende objecten, die met name een maatschappelijk karakter hebben, vrij te stellen van BIZ-bijdrage. Het gaat om:

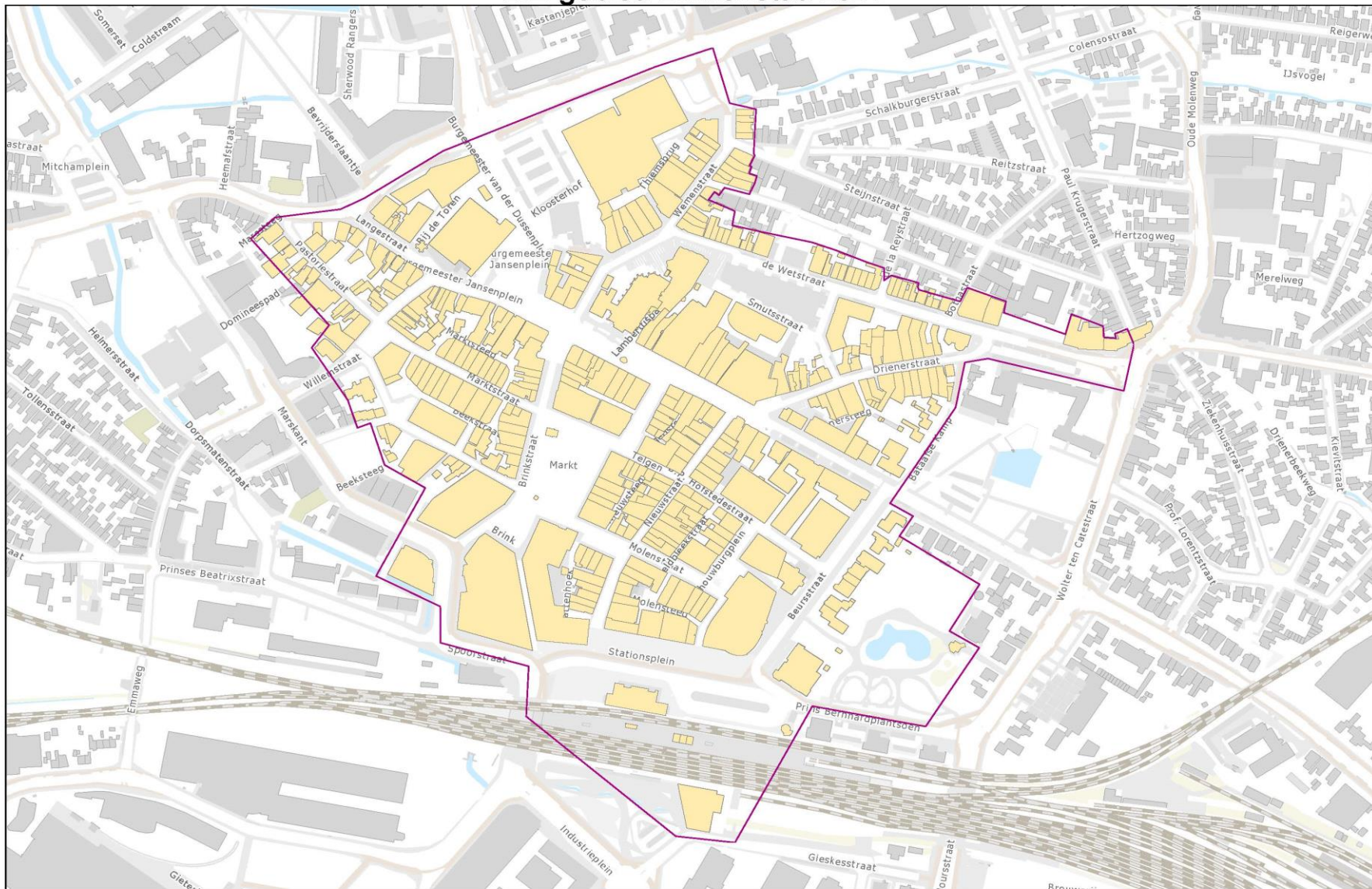
- objecten die vanuit de WOZ-administratie zijn aangemerkt als trafo, telefooncentrale en zendmast;
- objecten die vanuit de WOZ-administratie zijn aangemerkt als overig cultureel, verpleegtehuis en verzorgingstehuis/bejaardentehuis;
- belastingobjecten voor zover die bestemd zijn en in gebruik zijn voor het geven van onderwijs.

2.4 BIZ-heffing

Vanuit het BIZ-gebied zijn er 422 heffingsplichtigen. Het geraamde BIZ-budget voor 2021 komt daarmee uit op ongeveer € 178.000,-. Met gemeente Hengelo zijn gesprekken gevoerd over structurele bijdrage voor de komende jaren. De gemeente gaat structureel per jaar €50.000,- bijdragen. Eveneens wordt gekeken of SCH gebruik kan gaan maken van subsidie mogelijkheden welke voortkomen uit de programma lijnen binnen de Stadsbeweging provincie Overijssel.

De bijdrage van de verschillende ondernemers is gebaseerd op staffels, op basis van de WOZ-waarde. De staffels voor de komende vijf jaar zijn gelijk gebleven ten opzichte van de afgelopen jaren. De tarieven worden, net als voorgaande jaren, jaarlijks met 2% geïndexeerd. De volgende staffels worden voor de periode 2021-2025 gehanteerd:

Meer dan	Tot en met	2021
€ 10,-	€ 200.000,-	€ 250,-
€ 200.000,-	€ 350.000,-	€ 425,-
€ 350.000,-	€ 500.000,-	€ 645,-
€ 500.000,-	€ 750.000,-	€ 894,-
€ 750.000,-	€ 1.000.000,-	€ 1.093,-
€ 1.000.000,-	of meer	€ 1.291,-

BIZ-gebied Binnenstad 2021

Figuur 1: Afbakening BIZ-gebied Hengelo-Centrum 2021-2025

3 Ambitie en doelstellingen

3.1 Ambitie en doelstellingen van de BIZ

De afgelopen jaren is er veel aandacht geweest voor de binnenstad. En ook in de huidige tijd blijft dat zeer voornaam. Binnensteden staan onder druk en dat geldt ook voor Hengelo. Dat maakt dat het juist nu van belang is om gezamenlijk te investeren in de plek waar Hengelo ooit haar oorsprong vond. Dat vraagt om samenwerken, solidair zijn en sterk leiderschap tonen en tegelijkertijd financiële middelen vergaren om de goede investeringen te kunnen doen. Met behulp van de middelen uit de BIZ gaan we de komende vijf jaar de ambitie en doelstellingen realiseren. Niets doen is zeker nu geen optie, we moeten vooruit!

Ambitie:

SCH streeft ernaar om, samen met ondernemers en partners en met behulp van collectieve middelen vanuit de BIZ, te werken aan projecten die de vitaliteit en de positionering van de Hengelose binnenstad versterken, om ervoor te zorgen dat het ondernemersklimaat aantrekkelijk blijft én klan-ten graag een bezoek blijven brengen.

Doelstellingen die hieraan ten grondslag liggen, zijn:

- de samenwerking en solidariteit tussen ondernemers vergroten;
- de continuïteit en economische vitaliteit van de Hengelose ondernemers versterken;
- het aantrekken van nieuwe (onderscheidende) ondernemingen en bezoekers;
- verhogen van bestedingen van bezoekers uit de eigen gemeente en de regio.

3.2 Programmalijnen voor de binnenstad

Om de ambitie en doelen te kunnen realiseren werken we de komende vijf jaar samen vanuit een meerjarenprogramma. Het meerjarenprogramma is opgebouwd rond vier programmalijnen. Zo zorgen we voor aansluiting bij het Actieplan Binnenstad (2017) en bouwen we verder op de gerealiseerde basis vanuit de voorgaande BIZ-en. Want dat geeft een stevige uitgangspositie. De vier programmalijnen zijn:

1. De ondernemende binnenstad;
2. De bruisende binnenstad;
3. De aantrekkelijke binnenstad;
4. De bereikbare binnenstad.

De ambitie, doelstellingen en programmalijnen geven samen koers voor de periode 2021 tot en met 2025.

3.3 Meten is weten

De komende jaren gaan we aan de slag om de effecten van de programmalijnen te meten. Hiervoor zoeken we aansluiting bij de binnenstadsmonitor van gemeente Hengelo. Om deze stap te kunnen zetten, is het monitoren van de binnenstad essentieel. Daarom gaan we in gesprek met gemeente Hengelo over de binnenstadsmonitor, om zo te komen tot een gezamenlijk instrument met te meten indicatoren. Op basis daarvan kunnen we de komende jaren de plannen bijstellen en acties nemen waar dat nodig is.

4 Meerjarenprogramma

In dit hoofdstuk hebben we de vier programmalijnen opgenomen en uitgewerkt. Per programmalijnen zijn accenten gezet, die vervolgens zijn uitgewerkt in projecten en acties voor de komende vijf jaar. Op basis daarvan bepalen we jaarlijks de besteding van de BIZ-gelden. Dit doen we in het jaarprogramma en de begroting.

4.1 De ondernemende binnenstad

De programmalijn ondernemende binnenstad gaat over samenwerking en het vitaal houden van de binnenstad. Voor ondernemers is de BIZ hét middel om zich te verenigen, zich te laten vertegenwoordigen en samen te werken met andere partijen in de binnenstad. Samenwerking tussen ondernemers en met andere partijen is immers een basiswaarde voor het vitaal houden van de binnenstad. Die samenwerking willen we de komende jaren intensiveren. Tegelijkertijd moeten we aan de slag met het versterken van het aanbod en het bestrijden van de leegstand. Daar willen we aan werken. Samen.

Project: Versneld professionaliseren van samenwerking

Er wordt vanuit diverse partijen geïnvesteerd in de binnenstad van Hengelo. Daarin hebben we niet alleen als SCH een belangrijke rol. Ook gemeente Hengelo en Hengelo Promotie zijn hier actief mee bezig, net als brancheorganisaties zoals KHN, INretail en Marktbond. De komende jaren willen we intensiever met deze partners gaan samenwerken. Dat vraagt enerzijds om het versneld professionaliseren van de eigen organisatie, door duidelijkere rollen, verantwoordelijkheden en meer belangenbehartiging vanuit ondernemers. De eerste stap is al gezet. Zo is SCH de afgelopen maanden versterkt middels het aantrekken van nieuwe bestuursleden. Anderzijds zullen we de samenwerking met

partners actief gaan opzoeken. Als gevolg van coronacrisis is deze opgave al versneld ingezet op operationeel niveau, door middel van het formeren van een crisisteam, maar de opgave ligt ook op tactisch en strategisch niveau en op het vasthouden van de samenwerking voor de lange termijn. Daarvoor moet goed gekeken worden naar ieders rol, verantwoordelijkheid en inbreng in de samenwerking en moet intensiever worden samengewerkt op locatie (de stadswerkplaats).

Wat moet hiervoor gebeuren:

- Verder professionaliseren van SCH, in taken, verantwoordelijkheden en belangenbehartiging.
- Verder professionaliseren van een brede binnenstadsamenwerking door het afstemmen van rollen, verantwoordelijkheden en taken tussen de binnenstadspartijen.
- Crisisteam verder verduurzamen voor de operationele werkzaamheden in de binnenstad.
- Organiseren van een breed ambtelijk binnenstadsoverleg van minimaal 1 keer per kwartaal.
- Organiseren van een breed bestuurlijk binnenstads-overleg van minimaal 2 keer per jaar.

Project: Sterkere belangenbehartiging

Ondernemers willen gezamenlijk inspraak hebben en invloed uitoefenen op de ontwikkelingen die van belang zijn voor de binnenstad. Daarom behartigt SCH actief de belangen van ondernemers richting de gemeente, provincie, Hengelo Promotie en andere relevante partijen in de regio. Dat doet zij, waar nodig, in samenwerking met KHN en INretail. Zaken die van belang zijn voor ondernemers worden geagendeerd. Dat vraagt ook om goede interne communicatie binnen het bestuur en met ondernemers. Op deze wijze wordt naar input en draagvlak voor interne besluitvorming en de externe lobby gezocht.

Wat moet hiervoor gebeuren:

- Structureel overleg voeren als gelijkwaardig partner door het bestuur van SCH met de gemeente Hengelo. Dit overleg heeft een frequentie van minimaal eens per kwartaal en gaat over onder meer de volgende onderwerpen:
 - het realiseren van doelstellingen uit het meerjarenprogramma BIZ;
 - afstemming over het actieplan binnenstad;
 - het agenderen van subsidiebeleid en -mogelijkheden;
 - relevant beleid, zoals het retailbeleid en de horecavisie;
 - nieuwe plannen en initiatieven in de binnenstad (denk aan nieuwe detailhandel ontwikkelingen, brancheverbreiding in de periferie, wijzigingen van bestemmingsplannen etc.).
- Screenen en gebruik maken van subsidiemogelijkheden vanuit het Rijk, de Provincie of gemeente die de binnenstad kunnen versterken.
- Investeren in het gebruik en optimaliseren van het digitaal communicatieplatform Chainels.

Project: Optimaliseren ondernemersklimaat

De afgelopen jaren is het belang van kennis over trends en ontwikkelingen in de binnenstad essentieel geweest om als ondernemer in de binnenstad sterk te kunnen blijven opereren. Dit belang is alleen maar toegenomen. De ontwikkelingen gaan momenteel zo snel, dat in dit soort tijden het goed is om elkaar actief te blijven informeren. Ondernemers maken immers de stad. De combinatie van zelfstandige ondernemers naast sterke ketens zorgt voor een goede mix en onderlinge versterking. Hierbij is een belangrijke rol weggelegd voor de 'Parels van Hengelo', de vele ondernemers met onderscheidende kwaliteiten die de binnenstad rijk is. Het zijn onze uithangborden van onze binnenstad. Om deze

ondernemers in de stad te houden en andere ondernemers te versterken, willen we de komende jaren meer kennis en informatie delen. Dat doen we onder meer door het versterken van gezamenlijke netwerken en bijeenkomsten. Daarbij hoort ook structureel blijven communiceren via Chains over activiteiten en resultaten van de BIZ om alle ondernemers te enthousiasmeren en mee te nemen in de ontwikkeling of behaalde resultaten in de binnenstad.

Wat moet hiervoor gebeuren:

- Organiseren van een binnenstad breed overleg, kennissessies en themabijeenkomsten voor ondernemers, met als doel het verbreden van kennis, het netwerk en de onderlinge samenwerking. Denk daarbij aan coachingscafés of stadscafés (vanuit Centrummanagement Academy) of deelname aan kennisplatforms en themabijeenkomsten (vanuit Platform Binnenstadsmanagement, KHN of INretail).
- Aanhaken bij relevante landelijke (belangen)organisatie om ervaringen en kennis uit te wisselen.
- Stimuleren van ondernemers (zoals de 'Parels van Hengelo') in het nemen van gezamenlijke initiatieven en acties die de binnenstad van Hengelo positief op de kaart zetten en aansluiten bij de identiteit van de stad. Denk hierbij aan gezamenlijke evenementen of acties, waar ook de rest van de binnenstad van kan profiteren.

Project: Leegstandsaanpak en acquisitiebeleid

Leegstand in de binnenstad van Hengelo willen we zoveel mogelijk voorkomen. Toch hebben we hier momenteel mee te maken en dat heeft een negatieve impact op de algehele uitstraling van de binnenstad. Leegstandsaanpak en acquisitiebeleid zijn daarom de komende vijf jaar uiterst relevante onderwerpen. In de toekomst onderscheiden we ons niet meer in kwantiteit maar in kwaliteit van het aanbod. We wil-

len zoveel mogelijk in lijn handelen met de opgestelde gebiedsprofielen voor de binnenstad en op basis daarvan nieuwe (innovatieve) ondernemers aantrekken en/of bestaande ondernemers verplaatsen. We streven naar onderscheidende winkels en unieke concepten die een meerwaarde zijn voor de binnenstad. Daarbij realiseren we ons ook dat het een lastige keuze kan zijn om in deze tijd een nieuw retail- of horecaconcept te beginnen. Als gevestigde ondernemers kunnen we ons steentje bijdragen door nieuwe ondernemers proberen te verleiden en een steuntje in de rug te geven.

Wat moet hiervoor gebeuren:

- Inbreng in de samenstelling van gebiedsprofielen en toezien op de naleving hiervan in acquisitie en leegstandsbestrijding. Vanuit de gebiedsprofielen onderzoeken welke mogelijkheden er zijn voor relocatie van ondernemers om zo de aantrekkelijkheid te versterken. Daarnaast willen we nieuwe ondernemers (parels uit de regio) met unieke concepten actief benaderen, verleiden en ondersteunen om zich in de binnenstad van Hengelo te vestigen.
- Aanstellen van een gespecialiseerd acquisiteur of bureau, dat aan de slag gaat op het gebied van leegstandsbestrijding en relocatie. In de huidige situatie is deze opgave belegd bij een vastgoedpartij. Continuering van professionele leegstandsbestrijding is van belang.
- Actievere rol innemen in acquisitie voor de komende jaren, samen met gemeente. Dat vraagt om een duidelijke functie van SCH in signalering en doorverwijzing én meer samenwerking met ondernemers, vastgoedpartijen, bedrijfsmakelaars en gemeente. De gebiedsprofielen vormen een belangrijk uitgangspunt voor de acquisitie.

- Uitreiken van starterspakketten voor nieuwe ondernemers. Daarin zit informatie over het ondernemen in Hengelo. Per gebied maken we een ondernemer hier voor verantwoordelijk.
- Starten van een pilot voor het aantrekken van nieuwe (innovatieve) concepten. Dat kan bijvoorbeeld gaan over het drie maanden testen tegen gereduceerde huurprijs (in samenwerking met vastgoedeigenaar).

Project: Versterken samenwerking vastgoedeigenaren

De samenwerking tussen ondernemers, gemeente en vastgoedeigenaren is nog geen vanzelfsprekendheid in Hengelo, terwijl deze samenwerking van enorme meerwaarde is voor de binnenstad. In de huidige tijd zullen zelfstandige ondernemers en filiaalbedrijven extra kritisch kijken naar hun winkelpositie, met name naar de locatie en huurniveau van het object. Met deze ontwikkeling in het achterhoofd wordt samenwerking met vastgoedeigenaren nog belangrijker.

Wat moet hiervoor gebeuren:

- In samenwerking met gemeente onderzoeken of het organiseren van de samenwerking tussen vastgoedeigenaren in de binnenstad mogelijk is en of het oprichten van een BIZ voor vastgoedeigenaren haalbaar is. Zo kunnen ook de vastgoedeigenaren zich verenigen en gesprekspartner zijn voor gemeente en ons als ondernemers.

4.2 De bruisende binnenstad

Met de programmalijs 'de bruisende binnenstad' zetten we in op de profilering van onze binnenstad en het organiseren van de juiste activiteiten en evenementen die passen bij die profilering. De afgelopen tijd is hard gewerkt aan de (her)positionering van Hengelo. Er is onderzoek gedaan naar het DNA en de identiteit van Hengelo, waaruit de kernwaarden

van Hengelo zijn bepaald en is geconstateerd waar Hengelo van oudsher voor staat. Dat is vertaald in een positioneringsrichting, waar de focus is gelegd op de binnenstad. Hengelo laat zich het best omschrijven als stad met een dorps karakter. We zijn vaardig en vindingrijk en in Hengelo staat persoonlijke aandacht voorop. Met deze positioneringsrichting kunnen we ook de binnenstad beter vermarkten richting onze bezoekers en zorgvuldig bepalen welke evenementen bij onze binnenstad passen.

Project: Versterken van de binnenstadpositionering

De komende jaren willen we het Hengelose profiel uitdragen en versterken. Dat geldt ook voor de binnenstad en haar verschillende deelgebieden. Dit doen we door een eenduidige, herkenbare en consistente communicatie en promotie. Hiervoor is de gekozen positionering creatief vertaald in een merkidentiteit; het Stadsmerk. Er is een brandbook ontwikkeld zodat alle partijen die actief zijn in de binnenstad dezelfde lijn volgen. Op deze manier krijgen projecten en activiteiten in de binnenstad een herkenbaar karakter en meer waarde. De komende jaren zullen we met onze marketing, communicatie, activiteiten en projecten aansluiten op deze gekozen richting. Daarnaast zorgen we voor een sterke online en offline profilering van de binnenstad van Hengelo.

Wat moet hiervoor gebeuren:

- Continueren en verder uitbouwen van een duurzame relatie met Hengelo Promotie. Dat betekent dat SCH samen met Hengelo Promotie de communicatie en promotionele activiteiten afstemt met betrekking tot de bezoekers van de binnenstad. Daarin houdt zij ook rekening met de vastgestelde positionering, gebiedsprofielen en bezoekersprofielen.
- Meer investeren in omnichanneling. Om zo de vindbaarheid, aantrekkelijkheid, service en gemak voor bezoekers te vergroten. Denk daarbij aan online en offline

campagnes of het investeren in zoekmachineoptimalisaties.

- Met vaste regelmaat een gebied of (nieuwe) ondernemer in de spotlight zetten, door ze apart te promoten vanuit de verschillende communicatiekanalen, afgestemd op de doelgroep.

Project: Optimaliseren klantrelaties

Om de klanten te stimuleren om lokaal te blijven kopen, is het van belang om te blijven investeren in bestaande en nieuwe klantrelaties. Vanuit die ambitie willen we meer inzicht krijgen in het aankoopproces van klanten. Dataverzameling speelt hierin een belangrijke rol. Daarnaast gaan we in marketing en promotie beter aansluiten op de verschillende bezoekersprofielen. Vindbaarheid, aantrekkelijkheid, service en gemak, zijn over het algemeen belangrijk voor veel bezoekers, maar daarnaast heeft ook ieder bezoekersprofiel zijn eigen kenmerken en voorkeuren. Bovendien is het essentieel om zowel de bezoekers als bewoners goed op de hoogte te houden van de ontwikkelingen in de binnenstad. Zij moeten weten wat er in de binnenstad gebeurt.

Wat moet hiervoor gebeuren:

- Uitvergroten van klantrelatie, hospitality en service in marketing en promotie, waar nodig afgestemd op de verschillende bezoekersprofielen.
- Onderzoek doen naar bezoekersmotieven en koopstromen.
- Toevoegen van aanvullende services: onderzoeken van extra services om de service en gastvrijheid te verhogen, denk aan watertappunten, een verzorgd openbaar toilet of toiletserie bij ondernemers, oplaadplekken voor telefoon, leenfietsen etc.

Project: Zorgvuldige keuzes in binnenstadsevenementen

Ook evenementen dragen in hoge mate bij aan het versterken van het Hengelose profiel en worden zoveel mogelijk afgestemd op de beoogde doelgroepen. Jaarlijks wordt in Hengelo een groot aantal evenementen georganiseerd en dat willen we ook de komende vijf jaar blijven voortzetten. Voor de komende jaren geldt echter in toenemende mate: kwaliteit boven kwantiteit en kijken wat mogelijk is en waar behoefte aan is. Daarbij houden we rekening met de volgende vragen: wat willen we met welk soort evenement bereiken? Welk type evenement draagt nadrukkelijk bij aan de positionering van de binnenstad? Waar hebben bezoekers behoefte aan? En hoe kunnen we tot meer onderlinge samenwerking komen die leiden tot verrassende en vernieuwende evenementen en activiteiten? Tevens denken we na over geschikte locaties vanuit de gedachte dat iedere ondernemer in gelijke mate van evenementen profiteert. Dat wil ook zeggen dat we evenementen een plek geven aansluitend op de gebiedsprofielen.

Wat moet hiervoor gebeuren:

- Kritisch kijken naar de evenementen voor de komende tijd. Waar is behoefte aan? Wat is de profilering van het gebied? En welke evenementenlocatie past hier het best bij? En op basis daarvan nieuwe projecten en evenementen starten met als doel meer reuring in de binnenstad. De projecten en evenementen moeten aansluiten bij de verschillende gebiedsprofielen en behoeften van bezoekers in de binnenstad en bijdragen aan de positionering van Hengelo. Extra ruimte wordt geboden aan het thema kunst en cultuur.
- Keuzes maken voor sponsoring en inzet van evenementen die van meerwaarde zijn voor de ondernemers in de stad. Om dit goed te kunnen doen is het ook van belang om de economische effecten voor ondernemers

te monitoren, eventueel met behulp van een koplopersgroep van ondernemers.

- Inzetten op het meer financieel onafhankelijk maken van evenementen. Dat betekent geleidelijk terugdringen van sponsoring aan de organisatie van evenementen en helpen bij het vinden van eventuele andere meer commerciële verdienmogelijkheden. Bovendien kan voor het toetsen van evenementsubsidies een toetsingskader worden ontwikkeld, die eventueel aansluit bij het toetsingskader van Hengelo Promotie.
- Meer samenwerking zoeken met evenementenorganisatoren; winkels kunnen zich op basis van het type evenement sterker profileren in de communicatie naar de bezoekers.

4.3 De aantrekkelijke binnenstad

Binnensteden veranderen van *place to buy* naar *place to be*. Consumenten nemen de uitstraling en belevingswaarde van een binnenstad in toenemende mate mee in hun overweging om een stad te bezoeken. Voor onze binnenstad ligt de komende jaren het accent op het compacter maken van de binnenstad en oog hebben voor de inrichting en het gebruik van de openbare ruimte. Het gaat dan enerzijds om transformaties van plekken en straten en anderzijds om het aanbrengen van een heldere structuur en routing rondom de drie torens met de bijbehorende pleinen die elk een eigen functie hebben. Ook sfeerverhoging, verduurzaming en vergroening zijn belangrijke agendathema's waarin we de komende jaren willen investeren. Dit heeft een positieve invloed op de manier waarop de consument onze binnenstad beleeft.

Project: Implementatie compacte binnenstad

Een aantrekkelijke binnenstad is compact met voorzieningen die zoveel mogelijk zijn geconcentreerd. Dit draagt bij

aan het algehele bezoekcomfort en gemak voor de consument. In het actieplan binnenstad Hengelo (2017) wordt daarom al ingezet op een compacte binnenstad, waarbij het winkelaanbod zich concentreert in de historische kern; het kernwinkelgebied. Het kernwinkelgebied wordt omringd door gebieden met een onderscheidend karakter die samen het unieke karakter aan Hengelo geven. Leegstand in de zogenoemde transformatiegebieden komt eventueel in aanmerking voor herinvulling vanuit wonen, dienstverlening, cultuur en/of maatschappelijke functies. De toename van wonen en werken zorgt namelijk voor meer traffic in de binnenstad (ook na sluitingstijd) en bevordert de lokale koopkracht.

Wat moet hiervoor gebeuren:

- Actief inzetten op verplaatsing van ondernemers naar de kernwinkelgebied en transformatie van achterblijvende panden. Daarvoor gaan we met gemeente en vastgoedeigenaren in gesprek.
- Aanstellen van een gespecialiseerd acquisiteur of bureau dat in gesprek gaat met vastgoedeigenaren over mogelijkheden voor transformatie.
- Overleg over het realiseren van wonen boven en in winkels, met behoud van plintenkwaliteit in de randen, vanuit de samenwerking gemeente, vastgoedeigenaren, makelaars, ondernemers en gemeente. Zo houden we sturing op de leegstand- en binnenstadsaanpak.

Project: Inrichting en aantrekkelijkheid openbare en bebouwde ruimte

Ook de komende jaren willen we dat bezoekers en bewoners van onze binnensteden kunnen blijven genieten en er graag verblijven. Dat vraagt om extra inzet voor de inrichting van de binnenstad, waarbij we aandacht hebben voor gebruik, veiligheid, uitstraling en beleving. De ruime opzet van

de binnenstad werkt hierbij in ons voordeel. We zorgen ervoor dat de gemeente de basis op zich neemt, zodat wij vanuit de BIZ een hoger kwaliteitsniveau kunnen realiseren in met name de aankleding en sfeer verhogende elementen in de binnenstad. We denken graag samen met de gemeente na over de uitwerking van de stedenbouwkundige visie van de diverse gebieden en de structuur tussen gebieden. Routing krijgt hierin een belangrijke plek, met name in het kernwinkelgebied. Die vraagt met name om meer herkenbaarheid en eenduidigheid. Hierbij wordt gekeken naar slimme combinaties, waarin bijvoorbeeld vergroening en routing hand in hand kunnen gaan.

Daarnaast zijn diverse beleidsvelden relevant voor uitstraling en beleving in de binnenstad, waaronder uitstallingsbeleid, terrassenbeleid, gevelbeleid en groenbeleid. De verantwoordelijkheid voor het opstellen en implementeren van beleid ligt bij de gemeente, maar het raakt wel degelijk onze belangen als ondernemer. We laten hierin onze stem horen in het opstellen en implementeren van relevant beleid en aanvullende projecten voor de binnenstad.

Wat moet hiervoor gebeuren:

- Gesprekspartner zijn voor gemeente bij beleid en de herinrichting van de binnenstadsgebieden, straten en/of pleinen zoals de Markt.
- Initiëren van inrichtingsprojecten richting gemeente die aanvullend zijn op het versterken van de stedenbouwkundige structuur.
- Meedenken over gevelplannen en kaders voor reclame-uitingen.
- Aanbrengen van goede (en extra) routing in de binnenstad, met name in het kernwinkelgebied en aanvullend in de ondersteunende winkel- en horecagebied. Eventueel in combinatie met extra vergroening.

Project: Verduurzamen en vergroenen

De binnenstad van Hengelo heeft een opgave om de komende jaren te verduurzamen. Dat kan door investeringen in openbare ruimte en in evenementen en logistiek. Groen en water bevorderen de aantrekkelijkheid van het gebied en zorgen ervoor dat consumenten graag op deze plek verblijven. Daarnaast heeft het een positief effect op diverse klimaat effecten, zoals hittestress en wateroverlast, en draagt het bij aan de biodiversiteit in de stad. Op verschillende plekken is al groen te vinden in het straatbeeld, maar in algemene zin kan de groenbeleving verder worden verbeterd. Groen- en water elementen moeten worden afgestemd op de maat van pleinen en straten en kunnen structuren verbeteren en routing bevorderen.

Wat moet hiervoor gebeuren:

- Ontwikkelen van een 'groene menukaart': om de binnenstad letterlijk te vergroenen wordt in samenwerking met binnenstadspartijen een menukaart ontwikkeld waarbij ondernemers, eigenaren en bewoners (met 50% cofinanciering van de gemeente) een groen 'element' kunnen kopen, zoals een gevel tuin, groenelementen aan de gevel of een bloem- of groenbak.
- Gesprekspartner en belangenbehartiger namens de ondernemers van de binnenstad in de ontwikkeling van de omgevingsvisie.
- Onderzoeken van de mogelijkheden voor waterbeheer, in samenwerking met binnenstadspartijen. Denk aan geschikte plekken voor een waterspeeltuin ('fontein') zoals op het Burgemeester Jansenplein en watertap punten op diverse pleinen in de binnenstad.
- Onderzoek doen naar duurzame logistieke oplossingen en de implementatie van duurzame oplossingen binnen evenementen in de binnenstad, mogelijk in samenwerking met andere binnenstadspartijen

- Ondernemers stimuleren om ook zelf maatregelen te nemen die bijdragen aan verduurzaming van hun bedrijf, onder meer door de juiste informatievoorziening.

Project: Sfeerverhoging van de binnenstad

De binnenstad vraagt om continue aandacht voor verbetering van de verblijfskwaliteit. We willen bezoekers naar de binnenstad trekken, maar ook dat ze zo lang mogelijk blijven. Sfeer verhogende elementen dragen hier in positieve zin aan bij. Dit betreft onder meer aankleding, verlichting, straatmeubilair, speeltoestellen, muurtekeningen, etc. Hierbij ligt de nadruk op structuurbepalende plekken met (onbenutte) potentie.

Wat moet hiervoor gebeuren:

- Markeren entrees: voor herkenbaarheid van de gebieden als toegangspoort naar de binnenstad mogelijkheden onderzoeken om de entrees alle seizoenen te markeren en de bezoeker welkom te heten. Denk daarbij aan het markeren van entrees van de binnenstad met lichtgevende letters of gebiedsspecifieke verlichting (naar voorbeeld van Utrecht en Amsterdam) afgestemd op de gebiedsprofielen.
- Zorgen voor periodieke versiering, afgestemd op jaargetijde (zomer/winter) en/of thema (Kerst, Pasen, etc.).
- Toevoegen van inrichtingselementen, straatmeubilair of street art die passen bij de positionering van de binnenstad en/of en het gebiedsprofiel.
- Blijvend agenderen van basis onderhoudspunten bij de gemeenten, zoals losse stoeptegels, scheve bestrating en straatverlichting.

4.4 De bereikbare binnenstad

Vanuit de programmaliijn 'de bereikbare binnenstad' zetten we ons de komende jaren in voor een goed bereikbare binnenstad met voldoende parkeeroplossingen. Goede bereikbaarheid en parkeren zijn immers cruciaal voor het functioneren van de Hengelose binnenstad als winkel-, verblijf- en woongebied. We vinden het belangrijk om over deze ontwikkelingen in gesprek te blijven met de gemeente

Project: Optimaliseren van de bereikbaarheid

Optimale bereikbaarheid van de binnenstad is van belang zowel per auto, fiets, openbaar vervoer en te voet. Daarvoor moeten we de verschillende verkeersstromen in goede banen leiden en kritisch kijken naar de toegankelijkheid per deelgebied. Daarnaast is een bereikbare binnenstad ook toegerust op mindervalide en slechtziende bezoekers. Ook blijft het gebruik van openbaar vervoer een aandachtspunt. De verbinding tussen de trein- en busstations en de binnenstad moet uitnodigend en aangenaam zijn (en blijven).

Wat moet hiervoor gebeuren:

- Continu aandacht hebben voor bereikbaarheid van de binnenstad. In samenwerking met gemeente stellen we een heldere visie op ten aanzien van bereikbaarheid en een toegankelijke binnenstad voor diverse gebruikers. Daarin worden nadrukkelijk de belangen van ondernemers meegenomen.
- Betrokken gesprekspartner zijn voor gemeente bij de herinrichting van de Lambertuspassage.
- Gesprekspartner zijn voor gemeente in de integrale uitwerking van de bereikbare binnenstad.

Project: Voldoende en betaalbaar parkeren

De komende jaren willen we er voor zorgen dat er voldoende, betaalbare en hoogwaardige parkeerplekken

rondom en bij de entrees van de binnenstad zijn. Dat betekent dat automobilisten en fietsers het gemak ervaren van dichtbij parkeren. Dat is belangrijk voor bezoekers en ondernemers. Bovendien moeten we rekening houden met de sterke opkomst van elektrische auto's en fietsen en bijbehorende parkeer- en (veilige) stallingsmogelijkheden faciliteren.

Als het gaat om parkeren willen we gesprekspartner zijn van gemeente in concrete projecten, te constateren knelpunten en het evalueren van genomen maatregelen. Daarnaast willen we de waardering van consumenten blijven peilen, om daarmee het parkeren en de bereikbaarheid (van openbaar vervoer) optimaal te houden.

Wat moet hiervoor gebeuren:

- We richten ons samen met gemeente op de evaluatie van de genomen maatregelen die het autoparkeren in de binnenstad van Hengelo klantvriendelijker moeten maken en kijken naar de toekomstbestendigheid hiervan.
- Continue aandacht hebben voor de vindbaarheid (denk aan optimale bewegwijzering) en betaalbaarheid van parkeerplaatsen. Hiervoor zetten we in op een actieve lobby.
- Periodiek monitoren van de waardering en ervaren knelpunten door bezoekers. Tevens kunnen mogelijkheden worden onderzocht om innovatieve instrumenten te implementeren zoals loyalty in combinatie met parkeren.
- Onderschrijven van de keuze om parkeren nabij de belangrijke entree van het Burgemeester Jansenplein blijvend te verbeteren, gelet op de knellende parkeersituatie.
- Gesprekspartner zijn voor gemeente als het gaat om concrete projecten, knelpunten en de evaluatie van

maatregelen, zoals het vormgeven van fietsparkeren in de binnenstad, waarbij gedacht kan worden aan:

- faciliteren (beveiligde) fietsenstalling voor (elektrische) fietsen;
- faciliteren elektrische oplaadpunten voor auto en fietsen.

5 Uitwerking jaarplan en begroting 2021

Op basis van de bijdrage van ondernemers én de gemeente en de provincie komt het geraamde BIZ-budget voor 2021 uit op € 278.000,-. Dit budget wordt besteed aan diverse projecten die zijn opgenomen in de begroting 2021, zoals hiernaast weergegeven. Tegelijkertijd zijn er onderwerpen die gedurende de gehele BIZ-periode aandacht vergen van SCH. Beiden zijn hieronder beschreven.

5.1.1 De ondernemende binnenstad

Prioritaire projecten 2021

- Er wordt € 5.000,- gereserveerd voor *binnenstadsbreed overleg, kennissessies en themabijeenkomsten* voor ondernemers met als doel om kennis te verbreden en het netwerk en de onderlinge samenwerking te versterken.
- Er wordt € 15.000,- gereserveerd zodat ondernemers *gezamenlijke initiatieven en acties* kunnen ontwikkelen die de binnenstad van Hengelo positief op de kaart zetten. De acties dienen nadrukkelijk aan te sluiten bij de identiteit van de stad. De 'Parels van Hengelo' kunnen het voortouw nemen.
- Er wordt € 10.000,- gereserveerd voor *starterspakketten voor nieuwe ondernemers*, met daarin nuttige informatie over ondernemen in Hengelo. Per deelgebied is een ondernemer verantwoordelijk voor de verspreiding.
- Er wordt € 5.000,- gereserveerd om samen met de gemeente te onderzoeken of *samenwerking tussen vastgoedeigenaren* in de binnenstad (verder) geprofessionaliseerd kan worden of dat zelfs het opzetten van een *BIZ vastgoed* haalbaar is.

Begroting SCH		2021
Programmakosten		
De ondernemende binnenstad		
Organiseren binnenstad breed overleg	Nieuwe activiteit	€ 5.000
Profileren "Parels van Hengelo"	Nieuwe activiteit	€ 15.000
Starterspakket nieuwe ondernemers	Nieuwe activiteit	€ 10.000
Onderzoeken cq opzetten vastgoed BIZ	Nieuwe activiteit	€ 5.000
De bruisende binnenstad		
Optimaliseren omnichannel prestaties	Nieuwe activiteit	€ 20.000
Gebieds-, ondernemers, of branche campagne	Nieuwe activiteit	€ 12.500
Evenementen		€ 49.000
Straatinitiatieven		€ 8.000
Bijdrage VHBH/CHEF		€ 10.000
De aantrekkelijke binnenstad		
Sfeerverlichting		€ 40.100
De bereikbare binnenstad		
Advieskosten	Nieuwe activiteit	€ 2.500
Sub-totaal		€ 177.100
Organisatie		
Binnenstadsmanager		€ 52.000
Chainels		€ 7.950
Secretariële ondersteuning		€ 15.000
Bijeenkomsten		€ 5.000
Administratiekosten-kantoorkosten		€ 3.000
Accountant		€ 1.800
PR en marketing		€ 5.000
Divers		
Huisvesting		
kantoor SCH		€ 6.000
Onvoorzien		
Sub-totaal		€ 5.150
TOTAAL UITGAVEN		€ 278.000
Bijdrage		
BIZ ondernemers		€ 178.000
Bijdrage gemeente Hengelo		€ 50.000
Doelstelling: Bijdrage provincie Overijssel/ derden		€ 50.000
TOTAAL BIJDRAGE		€ 278.000

Aandachtspunten SCH gehele BIZ-periode

- *Versneld professionaliseren van de samenwerking in de binnenstad.* Professionalisering heeft betrekking op de taken, verantwoordelijkheden en belangbehartiging door SCH. Verder wordt de brede binnenstadsamenwerking geprofessionaliseerd door rollen, verantwoordelijkheden en taken tussen binnenstadspartijen af te stemmen. Daarnaast wordt het crisisteam voor operationele werkzaamheden in de binnenstad verduurzaamd en vindt minimaal 1 keer per kwartaal ambtelijk overleg plaats en minimaal 2 keer per jaar bestuurlijk overleg.
- *Sterkere belangenbehartiging.* Minimaal 1 keer per kwartaal voert SCH overleg met de gemeente over onder meer het realiseren van doelstellingen uit het meerjarenprogramma, het actieplan binnenstad, relevant beleid en nieuwe plannen en initiatieven in de binnenstad. Verder onderzoekt SCH subsidiemogelijkheden die de binnenstad kunnen versterken. Daarnaast wordt continu geïnvesteerd in het gebruik en optimalisatie van communicatieplatform Chainels.

5.1.2 De bruisende binnenstad**Prioritaire projecten 2021**

- Er wordt **€ 20.000,-** gereserveerd om *prestaties van omnichanneling verder te optimaliseren*, met als doel het optimaliseren van vindbaarheid, aantrekkelijkheid, service en gemak voor de bezoeker. Daarvoor wordt onder meer ingezet op online en offline campagnes.
- Er wordt **€ 12.500,-** gereserveerd om *met vaste regelmaat een deelgebied, ondernemer of specifieke branche in de spotlights te zetten*. Promotie vindt plaats vanuit verschillende communicatiekanalen, waarbij promotie wordt afgestemd op de doelgroep.
- Er wordt **€ 49.000,-** geïnvesteerd in *evenementen*. Daarbij geldt meer dan ooit kwaliteit boven kwantiteit. Dat betekent dat er kritischer wordt gekeken naar onder

meer de doelgroep, gebiedsprofielen en meerwaarde voor ondernemers. Meerwaarde voor ondernemers gaan we onder meer in beeld brengen door de economische effecten van evenementen te meten. De komende jaren gaan we meer inzetten op het financieel onafhankelijk maken van evenementen. Tevens wordt meer samenwerking gezocht met evenementenorganisaties.

- Er wordt **€ 8.000,-** gereserveerd om diverse *straatinitiatieven* te realiseren die bijdrage aan de reuring in de binnenstad van Hengelo. Ondernemers kunnen zelf initiatieven aandragen die getoetst worden door het bestuur van de BIZ en SCH.
- Er wordt **€ 10.000,-** gereserveerd *als bijdrage voor de VHBH/CHEF* die zich als verenigde horeca tevens inspanst om activiteiten/evenementen te organiseren in de binnenstad van Hengelo.

5.1.3 De aantrekkelijke binnenstad**Prioritaire projecten 2021**

- Er wordt **€ 40.100,-** gereserveerd voor *sfeerverlichting en versiering* in de binnenstad. Dat kan binnenstadsbreed zijn, maar ook aansluiten bij specifieke deelgebieden.

Aandachtspunten SCH gehele BIZ-periode

- Ten aanzien van de *inrichting en aantrekkelijkheid van openbare en gebouwde ruimte* is SCH gesprekspartner van de gemeente bij beleid en *herinrichting* van gebieden in de binnenstad, straten en/of pleinen zoals de Markt.
- *Verduurzaming en vergroening van de binnenstad* is zeker in de huidige tijd uiterst relevant. Namens ondernemers in de binnenstad is SCH belangenbehartiger bij de ontwikkeling van de omgevingsvisie.

- Op het gebied van *sfeerverhoging* is SCH tevens verantwoordelijk om basisonderhoud in de binnenstad structureel te agenderen bij gemeente Hengelo.

5.1.4 De bereikbare binnenstad**Prioritaire projecten 2021**

- Er wordt **€ 2.500,-** gereserveerd voor *advieskosten*. Dit is bedoeld voor nader onderzoek ten behoeve van het optimaliseren van bereikbaarheid en parkeren.

Aandachtspunten SCH gehele BIZ-periode

- *Optimaliseren van de bereikbaarheid.* In samenwerking met de gemeente wordt een heldere visie opgesteld voor een bereikbare en toegankelijk binnenstad voor diverse gebruikers. SCH zorgt ervoor dat de belangen van ondernemers worden meegenomen in de visie. Daarnaast is SCH gesprekspartner voor de gemeente, onder meer bij de herinrichting van de Lambertuspassage en de integrale uitwerking van de bereikbare binnenstad.
- *Voldoende en betaalbaar parkeren.* SCH richt zich, samen met gemeente, op evaluatie van maatregelen om het autoparkeren klantvriendelijk te maken. Daarbij wordt ook de toekomstbestendigheid van maatregelen onderzocht. Verder zet SCH zich door middel van actieve lobby in voor de vindbaarheid en betaalbaarheid van parkeren. Daarnaast monitort SCH op periodieke basis de waardering en eventuele knelpunten die door bezoekers worden ervaren. Tevens onderzoekt SCH mogelijkheden om innovatieve instrumenten te implementeren (zoals loyalty parkeren). Tot slot is SCH structureel gesprekspartner voor de gemeente als het gaat om concrete projecten, knelpunten en evaluaties.

6 Organisatie

6.1 Stichting Centrummanagement Hengelo

De Stichting Centrummanagement Hengelo vormt de organisatie van de BIZ-ondernemers voor de binnenstad van Hengelo. Om controleerbaarheid en draagvlak te verzekeren, is de stichting uitsluitend voor de uitvoering van de BIZ opgericht.

6.2 Het Bestuur

Het Bestuur van SCH is samengesteld uit betrokken ondernemers vanuit diverse branches en disciplines die Hengelo rijk is. Samen met de centrummanager zijn wij SCH. Het bestuur 'zet de koers uit' met een jaarprogramma en bijbehorende begroting die jaarlijks worden vastgesteld. Wij bewaken de strategische route vanuit het meerjarenplan. De voorzitter is het gezicht van SCH in de belangenbehartiging van de ondernemers. De andere bestuursleden ondersteunen hem daarbij. Zij zijn portefeuillehouder en zien toe op de koers en voortgang van een programmalijn. De centrummanager heeft een meer coördinerende en uitvoerende taak in de binnenstad.

6.3 Jaarlijkse verantwoording

Het bestuur van SCH legt jaarlijks verantwoording af aan haar achterban van ondernemers over de besteding van de beschikbare middelen. Bovendien zorgen wij ervoor dat alle leden kosteloos kennis kunnen nemen van de begroting, de rekening en de verantwoording. Daarnaast vindt twee keer per jaar een afstemmingsoverleg plaats met de accountmanager van gemeente Hengelo. Hierin worden begroting, verantwoording en voortgang besproken.

www.bro.nl | info@bro.nl

Hoofdvestiging Boxtel

Boscheweg 107
5282 WV Boxtel
T +31 (0)411 850 400

Vestiging Amsterdam

Rijnspoorplein 38
1018 TX Amsterdam
T +31 (0)20 506 19 99

Vestiging Tegelen

Industriestraat 94
5931 PK Tegelen
T +31 (0)77 373 06 01

Beste ondernemer binnenstad Hengelo,

Als ondernemers werken we al vele jaren succesvol samen onder de vlag van Stichting Centrummanagement Hengelo (SCH) in onze binnenstad. In 2021 kunnen wij met elkaar al de 3de BIZ-periode ingaan, hiermee zijn wij uniek in Nederland. Met behulp van collectieve middelen vanuit de Bedrijveninvesteringszone (BIZ) heeft SCH de afgelopen jaren succesvol kunnen investeren in onze binnenstad. Er zijn o.a. gezamenlijke activiteiten en evenementen georganiseerd en de belangen van ondernemers zijn sterk behartigd.

De komende jaren moeten wij met elkaar hier, zeker nu, absoluut mee doorgaan, **JUIST NU** maken wij SAMEN het verschil. Door nu weer te kiezen voor een nieuwe BIZ-periode kunnen we ook in de komende vijf jaar, gezamenlijk met de gemeente en de provincie, zorgen voor structurele investeringen in onze binnenstad. Noodzakelijke investeringen, want net als veel middelgrote binnensteden staat ook onze binnenstad onder druk en de coronacrisis heeft het er niet makkelijker op gemaakt. Tegelijkertijd zien we kansen en denken we na over de toekomst van onze binnenstad, een toekomst waarbij samenwerking cruciaal is. Zo moeten we o.a. aan de slag met het compacter maken- en het verder versterken van het imago van onze binnenstad, met als doel een vitale binnenstad waarin u nu en in de toekomst uw boterham kunt blijven verdienen! Een nieuwe BIZ, voor de periode 2021 tot en met 2025, helpt ons allen om daar samen aan te werken. Uw stem en steun hebben we daarvoor hard nodig. **JUIST NU maken wij SAMEN het verschil.**

Wat zijn ook alweer de voordelen van de BIZ? Wat willen we samen bereiken? En wat vragen en bieden wij u als ondernemer? We nemen u aan de hand van een aantal vragen mee in de nieuwe BIZ voor uw centrum van Hengelo. Deze folder geeft antwoord op de tien meest gestelde vragen.

**BIZ HENGLO
2021-2025**

stem ja!

**juist nu
maken we
samen
het verschil**

VRAAG 1

Wat is een BIZ?

De afkorting BIZ staat voor: bedrijveninvesteringszone. Een BIZ maakt het mogelijk om alle ondernemers van niet-woningen te laten bijdragen aan de economische ontwikkeling, ruimtelijke kwaliteit, leefbaarheid en/of veiligheid in de binnenstad en is per wet geregeld. Het voordeel van de BIZ is dat alle ondernemers binnen het BIZ-gebied bijdragen: iedereen betaalt mee! Deelnemers dragen gedurende vijf jaar financieel bij op basis van de hoogte van de WOZ-waarde.

VRAAG 2

Waarom een nieuwe BIZ?

Het economisch functioneren en de vitaliteit van de binnenstad van Hengelo staan onder druk. Dat maakt het van belang om gezamenlijk te investeren in de plek waar Hengelo ooit haar oorsprong vond. Met de BIZ kunnen ondernemers gezamenlijk blijven investeren in de stad en de dingen doen die de stad juist nú nodig heeft. Niets doen is geen optie. We moeten vooruit! En dat doen we samen!

VRAAG 3

Waarom zou ik (weer) meedoen?

Met de BIZ wordt geïnvesteerd in de binnenstad die van ons allemaal is. Door gezamenlijk te investeren werken we samen verder aan een sterke binnenstad en zijn we solidair aan elkaar. Bovendien plukken we daar uiteindelijk zelf de vruchten van. En: als er weer een BIZ komt, dan draagt de gemeente ook elk jaar € 50.000 bij aan de BIZ.

VRAAG 4

Wat wordt er met mijn bijdrage gedaan?

De centrale ambitie van de BIZ is om, samen met ondernemers en partners en met behulp van collectieve middelen, vanuit de BIZ te werken aan projecten die de vitaliteit en het imago van de Hengelse binnenstad verder versterken. Op die manier kunnen we er namelijk voor zorgen dat het ondernemersklimaat aantrekkelijk blijft én klanten graag een bezoek blijven brengen aan de binnenstad van Hengelo.

Concrete doelstellingen zijn:

- De samenwerking en solidariteit onder ondernemers vergroten;
- De continuïteit en economische vitaliteit van de Hengelse ondernemers versterken;
- Aantrekken van nieuwe onderscheidende ondernemingen en concepten;
- Verhogen van bestedingen van bezoekers uit de eigen gemeente en de regio.

Om de ambitie en doelen te bereiken is een meerjarenprogramma opgesteld dat is opgebouwd- en aansluit bij de programmalijnen uit het Actieplan Binnenstad Hengelo. Dit geeft een stevige uitgangspositie voor de investeringen van de komende jaren.

**Samen investeren
in de stad en dingen
doen die de stad nu
nodig heeft.**

Om de doelen te bereiken zijn de volgende projecten bepaald:

- Versneld professionaliseren van de samenwerking;
- Sterkere belangenbehartiging voor ondernemers;
- Optimaliseren van het ondernemersklimaat;
- Leegstands aanpak en acquisitiebeleid;
- Versterking van samenwerking door vastgoedeigenaren;
- Versterking van de positionering van de binnenstad;
- Optimaliseren van klantrelaties;
- Zorgvuldige keuzes maken bij binnenstadsevenementen;
- Verdere implementatie van de compacte binnenstad;
- Continue inzet voor de inrichting en aantrekkelijkheid van de openbare en bebouwde ruimte;
- Verduurzaming en vergroening;
- Sfeerverhoging van de binnenstad;
- Optimaliseren van de bereikbaarheid;
- Voldoende en betaalbaar parkeren.

Binnen de projecten zijn diverse concrete acties bepaald die in prioriteit van elkaar verschillen. In het BIZ-plan kunt u de verdere uitwerking lezen.

VRAAG 5

Voor wie is de BIZ?

Wij bepalen zelf waaraan de BIZ-gelden worden besteed: de BIZ is van- en voor ondernemers! De gemeente heeft hierover geen zeggenschap. De lasten worden eerlijk verdeeld: iedereen doet mee. In de komende periode wordt ook de mogelijkheid voor een BIZ Vastgoed onderzocht. Dat genereert mogelijk nog meer financiële middelen voor het centrum.

**de BIZ is van- en
voor ondernemers!**

VRAAG 6

Wat wordt het nieuwe BIZ-gebied in de binnenstad?

De binnenstad wordt gaandeweg compacter en aan de randen vindt transformatie plaats. Dit resulteert in een iets kleiner BIZ-gebied dan in de huidige periode. Hieronder is het BIZ-gebied 2021-2025 opgenomen. Deze is tevens in het groot te bekijken op onze website www.centrumhengelo.nl/biz

VRAAG 7

Hoe komt de BIZ tot stand?

De BIZ komt er uitsluitend als er voldoende draagvlak is. Dit maakt uw stem des te meer relevant! Elke betrokken ondernemer kan zijn of haar stem uitbrengen. Een notaris controleert of alles volgens de regels verloopt.

De eisen van de BIZ zijn als volgt:

- Minimaal 50% van de ondernemers dient een stem uit te brengen.
- Hiervan is minimaal 2/3 vóór invoering van de BIZ.
- De vóórstemmers vertegenwoordigen een hogere WOZ-waarde dan de tegenstemmers, waarbij het gaat om de WOZ-waarde van het niet-woningdeel.

VRAAG 8

Hoeveel ga ik bijdragen?

De hoogte van uw bijdrage hangt af van de waarde van het pand waarin u gevestigd bent. De bijdrage van de verschillende ondernemers is gebaseerd op staffels, op basis van de WOZ-waarde. De staffels voor de komende vijf jaar zijn gelijk gebleven ten opzichte van de afgelopen jaren. De tarieven worden, net als voorgaande jaren, jaarlijks met 2% geïndexeerd. De volgende staffels worden voor de periode 2021-2025 gehanteerd:

Meer dan	Tot en met	2021
€ 10,-	€ 200.000,-	€ 250,-
€ 200.000,-	€ 350.000,-	€ 425,-
€ 350.000,-	€ 500.000,-	€ 645,-
€ 500.000,-	€ 750.000,-	€ 894,-
€ 750.000,-	€ 1.000.000,-	€ 1.093,-
€ 1.000.000,-	of meer	€ 1.291,-

VRAAG 9

Wanneer begint de BIZ?

Op maandag 26 oktober start de draagvlakmeting. U heeft 3 weken de tijd om uw stem uit te brengen. Op dinsdag 17 november wordt de uitslag bekend gemaakt. Als sprake is van een positieve uitslag dan is de nieuwe BIZ op 1 januari 2021 een feit en zetten we weer samen onze schouders er onder in onze binnenstad.

VRAAG 10

Hoe kunt u uw stem uitbrengen?

De gemeente Hengelo organiseert de draagvlakmeting. Elke ondernemer kan een stem uitbrengen. U ontvangt uw stemformulier thuis, per post. Houd goed in de gaten of u het stemformulier ook ontvangt van de gemeente. U kunt uw stem uitbrengen door het stembiljet in de bijbehorende antwoordenvlop te versturen. Uw stem dient vóór 15 november binnen te zijn.

*juist nu
maken we
samen
het verschil*

BIZ HENGELO 20201-2025

Uw stem is van belang!

De BIZ wordt opgericht voor 5 jaar. In het vijfde jaar vindt een evaluatie plaats en wordt opnieuw bekeken of er draagvlak is voor verlenging. We staan alweer aan de vooravond van de derde BIZ-periode en de voordelen zijn inmiddels bekend. Door samen te werken en zelf te bepalen waar we in willen investeren, zorgen we er ook samen voor dat onze binnenstad vitaal blijft. We moeten vooruit! Dus stem JA voor de binnenstad van Hengelo

Meer informatie over SCH?

Het bestuur van SCH wordt gevormd door:

Peter Bebseler Voorzitter
Leonie Heuvelink Penningmeester
Hans Raanhuis
Raymond van Cleef
Bas Meester
Annemieke Westen

Rob Berkhout Centrummanager SCH
Bel: 06-21591097
of mail: centrummanager@centrumhengelo.nl

Het BIZ-plan ondernemers 2021-2025 is mede tot stand gekomen door de actieve inbreng van de leden van de klankbordgroep SCH en Hengelo promotie, waarvoor dank.

Deze folder is een korte samenvatting van een uitgebreide brochure BIZ-plan ondernemers binnenstad Hengelo. Deze brochure kunt u downloaden op Chainels.

Stem via centrumhengelo.nl/biz

BIZ Hengelo in het kort

**BIZ HENGELO
2021-2025**

stem ja!

juist nu maken we samen het verschil

**STICHTING
CENTRUMMANAGEMENT
HENGELO**

Verordening van de gemeenteraad van de gemeente Hengelo houdende regels omtrent bijdragen bedrijveninvesteringszone gebruikers binnenstad Hengelo 2021-2025

De raad van de gemeente Hengelo

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 1 september 2020;

gelet op de artikelen 1, eerste en derde lid, 2, eerste en tweede lid, 3, eerste lid, en 7, eerste en vierde lid, van de Wet op de bedrijveninvesteringszones;

gezien de uitvoeringsovereenkomst van 1 september gesloten met de Stichting Centrummanagement Hengelo;

besluit vast te stellen de Verordening bedrijveninvesteringszone gebruikers binnenstad Hengelo 2021-2025.

Artikel 1. Begrippen

Deze verordening verstaat onder:

- bedrijveninvesteringszone: het bij deze verordening aangewezen gebied in de gemeente waarbinnen de BIZ-bijdrage wordt geheven. Het aangewezen gebied is vermeld op de bij deze verordening behorende en daarvan deel uitmakende kaart;
- biz-bijdrage: bestemmingsbelasting die op verzoek van ondernemers jaarlijks wordt geheven om met de opbrengst activiteiten te realiseren als bedoeld in artikel 1, lid 2, van de Wet;
- college: college van burgemeester en wethouders van de gemeente Hengelo;
- perceptiekosten: kosten voor heffing en invordering van de bijdrage bedrijveninvesteringszone door gemeente Hengelo;
- uitvoeringsovereenkomst: tussen de gemeente en Stichting Centrummanagement Hengelo op 1 september 2020 gesloten overeenkomst als bedoeld in artikel 7, derde lid, van de wet;
- wet: Wet op de bedrijveninvesteringszones.

Hoofdstuk II Belastingbepalingen

Artikel 2. Belastbaar feit en aard van de belasting

1. Onder de naam 'BIZ-bijdrage' wordt gedurende een periode van vijf jaar jaarlijks een directe belasting geheven ter zake van binnen de bedrijveninvesteringszone gelegen onroerende zaken die op grond van artikel 220a Gemeentewet niet in hoofdzaak tot woning dienen.
2. De BIZ-bijdrage wordt geheven ter bestrijding van de kosten die zijn verbonden aan activiteiten in de openbare ruimte en op internet, die zijn gericht op het bevorderen van de leefbaarheid of de veiligheid in de bedrijveninvesteringszone of de ruimtelijke kwaliteit of de economische ontwikkeling van de bedrijveninvesteringszone.

Artikel 3. Belastingobject

Belastingobject is de onroerende zaak bedoeld in artikel 16 van de Wet waardering onroerende zaken.

Artikel 4. Belastingplicht

1. De BIZ-bijdrage wordt geheven van de gebruiker, zijnde degene die bij het begin van het kalenderjaar al dan niet krachtens eigendom, bezit, beperkt recht of persoonlijk recht een in de bedrijveninvesteringszone gelegen belastingobject gebruikt;
2. Voor de toepassing van dit artikel wordt:
 - a. gebruik door degene aan wie een deel van een belastingobject in gebruik is gegeven, aangemerkt als gebruik door degene die dat deel in gebruik heeft gegeven; degene die het deel in gebruik heeft gegeven, is bevoegd de BIZ-bijdrage als zodanig te verhalen op degene aan wie dat deel in gebruik is gegeven;
 - b. het ter beschikking stellen van een belastingobject voor volgtijdig gebruik aangemerkt als gebruik door degene die dat belastingobject ter beschikking heeft gesteld; degene die het belastingobject ter beschikking heeft gesteld is bevoegd de BIZ-bijdrage als zodanig te verhalen op degene aan wie dat belastingobject ter beschikking is gesteld.
3. Indien een belastingobject bij het begin van het kalenderjaar geen gebruiker kent, wordt de van de gebruiker te heffen BIZ-bijdrage geheven van de eigenaar. Voor de toepassing van dit onderdeel wordt als eigenaar aangemerkt degene die bij het begin van het kalenderjaar als zodanig in de basisregistratie kadaster is vermeld, tenzij blijkt dat hij op dat tijdstip geen genothebende krachtens eigendom, bezit of beperkt recht is.

Artikel 5. Maatstaf van heffing

1. De BIZ-bijdrage wordt geheven naar de op de voet van hoofdstuk IV van de Wet waardering onroerende zaken voor het belastingobject vastgestelde waarde zoals deze geldt voor het kalenderjaar.
2. De BIZ-bijdrage wordt geheven in het gebied, zoals aangegeven op de bij deze verordening behorende en daarvan deel uitmakende kaart.
3. Indien met betrekking tot het belastingobject geen waarde is vastgesteld op de voet van hoofdstuk IV van de Wet waardering onroerende zaken wordt de heffingsmaatstaf van dat belastingobject bepaald met toepassing van artikel 6, alsmede met overeenkomstige toepassing van het bepaalde bij of krachtens de artikelen 17, 18 en 20, tweede lid, van de Wet waardering onroerende zaken.

Artikel 6. Vrijstellingen

1. In afwijking in zoverre van artikel 5 wordt bij de bepaling van de heffingsmaatstaf buiten aanmerking gelaten, voor zover dit niet al is gebeurd bij de bepaling van de in dat artikel bedoelde waarde, de waarde van:
 - a. voor de land- of bosbouw bedrijfsmatig geëxploiteerde cultuurgrond, daaronder mede begrepen de open grond, alsmede de ondergrond van glasopstanden, die

- bedrijfsmatig aangewend wordt voor de kweek of teelt van gewassen, zonder daarbij de ondergrond als voedingsbodem te gebruiken;
- b. glasopstanden, die bedrijfsmatig worden aangewend voor de kweek of teelt van gewassen, voor zover de ondergrond daarvan bestaat uit de in onderdeel a bedoelde grond;
 - c. onroerende zaken die in hoofdzaak zijn bestemd voor de openbare eredienst of voor het houden van openbare bezinningssamenkomsten van levensbeschouwelijke aard, een en ander met uitzondering van delen van zodanige onroerende zaken die dienen als woning;
 - d. één of meer onroerende zaken die deel uitmaken van een op de voet van de Natuurschoonwet 1928 aangewezen landgoed dat voldoet aan de voorwaarden genoemd in artikel 8 van het Rangschikkingsbesluit Natuurschoonwet 1928, met uitzondering van de daarop voorkomende gebouwde eigendommen;
 - e. natuurterreinen, waaronder mede worden verstaan duinen, heidevelden, zandverstuivingen, moerassen en plassen, die door rechtspersonen met volledige rechtsbevoegdheid welke zich uitsluitend of nagenoeg uitsluitend het behoud van natuurschoon ten doel stellen, beheerd worden;
 - f. openbare land- en waterwegen en banen voor openbaar vervoer per rail, een en ander met inbegrip van kunstwerken;
 - g. waterverdedigings- en waterbeheersingswerken die worden beheerd door organen, instellingen of diensten van publiekrechtelijke rechtspersonen, met uitzondering van de delen van zodanige werken die dienen als woning;
 - h. werken die zijn bestemd voor de zuivering van riool- en ander afvalwater en die worden beheerd door organen, instellingen of diensten van publiekrechtelijke rechtspersonen, met uitzondering van de delen van zodanige werken die dienen als woning;
 - i. werktuigen die van een onroerende zaak kunnen worden afgescheiden zonder dat beschadiging van betekenis aan die werktuigen wordt toegebracht en die niet op zichzelf als gebouwde eigendommen zijn aan te merken.
 - j. straatmeubilair, waaronder begrepen alle zodanige gebouwde eigendommen – niet zijnde gebouwen – welke zijn geplaatst voor het belang van het publiek, ten dienste van het verkeer of ter verfraaiing van de gemeente, zoals lichtmasten, verkeersinstallaties, standbeelden, monumenten, fontein, banken,abri's, hekken en palen;
 - k. plantsoenen, parken en waterpartijen, die bij de gemeente in beheer zijn of waarvan de gemeente het genot heeft krachtens eigendom, bezit of beperkt recht;
 - l. begraafplaatsen, urnentuinen en crematoria;
 - m. objecten die vanuit de WOZ-administratie zijn aangemerkt als trafo, telefooncentrale, overig cultureel, verpleegtehuis, verzorgingstehuis/ bejaardentehuis en zendmast;
 - n. belastingobjecten voor zover die bestemd zijn en in gebruik zijn voor het geven van onderwijs.
2. In afwijking in zoverre van artikel 5 wordt bij de bepaling van de heffingsmaatstaf voor de BIZ-bijdrage van de gebruiker buiten aanmerking gelaten de waarde van gedeelten van het belastingobject die in hoofdzaak tot woning dienen dan wel in hoofdzaak dienstbaar zijn aan woondoeleinden.

Artikel 7. Tarief BIZ-bijdrage

1. Het tarief van de BIZ-bijdrage bedraagt bij een waarde van:

Meer dan	Tot en met	2021	2022	2023	2024	2025
€ 10,-	€ 200.000,-	€ 250,-	€ 255,-	€ 260,-	€ 265,-	€ 271,-
€ 200.000,-	€ 350.000,-	€ 425,-	€ 433,-	€ 442,-	€ 451,-	€ 460,-
€ 350.000,-	€ 500.000,-	€ 645,-	€ 658,-	€ 671,-	€ 684,-	€ 698,-
€ 500.000,-	€ 750.000,-	€ 894,-	€ 912,-	€ 930,-	€ 949,-	€ 968,-
€ 750.000,-	€ 1.000.000,-	€ 1.093,-	€ 1.115,-	€ 1.137,-	€ 1.160,-	€ 1.183,-
€ 1.000.000,-	of meer	€ 1.291,-	€ 1.317,-	€ 1.343,-	€ 1.370,-	€ 1.397,-

2. Voor belastingbedragen tot €10,- vindt geen invordering plaats. Voor de toepassing van de vorige volzin wordt het totaal van de op een aanslagbiljet verenigde verschuldigde bedragen aangemerkt als één belastingbedrag.

Artikel 8. Wijze van heffing

De BIZ-bijdrage wordt jaarlijks bij wege van aanslag geheven.

Artikel 9. Termijnen van betaling

- De aanslagen moeten worden betaald uiterlijk twee kalendermaanden na de op het aanslagbiljet vermelde dagtekening.
- In afwijking van het eerste lid kunnen op verzoek van de belastingplichtige de aanslagen worden betaald in zoveel gelijke termijnen als er na de dagtekening van het aanslagbiljet nog maanden in het kalenderjaar overblijven, met dien verstande dat het aantal termijnen ten minste twee bedraagt en maximaal 10, indien aan het navolgende wordt voldaan:
 - het totaal bedrag van de op één aanslagbiljet verenigde aanslagen BIZ-bijdragen of andere belastingen moet minder zijn dan het maximumbedrag genoemd in de voor dat belastingjaar geldende verordening onroerendezaakbelastingen;
 - de verschuldigde bedragen moeten door middel van automatische betalingsincasso van de betaalrekening van de belastingschuldige kunnen worden afgeschreven. De eerste termijn vervalt één maand na de dagtekening van het aanslagbiljet en elk van de volgende termijnen telkens een maand later.
- De Algemene termijnenwet is niet van toepassing op de in het eerste lid gestelde termijnen.

Artikel 10. Looptijd belastingheffing

De BIZ-bijdrage wordt ingesteld voor een periode van 5 jaar.

Artikel 11. Nadere regels door het dagelijks bestuur van het Gemeentelijk Belastingkantoor Twente

Het dagelijks bestuur van het Gemeentelijk Belastingkantoor Twente kan nadere regels stellen met betrekking tot de heffing en de invordering van de BIZ-bijdrage.

Artikel 12. Kwijtschelding

Bij de invordering van de BIZ-bijdrage wordt geen kwijtschelding verleend.

Hoofdstuk III Subsidiebepalingen

Artikel 13. Aanwijzing stichting

De Stichting Centrummanagement Hengelo wordt aangewezen als de stichting als bedoeld in artikel 7 van de wet. De BIZ-bijdrage wordt als subsidie verstrekt aan de stichting.

Artikel 14. Buiten toepassing Algemene subsidieverordening

Op de subsidie bedoeld in artikel 14 is de Algemene subsidieverordening van de gemeente Hengelo niet van toepassing.

Artikel 15. Subsidieverlening

1. De subsidie voor de uitvoering van de activiteiten die zijn opgenomen in de uitvoeringsovereenkomst wordt verstrekt aan de in artikel 13 aangewezen stichting. De subsidie wordt verleend op een daartoe gedane aanvraag, die vergezeld moet gaan van de in de uitvoeringsovereenkomst genoemde stukken.
2. De subsidie bedraagt maximaal het bedrag van de jaarlijks te ontvangen BIZ-bijdragen, nadat daarop de perceptiekosten met een maximum van 1,5% van de beoogde subsidie als bedoeld in lid 1, in mindering zijn gebracht.

Artikel 16. Subsidievaststelling

1. De stichting is verplicht om binnen zes maanden na afloop van het subsidiejaar de in de uitvoeringsovereenkomst opgenomen stukken te overleggen.
2. De BIZ-subsidie wordt vastgesteld uiterlijk acht weken na ontvangst van de in het voorgaande lid genoemde stukken.
3. Voor zover dit niet reeds is geschied in de uitvoeringsovereenkomst, kan het college nadere regels stellen met betrekking tot de verplichtingen van de subsidieontvanger.

Hoofdstuk IV Slotbepalingen

Artikel 17. Inwerkingtreding

1. Deze verordening treedt in werking met ingang van de tweede dag nadat het college heeft bekendgemaakt dat van voldoende steun als bedoeld in artikel 5 van de wet is gebleken.
2. De datum van ingang van de heffing is 1 januari 2021.

Artikel 18. Citeertitel

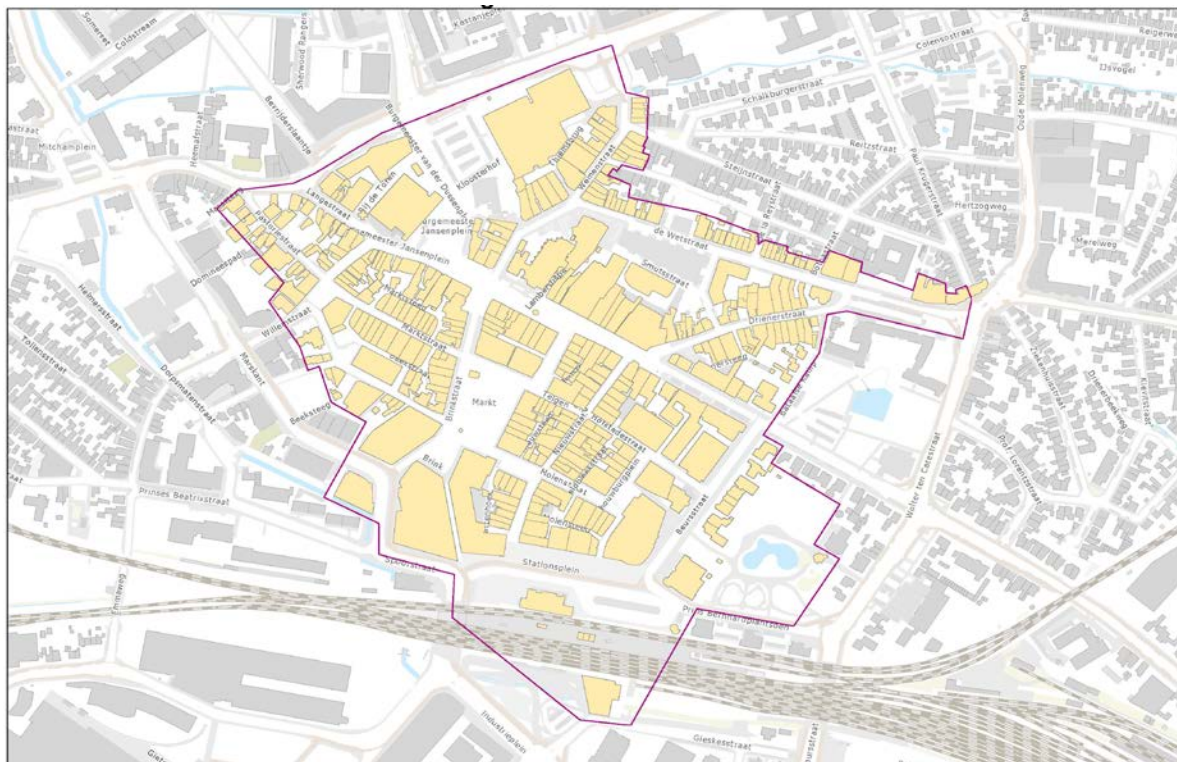
Deze verordening wordt aangehaald als: Verordening bedrijveninvesteringszone gebruikers binnenstad Hengelo 2021-2025.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 7 oktober 2020.

De voorzitter,

De griffier,

Bijlage 1: Kaart met aangewezen BIZ-gebied

Collegebesluit

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Hengelo;

gelet op artikel 7, lid 4, van de Wet op de bedrijveninvesteringszones;

overwegende dat de raad van de gemeente Hengelo op 7 oktober 2020 'Verordening bedrijveninvesteringszone gebruikers binnenstad Hengelo 2021-2025' vaststelt;

gelet op de tussen de gemeente Hengelo en de Stichting Centrummanagement Hengelo te sluiten Uitvoeringsovereenkomst op 8 oktober 2020;

Besluit;

vast te stellende het navolgende

Reglement Draagvlakmeting BIZ gebruikers binnenstad Hengelo

Artikel 1 Begripsomschrijvingen

In dit reglement wordt verstaan onder:

1. belastingobject: de onroerende zaak als bedoeld in artikel 16 van de Wet waardering onroerende zaken;
2. het college: het college van burgemeester en wethouders van Hengelo;
3. de gemeente: de gemeente Hengelo;
4. de verordeningen: de Verordening op de heffing en de invordering van een BIZ-bijdrage voor de BIZ gebruikers binnenstad Hengelo 2021-2025;
5. de wet: de Wet op de bedrijveninvesteringszones;
6. de BIZ: de bedrijveninvesteringszone;
7. de WOZ: de Wet waardering onroerende zaken.

Artikel 2 Organisatie draagvlakmeting

1. Het college draagt de organisatie en uitvoering van de draagvlakmeting als bedoeld in artikel 4, lid 2, van de wet op aan de programmamanager binnenstad.
2. Er is een stemcommissie die belast is met de voorbereiding en de uitvoering van de draagvlakmeting en die bestaat uit een voorzitter en maximaal 2 leden, allen rechtstreeks verbonden aan de gemeente.
3. De stemcommissie bestaat uit de programmamanager binnenstad (voorzitter), een beleidsmedewerker en accountmanager economische zaken, een junior medewerker ruimte, economie, wonen en een administratief medewerker van de afdeling Stad en Regie.
4. De gemeente voert in de periode 26 oktober 2020 t/m 15 november 2020 de draagvlakmeting uit zoals bedoeld in artikel 4, lid 1, van de Wet om te onderzoeken of er voldoende steun bestaat voor de heffing van de BIZ-bijdrage onder de bijdrageplichtigen.
5. De telling geschiedt door de stemcommissie onder toezicht van een notaris.
6. De voorzitter van de stemcommissie maakt de uiteindelijke uitslag bekend en maakt hier een verslag van op een wijze waardoor niet bekend wordt hoe een bijdrage plichtige heeft gestemd.

Artikel 3 Bijdrageplichtige en stemgerechtigde

1. Iedere bij de gemeente bekende bijdrageplichtige in het betreffende BIZ-gebied wordt in de gelegenheid gesteld zich schriftelijk voor of tegen de inwerkingtreding van de verordening uit te spreken.
2. Als bijdrageplichtigen worden aangemerkt degenen die na inwerkingtreding van de Verordening daadwerkelijk een bijdrage verschuldigd zijn.
3. De meest actuele gegevens zoals bekend in de WOZ-administratie zijn de basis op het moment van draagvlakmeting.
4. Voorafgaande aan de draagvlakmeting wordt door publicatie op de website www.hengelo.nl en door publicatie in het Hengeloos Weekblad aangekondigd dat de draagvlakmeting wordt uitgevoerd.

5. Bijdrageplichtigen die geen stembiljet hebben ontvangen kunnen dat melden bij de gemeente Hengelo, afdeling Stad en Regie, Susan Meijer.

Artikel 4 Procedure draagvlakmeting

1. Voor de peiling van het draagvlak wordt gebruik gemaakt van genummerde stembiljetten.
2. De lijst met de corresponderende namen en adressen is vertrouwelijk en is alleen bij de direct bij de draagvlakmeting betrokken medewerkers bekend. Voor de adressering wordt uitgegaan van de WOZ-administratie.
3. Het stembiljet vermeldt de dag en het tijdstip waarop het biljet door de gemeente uiterlijk moet zijn ontvangen.
4. Naast het stembiljet ontvangen de bijdrageplichtigen ook:
 - een brief met een korte uitleg van de procedure;
 - een informatiebrochure met uitleg van de BIZ;
 - een retourenvelop met antwoordnummer van de gemeente.
5. De stembiljetten worden op de volgende manieren uitgedeeld:
 - Per post
 - Persoonlijk tijdens stemavond en door een groep betrokkenen) (waarbij getekend moet worden voor ontvangst
6. De stembiljetten kunnen op de volgende manieren worden ingediend:
 - Opsturen via retourenvelop naar de gemeente Hengelo
 - Afgeven bij de gemeente Hengelo
7. Het stembiljet wordt in een gesloten antwoortenvelop verzonden of ingeleverd.
8. De stem dient uiterlijk 15 november 24.00 uur bij de gemeente Hengelo binnen te zijn.
9. Als het stembiljet zoek geraakt is of anderszins in ongerede is geraakt, kan de bijdrageplichtige met opgave van redenen tot drie dagen voor de sluiting van de stemmingstermijn de voorzitter verzoeken om een nieuw stembiljet bij de gemeente Hengelo. Na beoordeling van de aanvraag wordt het nieuwe uitgereikte stembiljet gemarkeerd en geldt het als enig geldig uitgereikte stembiljet.
10. Op grond van artikel 2:5 van de Algemene wet bestuursrecht is eenieder, die betrokken is bij de uitvoering van de draagvlakmeting en daarbij inzage heeft in de vertrouwelijke gegevens, verplicht tot geheimhouding.

Artikel 5 Ongeldigheid stembiljet

1. Ongeldig is het stembiljet:
 - Waaruit niet duidelijk de keuze van de bijdrageplichtige blijkt
 - Waaruit blijkt dat de bijdrageplichtige meer dan één voorkeur heeft uitgesproken;
 - Dat blanco retour is gezonden;
 - Dat anderszins foutief is ingevuld;
 - Wanneer het niet in een gesloten envelop is ingeleverd;
 - Dat na de sluitingsdatum wordt ontvangen. Voor het bepalen van het moment van ontvangst wordt aangesloten hetgeen hierover in de Algemene wet bestuursrecht is bepaald.
2. Alleen met het originele door de gemeente verstrekte stembiljet kan een stem worden uitgebracht.
3. Per belastingobject kan maximaal één stem worden uitgebracht.

Artikel 6 Uitslag draagvlakmeting

1. Van voldoende steun is ingevolge artikel 5 Wet op de bedrijveninvesteringszones sprake indien blijkt dat:
 - Ten minste de helft van de bijdrageplichtigen zich voor of tegen inwerkingtreding heeft uitgesproken, en
 - Ten minste twee derde deel daarvan zich vóór inwerkingtreding heeft uitgesproken, en
 - De som van de WOZ-waarden, bedoeld in artikel 2, eerste lid, van de Wet van onroerende zaken in eigendom bij bijdrageplichtigen die zich hebben uitgesproken vóór inwerkingtreding hoger is dan de som van de WOZ-waarden in gebruik bij de bijdrageplichtigen die zich hebben uitgesproken tegen inwerkingtreding.
2. De voorzitter van de stemcommissie stelt met inachtneming van artikel 5 van de wet de uitslag van de desbetreffende draagvlakmeting zo spoedig mogelijk na de sluitingsdatum vast.

3. Ongeldig uitgebrachte stemmen en blanco stemformulieren tellen niet mee.
4. Op het moment dat de voorzitter van de stemcommissie het verslag over de uitslag als bedoeld in artikel 2, lid 6 heeft voltooid staat de uitslag van de draagvlakmeting vast.
5. Twee maanden na de eerste aanslagoplegging zullen alle lijsten en stemformulieren die hier betrekking op hebben onder verantwoording van de voorzitter van de stemcommissie worden vernietigd, tenzij zwaarwegende redenen zich hiertegen verzetten.

Artikel 8 Bekendmaking uitslag

De uitslag van de draagvlakmeting wordt bekendgemaakt door publicatie op de website www.hengelo.nl en door publicatie in het Hengeloos Weekblad.

Artikel 9 Niet voorziene gevallen

De voorzitter van de stemcommissie beslist over de betekenis van dit reglement en over de daarin niet voorziene gevallen.

Artikel 10 Inwerkingtreding en citeertitel

1. Dit reglement treedt in werking op de eerste dag na die van de bekendmaking.
2. Dit reglement wordt aangehaald als: Reglement Draagvlakmeting BIZ gebruikers binnenstad Hengelo.

Aldus vastgesteld op 1 september 2020

Burgemeester en wethouders van de gemeente Hengelo,
de secretaris, de burgemeester,

Jan Eshuis

Sander Schelberg

Uitvoeringsovereenkomst

Stichting Centrummanagement Hengelo - gemeente Hengelo

Ondergetekenden,

De Stichting Centrummanagement Hengelo, gevestigd te Hengelo, hierbij rechtsgeldig vertegenwoordigd door de leden van het bestuur, P. Bebseler, H. Raanhuis en L. Heuvelink hierna te noemen 'de stichting',

en

De gemeente Hengelo, hierbij rechtsgeldig vertegenwoordigd door G. Gerrits handelt ter uitvoering van het besluit van het college van burgemeester en wethouders van 1 september 2020 hierna te noemen: 'de gemeente',

Hierna gezamenlijk genoemd 'Partijen'

nemen in overweging dat,

- het de wens van zowel de stichting als gemeente is om de vitaliteit en de positionering van de Hengelose binnenstad te versterken, waarbij het ondernemersklimaat aantrekkelijk blijft én klanten graag een bezoek blijven brengen;
- de stichting kenbaar heeft gemaakt voor het gebied binnenstad Hengelo te willen komen tot de verlenging van een bedrijveninvesteringszone, zoals bedoeld in de Wet op de bedrijveninvesteringszone en de gemeente heeft verzocht hieraan medewerking te verlenen;
- de gemeente te kennen heeft gegeven zich te zullen inspannen om te komen tot het verlenen van de BIZ gebruikers binnenstad Hengelo en subsidieverlening;
- de stichting de gelden voor de bedrijveninvesteringszone naar eer en geweten zal beheren en ter bekostiging daarvoor jaarlijks bij het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Hengelo een subsidieaanvraag zal indienen;
- de stichting uitsluitend als statutaire doelstelling heeft het uitvoeren van activiteiten in de openbare ruimte en op het internet, die gericht zijn op het bevorderen van de leefbaarheid of de veiligheid in de bedrijveninvesteringszone of de ruimtelijke kwaliteit of de economische ontwikkeling van de bedrijveninvesteringszone;
- de stichting het BIZ-plan ondernemers Hengelo heeft opgesteld, dat bij deze overeenkomst is gevoegd, waarin zij aangeeft hoe zij voornemens is de BIZ-subsidie te besteden;
- ondergetekenden, mede gelet op de inzet van publieke gelden, te allen tijde een transparante en een democratisch verantwoorde werkwijze zullen hanteren;
- ter uitvoering van de gemeentelijke verordening als bedoeld in artikel 1 van de Wet op de bedrijveninvesteringszones gaan partijen hierbij een uitvoeringsovereenkomst aan, als bedoeld in artikel 7 lid 3 van de Wet op de bedrijveninvesteringszones en artikel 4:36 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb).

komen het volgende overeen:

Artikel 1. Begrippen

In deze overeenkomst wordt verstaan onder:

- a. Belastingobject: de onroerende zaak bedoeld in artikel 16 van de Wet waardering onroerende zaken;
- b. Bijdrageplichtige: de gebruiker, zijnde degene die bij het begin van het kalenderjaar al dan niet krachtens eigendom, bezit, beperkt recht of persoonlijk recht een in de bedrijveninvesteringszone gelegen belastingobject gebruikt;
- c. BIZ: bedrijveninvesteringszone;
- d. BIZ-bijdragen: bestemmingsbelasting die op verzoek van ondernemers jaarlijks wordt geheven om met de opbrengst activiteiten te realiseren als bedoeld in artikel 1, lid 2, van de Wet;
- e. BIZ-subsidie: de op basis van de verordening en de Wet te verlenen subsidie voor de bedrijveninvesteringszone;
- f. Businessplan: meerjarenprogramma BIZ ondernemers binnenstad Hengelo;
- g. College: het college van burgemeester en wethouders van gemeente Hengelo;
- h. Gebied: de aangewezen bedrijveninvesteringszone in de gemeente waarbinnen de BIZ-bijdrage wordt geheven;
- i. Ondernemer: de gebruiker zijnde degene die bij het begin van het kalenderjaar al dan niet krachtens eigendom, bezit, beperkt recht of persoonlijk recht een in de bedrijveninvesteringszone gelegen belastingobject gebruikt;
- j. Perceptiekosten: kosten voor heffing en invordering van de BIZ-bijdragen door gemeente;
- k. Stichting: Stichting Centrummanagement Hengelo;
- l. Verordening: verordening BIZ gebruikers binnenstad Hengelo 2021-2025;
- m. Wet: de Wet op de bedrijveninvesteringszones.

Artikel 2. Doel overeenkomst

De overeenkomst is gebaseerd op artikel 7, lid 1, lid 3 en lid 5 van de Wet en beoogt de afspraken tussen Partijen te regelen met betrekking tot de instelling van een bedrijveninvesteringszone in het onder artikel 4 genoemde gebied in de gemeente. Verder worden de afspraken en verplichtingen tussen Partijen om te komen tot uitvoering van de BIZ, de dienstverlening door de gemeente in de BIZ alsmede de verlening van een BIZ-subsidie in de overeenkomst vastgelegd.

Artikel 3. Duur van de overeenkomst

- 1. De overeenkomst eindigt na afwikkeling van alle rechten en verplichtingen na afloop van het laatste subsidiejaar, tenzij partijen uiterlijk zes maanden daarvoor besluiten deze te verlengen, een en ander met inachtneming van de eisen voor draagvlakmeting en publicatie zoals beschreven in artikel 4 en 5 van de Wet.
- 2. Voorts eindigt deze overeenkomst op de dag dat het college vaststelt, dat blijkens de uitslag van de draagvlakmeting zoals genoemd in artikel 4 van de Wet niet wordt voldaan aan het bepaalde in artikel 5 van de Wet.

3. Voorts eindigt deze overeenkomst na een besluit daartoe van de gemeenteraad nadat tussentijds is gebleken van onvoldoende steun bij de bijdrageplichtigen, een en ander overeenkomstig artikel 6 van de Wet.
4. Voorts kan de gemeente deze overeenkomst beëindigen indien de stichting:
 - in surseance verkeert;
 - wel failliet is verklaard;
 - niet voldoet aan de eisen voor de stichting, zoals opgenomen in artikel 7, lid 2, van de Wet, worden gesteld;
 - handelt in strijd met haar statuten;
 - zich niet houdt aan haar verplichtingen die voortvloeien uit deze overeenkomst.
5. Op basis van artikel 3 lid 4 kan het college aan de raad voorstellen om de verordening, met onmiddellijke ingang of zo nodig met terugwerkende kracht, in te trekken. Rechtsgevolg van de ingetrokken verordening met terugwerkende kracht is dat hetgeen geïnd is, wordt geresitueerd aan de bijdrageplichtigen. Het restitueren vindt plaats voor zover er dat jaar door de stichting nog geen kosten zijn gemaakt voor uitvoering van het businessplan en het de perceptiekosten overstijgt. De partijen verplichten zich hierbij jegens elkaar in overleg te treden over de financiële afwikkeling.

Artikel 4. Omschrijving gebied waarop deze overeenkomst betrekking heeft

Het gebied waarvoor de BIZ wordt ingesteld is afgebakend op de kaart die als bijlage bij deze overeenkomst is gevoegd.

Artikel 5. Verplichtingen stichting

De stichting stelt het college zo spoedig mogelijk schriftelijk op de hoogte van:

- a. meer dan ondergeschikte veranderingen in haar financiële situatie;
- b. een wijziging van de statuten;
- c. verandering of beëindiging van activiteiten.

Artikel 6. Verantwoordelijkheid gemeente

Ten behoeve van een goede uitgangspositie voor het onderhoud van de openbare ruimte verplicht de gemeente zich om de kwaliteit van het onderhoud en schoonhouden minimaal te handhaven op het niveau, zoals in artikel 7 is weergegeven. Deze verplichting geldt voor de periode en het gebied waarvoor de BIZ-subsidie wordt verleend.

Artikel 7. Service level onderhoud openbare ruimte

De kwaliteit van het onderhoud en het schoonhouden van de openbare ruimte wordt door de gemeente uitgevoerd volgens de beheerniveaus, zoals vastgesteld in februari 2005, raadsvoorstel 79507 'IBOR Stedelijk Niveau'. Deze beheerniveaus maken, zonder daarbij limitatief te zijn, onlosmakelijk deel uit van het service level dat gemeente uitvoert in het BIZ-gebied.

Artikel 8. Verordening BIZ gebruikers binnenstad Hengelo

1. De gemeenteraad zal uiterlijk op 7 oktober 2020 worden voorgesteld een verordening vast te stellen, zoals bedoeld in artikel 1 van de Wet.
2. In deze verordening wordt bepaald, dat een BIZ-bijdrage zal worden geheven van gebruikers van de in de BIZ gelegen onroerende zaken, die niet in hoofdzaak tot woning dienen.
3. Het tarief van de BIZ-bijdrage is opgenomen in de Verordening BIZ gebruikers binnenstad Hengelo 2021-2025.

Artikel 9. Draagvlakmeting

1. De gemeente zal na het vaststellen door de gemeenteraad van de verordening een draagvlakmeting uitvoeren zoals bedoeld in artikel 4, lid 1 van de Wet om te onderzoeken of er voldoende steun bestaat voor de heffing van de BIZ-bijdrage onder de bijdrageplichtigen. Het college stelt hiervoor een reglement draagvlakmeting op.
2. De stichting zal zich inspannen om voldoende draagvlak voor de verlening van de BIZ-bijdrage te creëren.
3. De stichting zal zich blijvend inspannen om bij de ondernemers in de binnenstad van Hengelo draagvlak en betrokkenheid te creëren voor de uit te voeren acties voortvloeiend uit het businessplan. Periodiek zal de stichting hiertoe nieuwsbrieven verspreiden, bijeenkomsten organiseren en informatie bij ondernemers onder de aandacht brengen.
4. Gemeente zal zich jaarlijks inspannen om de stichting van een actueel adressenbestand van bijdrageplichtigen te voorzien. Deze worden uitsluitend gebruikt door de stichting ten behoeve van het creëren van draagvlak en communicatie of informatiedoeleinden.
5. Indien er onvoldoende draagvlak voor de bedrijveninvesteringszone gebruikers binnenstad Hengelo blijkt te zijn, zal gemeente zich samen met de stichting inspannen om, na evaluatie van het doorlopen traject, op een andere wijze een ondernemersfonds te vormen. Deze kan worden ingezet voor de uitvoering van een meerjarenbeleid voor de binnenstad.

Artikel 10. Aanvraag BIZ-subsidie

1. De stichting dient jaarlijks, vóór 1 november van het kalenderjaar voorafgaand aan het betreffende subsidiejaar, schriftelijk een subsidieverzoek in bij het college.
2. De subsidieaanvraag bevat een jaarplan, bijbehorende begroting en een afschrift van de statuten van de stichting zoals deze gelden op de datum van de subsidieaanvraag.
3. In afwijking daarvan wordt voor het jaar 2021 het jaarplan en de bijbehorende begroting, zoals opgenomen in het businessplan en die als bijlage bij deze uitvoeringsovereenkomst is opgenomen, aangemerkt als de in dit artikel bedoelde subsidieaanvraag, zoals bedoeld in artikel 7 van de Wet.
4. In het jaarplan geeft de stichting aan welke activiteiten zij in het betreffende jaar gaan uitvoeren, die zijn gericht op de openbare ruimte en op het internet, het bevorderen van leefbaarheid of veiligheid in de BIZ of de ruimtelijke kwaliteit of de economische ontwikkeling van de BIZ, zoals beschreven in artikel 1 van de Wet. De stichting verplicht zich de activiteiten te verrichten waarvoor de BIZ-subsidie wordt verstrekt, een en ander in overeenstemming met artikel 7, lid 3 van de Wet.

5. Onverminderd het bepaalde in artikel 4:5 van de Algemene wet bestuursrecht kan het niet tijdig en/of onvolledig indienen van een schriftelijk subsidieverzoek tot gevolg hebben dat de uitbetaling van het voorschot wordt opgeschort.
6. Het niet goedkeuren van de stukken door de gemeente heeft tot gevolg dat de uitbetaling van het voorschot van de subsidie wordt opgeschort. De gemeente zal vier weken nadat de stukken alsnog zijn goedgekeurd, overgaan tot uitbetaling van het voorschot van de subsidie.
7. Deze overeenkomst laat onverlet, dat de stichting ook andere subsidies of giften kan ontvangen om haar doelstellingen te bereiken. Indien hiervan sprake is, dient de stichting zulks in haar verantwoording transparant te maken.

Artikel 11. Beslistermijn BIZ-subsidieverlening

1. Het college beslist op een BIZ-verzoek binnen acht weken na ontvangst van de aanvraag.
2. De beslissing kan eenmaal met ten hoogste vier weken worden verdaagd.
3. Op de subsidieverlening zijn naast de Verordening, de Wet en de Algemene Wet Bestuursrecht van toepassing. De Algemene Subsidieverordening Gemeente Hengelo is niet van toepassing op de subsidieverlening.

Artikel 12. Bevoorschotting BIZ-subsidie

1. Het college verstrekt de BIZ-subsidie jaarlijks aan de stichting. Deze subsidie bedraagt maximaal de daadwerkelijk in het kalenderjaar te ontvangen BIZ-bijdragen, verminderd met de perceptiekosten voor de heffing en invordering van de BIZ-bijdragen. De door de gemeente in mindering te brengen perceptiekosten bedragen 1,5% van de begroting.
2. De gemeente maakt in het eerste tot en met het vierde jaar uiterlijk op 15 januari van het subsidiejaar een voorschot over ter hoogte van 100% van de begrote BIZ-subsidie.
3. De gemeente maakt in het vijfde jaar uiterlijk op 15 januari van het subsidiejaar een voorschot over ter hoogte van 90% van de begrote BIZ-subsidie.

Artikel 13. Jaarverslag, verantwoording na afloop subsidiejaar

1. Binnen zes maanden na afloop van het subsidiejaar brengt de stichting een financieel en inhoudelijk verslag uit aan het college van de door haar gerealiseerde activiteiten:
 - a. door het inzichtelijk maken van een jaarrekening, alsmede van een verslag van de uitgevoerde activiteiten;
 - b. het financiële deel van het verslag omvat een goedgekeurde accountantsverklaring. In de beschikking tot subsidieverlening wordt door het college aangegeven welke soort accountantsverklaring bij de aanvraag moet worden overlegd. De accountant doet in elk geval onderzoek naar de getrouwheid en rechtmatigheid van het financieel verslag of de jaarrekening en legt de uitslag van zijn onderzoek vast in een schriftelijke verklaring.
 - c. het inhoudelijk deel van het jaarverslag bevat in ieder geval een verantwoording van de uitvoering van het activiteitenplan en de in deze overeenkomst benoemde prestatieafspraken.

2. De stichting geeft de gemeente desgevraagd alle inlichtingen die voor de beoordeling van de uitvoering van deze overeenkomst van belang kunnen zijn, en stelt de gemeente uit eigen beweging onverwijld op de hoogte van bijzondere ontwikkelingen en onvoorziene knelpunten, die relevant zijn voor de uitvoering van deze overeenkomst. De gemeente toetst de verantwoording aan het businessplan van de stichting, aan de begroting, aan de Wet, aan het gemeentelijk beleid en aan deze overeenkomst.
3. De stichting kan bij hoge uitzondering het college schriftelijk en met redenen omkleed uitstel van maximaal vier weken vragen voor het uitbrengen van de hiervoor genoemde verslagen. Dit verzoek moet uiterlijk twee weken voor het verstrijken van de hiervoor genoemde datum bij het college worden ingediend. Uiterlijk twee weken na ontvangst van het verzoek om uitstel beslist het college of het verzoek wordt ingewilligd.

Artikel 14. Vaststelling BIZ-subsidie en eindafrekening

1. Binnen acht weken na ontvangst van het jaarverslag stelt het college de hoogte van BIZ-subsidie over het voorgaande subsidiejaar definitief vast.
2. Terugbetalingen als gevolg van vermindering van de WOZ-waarde en eventuele oninbaarheid van openstaande vorderingen leiden tot een lager subsidiebedrag en komen voor rekening en risico van de stichting. Eventuele minderopbrengsten van de BIZ-bijdragen ten opzichte van de ingeschatte of begrote opbrengst zijn voor rekening en risico van de stichting.
3. Gemeente en stichting treden elk kwartaal in overleg over de opbrengsten van de BIZ en mutaties in het BIZ-gebied. Hiertoe kan in overleg tijdig een zo goed mogelijke inschatting van de BIZ-opbrengst worden gemaakt. Deze inschatting kan de stichting gebruiken bij de uitvoering van haar activiteiten en het opstellen van haar verantwoording en begroting.
4. Wanneer het vastgestelde bedrag hoger is dan het verstrekte voorschot, zal de gemeente het verschil aan de stichting uitbetalen.
5. Het verschil wordt jaarlijks verrekend met de uit te betalen BIZ-subsidie van het dan volgende subsidiejaar, dan wel zal de stichting het verschil binnen zes weken aan de gemeente betalen.
6. Wanneer een deel van de BIZ-subsidie niet is besteed, wordt dit verschoven naar het volgende subsidiejaar.
7. Wanneer de stichting in gebreke blijft bij de uitvoering van het jaarplan, kan het college, al dan niet in overleg met de stichting, besluiten het vast te stellen subsidiebedrag daarop aan te passen.
8. Indien aan het einde van de BIZ-periode een deel van de op die periode betrekking hebbende BIZ-subsidie niet is besteed, kan de gemeente besluiten dat deel aan de stichting ter beschikking te stellen. Het geld dient dan wel te worden besteed aan activiteiten conform de statuten en doelstellingen van de stichting.

Artikel 15. Beëindiging van de BIZ

1. De stichting kan de gemeente, indien zij voldoet aan de voorwaarden die worden genoemd in artikel 6 van de Wet, verzoeken de Verordening in te trekken.
2. Indien de gemeenteraad daartoe besluit, stopt de subsidieverstrekking met ingang van de datum van het intrekken van de verordening;
3. Bij beëindiging van de BIZ, op welke manier dan ook:

- a. zal de eindafrekening plaatsvinden naar deze datum met dien verstande, dat indien een batig saldo overblijft, dit door de stichting conform haar statuten zal worden besteed, indien een tekort overblijft, dit voor rekening en risico van de stichting blijft.
- b. wordt deze overeenkomst na de eindafrekening ontbonden.

Artikel 16. Afdwingbaarheid

Deze overeenkomst is rechtens afdwingbaar met inachtneming van de bepalingen in artikel 18.

Artikel 17. Opschortende en ontbindende voorwaarden

1. Deze overeenkomst wordt voorts aangegaan onder de ontbindende voorwaarde dat de gemeenteraad de Verordening in 2020 zal vaststellen.
2. Deze overeenkomst komt tot stand onder de opschortende voorwaarde, dat uit de (definitieve) draagvlakmeting blijkt, dat er voldoende bijdrageplichtige ondernemers instemmen met de invoering van de BIZ-verordening, dat wil zeggen dat wordt voldaan aan artikel 5 van de Wet.

Artikel 18. Overleg

1. Partijen overleggen tenminste één keer per kwartaal over onder meer de voortgang van de uitvoering van het jaarplan, relevante ontwikkelingen en plannen van de stichting voor de volgende subsidiejaren. Gemeente neemt het initiatief tot dit overleg.
2. In het vijfde jaar vindt voor 1 juli een evaluatie plaats, waarin partijen gezamenlijk besluiten of de BIZ zal worden verlengd.

Artikel 19. Geschillen

Partijen kunnen eventuele geschillen die voortvloeien uit deze overeenkomst voorleggen aan een door hen gezamenlijk te benoemen mediator. Indien van toepassing, worden de kosten van deze mediation ieder voor de helft gedragen. Wanneer deze mediation niet tot een oplossing tussen partijen leidt, zijn zij vrij het geschil aan de daartoe bevoegde rechter voor te dragen.

Artikel 20. Slotbepaling

1. Partijen streven ernaar geschillen betreffende de uitleg, uitvoering of nakoming van deze overeenkomst in onderling overleg op te lossen.
2. Aanvullende dan wel afwijkende bedingen zijn alleen van kracht indien partijen deze schriftelijk hebben vastgelegd en ondertekend.
3. Deze overeenkomst komt tot stand (niet eerder dan) na een positief besluit van het bevoegde orgaan en ondertekening van beide partijen.
4. Bij het beoordelen van het tijdig indienen van de diverse stukken genoemd in deze overeenkomst is de Algemene termijnwet van toepassing.

Artikel 21. Bijlagen

Tot deze overeenkomst behoren de volgende bijlagen:

- a. Verordening BIZ gebruikers binnenstad Hengelo 2021-2025, inclusief kaart gebiedsafbakening;
- b. Businessplan ondernemers binnenstad Hengelo;
- c. Statuten stichting.

Aldus overeengekomen en in tweevoud opgemaakt te Hengelo op 9 september 2020.

De gemeente Hengelo,
Voor deze,

G. Gerrits
Wethouder

De Stichting Centrummanagement Hengelo,
Voor deze,

P. Bebseler
Voorzitter

H. Raanhuis
Bestuurslid

L. Heuvelink
Penningmeester

De stukken bij agendapunt C01: Gewijzigd vaststellen omgevingsvisie Hengeloos Buiten 3098376 zijn te vinden via de afzonderlijke zaak. In verband met de omvang van deze documenten passen deze niet in de bundel.

De stukken bij agendapunt C02: Gewijzigd vaststellen bestemmingsplan Hengelo Noord, Slangenbeek 2424568 zijn te vinden via de afzonderlijke zaak. In verband met de omvang van deze documenten passen deze niet in de bundel.

RAADSBSLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
3115145	te wierik, annelyn	BV-FCFI	Mariska ten Heuw
ONDERWERP			
3115145 - R - 2e Wijziging Beleidsbegroting 2020			

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGELO BESLUIT:

De 2e wijziging van de Beleidsbegroting vast te stellen

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

De 2e wijziging van de Beleidsbegroting 2020 betreft de verwerking van de financiële gevolgen van diverse besluiten van de raad en het college op programmaniveau in de Beleidsbegroting 2020. Bovendien betreft het enkele technische aanpassingen, die budgettair neutraal verlopen.

DE GEMEENTERAAD VAN HENGELO,

DATUM

De griffier

De voorzitter

RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
3115145	Pleiter, Albert-Jan	BV-FC	Ten Heuw
ONDERWERP			
2e Wijziging Beleidsbegroting 2020			

AANLEIDING, DOEL EN WAT GING ER AAN VOORAF

De verwerking van de financiële gevolgen van raads- en collegebesluiten in de Beleidsbegroting 2020 alsmede een aantal technische aanpassingen en correcties.

INHOUD VAN HET VOORSTEL

In de 2e wijziging zijn alle op de agenda van de raad voorkomende voorstellen met financiële gevolgen voor de programma's van de Beleidsbegroting 2020 verwerkt.

Ook de gevolgen van eerdere raadsbesluiten en van collegebesluiten, die niet via een afzonderlijk voorstel aan de raad worden voorgelegd, zijn in deze wijziging opgenomen.

De belangrijkste mutaties:

- De actualisatie van de begroting aan de hand van de herziening van de Grondexploitaties 2020. Per saldo heeft dit geen effect voor de begrotingsuitkomst. De resultaten van de jaarlijkse kosten en opbrengsten worden verwerkt in de boekwaarden van de complexen of (deels) verrekenend met de reserve grondexploitatie.
- De toewijzing van de stelpost voor de binnenstad aan het integraal actieplan binnenstad.
- Regeling reductie /energie waarvoor middelen beschikbaar zijn gekomen.

In totaal zijn er in de periode mei t.m. juli van 2020 -8- begrotingswijzigingen geweest die effect hadden op de uitgaven en inkomsten van de gemeente. Per saldo zijn de begrote uitgaven met ruim € 63.000,- afgenomen hier staan aangepaste inkomsten en verrekeningen met de reserves tegenover.

Tenslotte zijn ook een vijftal technische aanpassingen en correcties op de begroting in deze wijziging verwerkt, die in totaliteit budgettair neutraal verlopen maar zorgen voor een aangepaste verdeling over de (sub) taakvelden.

BESPREEK- EN BESLISPUNTEN

Niet van toepassing

FINANCIËLE ASPECTEN

De programma's zijn conform onderstaand overzicht gemuteerd.

begrotingswijzigingen die mutaties van inkomsten en uitgaven veroorzaken:

		Uitgaven	Inkomsten
30	Regeling reductie Energie	701.370	701.370
47	Plaatsing poort Huys Hengelo	37.708	37.708
49	Vastgoed verkoop Wemenstraat 61	-13.472	-13.472
50	Leegboeken GZ a.g.v. de herzieningen 2020	-26.780.630	-26.780.630
51	Energieloketten	5.000	5.000
56	Opvoeren begroting GZ a.d.h.v. herzieningen 2020	25.882.191	25.882.191
58	Aanvullende opvang Asielzoekers.	41.345	41.345
60	Verkoop percelen grond aan de Holmersweg	62.930	62.930
		<u>-63.558</u>	<u>-63.558</u>

Toelichting per wijziging die effect heeft op de uitgaven en inkomsten van de begroting:

30. Met deze wijziging wordt de subsidie omtrent de regeling reductie energieverbruik in de begroting verwerkt.

47. Budget voor het plaatsen van een poort van gaas, als abstracte weergave van de originele poort van Huys Hengelo.

49. Aframing van de begrote exploitatiekosten van het pand Wemenstraat 61 als gevolg van de eerdere verkoop.

50 i.c.m. 56. Als gevolg van de herzieningen van de grondexploitaties moet ook de begroting 2020 e.v. worden aangepast. Middels wijziging nr. 50 wordt de bestaande raming verwijderd en met wijziging nr. 56 worden de geactualiseerde cijfers verwerkt.

51. Met deze wijziging worden de voorgenomen uitgaven in het kader van de centrale inkoop van delen van het regionale Energieloket in de begroting opgenomen.

56 i.c.m. 50. Als gevolg van de herzieningen van de grondexploitaties (raadsbesluit 1 juli 2020) moet ook de begroting 2020 e.v. worden aangepast. Middels wijziging nr. 50 wordt de bestaande raming verwijderd en met wijziging nr. 56 worden de geactualiseerde cijfers verwerkt.

58. Opvoeren van het budget voor de heropening van het pand Willemstraat 47 ten behoeve van een vestiging van een AVO voor de duur van twee jaar.

60. Verkoop van een tweetal percelen grond aan de Holmersweg in het kader van een een kwaliteitsimpuls in de gebiedsontwikkeling in Tweekelo.

Begrotingstechnische wijzingen zonder effect totale uitgaven en inkomsten :

42	Verwerking jaarplan binnenstad 2020
45	Denktank Innovatie Sociaal domein
63	Extern onderzoek afval
560	Voorliggende voorzieningen WMO
562	Correctie restant plaagdieren

Financiële toelichting 2e Verzamelwijziging

Progr	Taak- veld	Omschrijving	Reg. nr.	Lasten (x 1.000)	Baten (x 1.000)
1		Bestuur			
	1.2	Plaatsing poort Huys Hengelo	3059729	-6.000	
				-6.000	0
2		Verkeer, vervoer en waterstaat		0	0
3		Economie			
	3.2	Leegboeken GZ Bedrijventerreinen a.g.v. herz 2020	3061443	-4.523.342	-4.523.342
	3.2	Opvoeren begroting GZ Bedrijventerreinen a.d.h.v. herz 2020	3061443	1.555.433	1.555.433
				-2.967.909	-2.967.909
4		Onderwijs		0	0
5		Sport, cultuur en Recreatie			
	5.3	Plaatsing poort Huys Hengelo	3059729	-5.000	
	5.5	Plaatsing poort Huys Hengelo	3059729	48.708	22.708
				43.708	22.708
6		Sociaal Domein			
	6.1	Denktank Innovatie Sociaal domein	3045071	-152.090	
	6.1	Voorliggende voorzieningen WMO	3069702	-18.125	
	6.2	Team WMO	3069702	18.125	
	6.5	Aanvullende opvang Asielzoekers.	3071980	41.345	41.345
				-110.745	41.345

7

Volksgezondheid en milieu				
7.3	Extern onderzoek afval	adm.	16.920	
7.3	Correctie restant plaagdieren	adm.	3.887	
7.4	Correctie restant plaagdieren	adm.	-3.887	
7.4	Regeling reductie Energie	3003717	701.370	701.370
7.4	Energieloketten	3060211	5.000	
			723.290	701.370

8

Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing				
8.2	Aframen exploitatie agv verkoop Wemenstraat 61	2446653	-13.472	-38.954
8.2	Leegboeken GZ Grondexploitaties agv herz 2020	3061443	-20.722.976	-
				19.960.081
8.2	Opvoeren begroting GZ adhv herz 2020	3061443	20.576.272	20.912.432
8.2	Verkoop percelen grond aan de Holmersweg	3069592	62.930	60.815
8.3	Verwerking jaarplan binnenstad 2020	3024339	400.388	
8.3	Opvoeren begroting GZ Integraal actieplan adhv herz 2020	3061443	170.000	
			473.142	974.212

9

Bestuur en ondersteuning				
Overige baten en lasten				
0.8	Extern onderzoek afval	adm.	-16.920	
0.8	Verwerking jaarplan binnenstad 2020	3024339	-400.388	
0.8	Opvoeren begroting GZ adhv herz 2020	3061443	-170.000	
			-587.308	0
Verrekeningen met Reserves				
Dotatie en Onttrekking uit de Algemene Reserve				
9.8	Denktank Innovatie Sociaal domein	3045071	152.090	
9.8	Plaatsing poort huys hengelo	3059729		15.000
Reserve Vastgoedbedrijf				
9.8	Aframen exploitatie agv verkoop Wemenstraat 61	2446653		25.482
Dotatie en Onttrekking Reserve Grondexploitaties				
9.8	Leegboeken GZ Grondexploitaties agv herz 2020	3061443	-1.534.312	-2.297.207
9.8	Opvoeren begroting GZ adhv herz 2020	3061443	3.750.486	2.854.326
9.8	Verkoop percelen grond aan de Holmersweg	6069592		2.115
Onttrekking uit de Reserve Duurzaamheid				
9.8	Energieloketten	3060211		5.000
Reserve Bodemsanering				
9.8	Opvoeren begroting GZ adhv herz 2020	3061443		560.000
			2.368.264	1.164.716

Totaal Generaal	-63.558	-63.558
------------------------	---------	---------

BIJLAGE(N)
- 2 ^e wijziging Beleidsbegroting 2020

Dit raadsadvies is vastgesteld door het college van B & W van Hengelo.

BIJLAGE I

BETREFT: VASTSTELLING 2E WIJZIGING BELEIDSBEGROTING 2020

DATUM RAADSBSLUIT:

Nr	Programma	Lasten per programma					Baten per programma					Resultaat voor bestemming				
		primitief	1e Wijziging	1e Berap	2e Wijziging	Na wijz.	primitief	1e Wijziging	1e Berap	2e Wijziging	Na wijz.	primitief	1e Wijziging	1e Berap	2e Wijziging	Na wijz.
1	Veiligheid	8.732.967	129.368	72.404	-6.000	8.928.739	-103.663	0	23.331	0	-80.332	8.629.304	129.368	95.735	-6.000	8.848.407
2	Verkeer, vervoer en waterstaat	9.975.915	85.823	120.800	0	10.182.538	-993.149	17.998	12.000	0	-963.151	8.982.766	103.821	132.800	0	9.219.387
3	Economie	6.225.312	137.841	106.704	-2.967.909	3.501.948	-5.293.734	-144.612	25.000	2.967.909	-2.445.437	931.578	-6.771	131.704	0	1.056.511
4	Onderwijs	12.451.488	-502.232	376.962	0	12.326.218	-2.977.590	-29.000	-420.272	0	-3.426.862	9.473.898	-531.232	-43.310	0	8.899.356
5	Sport, cultuur en Recreatie	24.532.344	239.987	114.981	43.708	24.931.020	-4.756.550	-95.139	63.814	-22.708	-4.810.583	19.775.794	144.848	178.795	21.000	20.120.437
6	Sociaal Domein	135.109.786	2.010.774	8.164.865	-110.745	145.174.680	-43.939.047	-21.112	-7.894.829	-41.345	-51.896.333	91.170.739	1.989.662	270.036	-152.090	93.278.347
7	Volksgesondheid en milieu	22.074.675	394.882	-151.091	723.290	23.041.756	-20.512.727	0	225.000	-701.370	-20.989.097	1.561.948	394.882	73.909	21.920	2.052.659
8	Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	24.791.387	3.514.619	244.679	473.142	29.023.827	-22.109.172	-3.490.689	110.769	-974.212	-26.463.304	2.682.215	23.930	355.448	-501.070	2.560.523
9	Bestuur en ondersteuning	50.113.465	1.776.175	-976.638	-587.308	50.325.694	-191.786.924	-3.112.413	-227.597	0	-195.126.934	-141.673.459	-1.336.238	-1.204.235	-587.308	-144.801.240
980	Totaal Taakvelden	294.007.339	7.787.237	8.073.666	-2.431.822	307.436.420	-292.472.556	-6.874.967	-8.082.784	1.228.274	-306.202.033	1.534.783	912.270	-9.118	-1.203.548	1.234.387
	Mutaties reserves															
	toevoegingen reserve	10.537.629	-5.295.048	-54.658	2.368.264	7.556.187					0	10.537.629	-5.295.048	-54.658	2.368.264	7.556.187
	Onttrekking reserves					0	-12.072.412	4.382.778	63.776	-1.164.716	-8.790.574	-12.072.412	4.382.778	63.776	-1.164.716	-8.790.574
						0					0					
	Resultaat na bestemming	304.544.968	2.492.189	8.019.008	-63.558	314.992.607	-304.544.968	-2.492.189	-8.019.008	63.558	-314.992.607	0	0	0	0	0

RAADSBESLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
3124562	fikkert, louis	FYS-WGW	Mariska ten Heuw
ONDERWERP			
3124562 - Raadsbesluit krediet pilot maai-zaaibeleid			

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGELO BESLUIT:

De raad besluit een krediet ad €41.000,- beschikbaar te stellen voor het uitvoeren van de basisvariant voor de pilot maai- zaaibeleid zoals genoemd in het aangenomen initiatiefvoorstel.

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

De raad heeft op 02 juli 2020 besloten uitvoering te willen geven aan het initiatiefvoorstel pilot maai- en zaaibeleid.
Met het beschikbaar stellen van dit krediet zal de basisvariant worden uitgevoerd voor de aangewezen gebieden.

DE GEMEENTERAAD VAN HENGELO,**DATUM**

De griffier

De voorzitter

Gemeenteraad van Hengelo
Postbus 18
7550AA Hengelo

Gemeente Hengelo

Postbus 18
7550 AA Hengelo

Onderwerp	Zaaknummer	Uw kenmerk	Datum
Initiatiefvoorstel zaai- en maaibeleid	3124406		15 september 2020

Geachte leden van de raad,

Op 1 september j.l. heeft u een brief van het college ontvangen (3118110) over de voortgang uitvoering initiatiefvoorstel Maai- en zaaibeleid n.a.v. raadsbesluit 2 juli, met het verzoek om uiterlijk 22 september 2020 via de griffier te reageren op de voorgelegde drie varianten voor uitvoering van de door u gewenste pilots. Op voorspraak van de voorzitter van het presidium hebben wij de procedure aangepast en wordt u een raadsbesluit voorgelegd. De eerder aan u toegezonden brief treft u hieronder aan, met een (geel gearceerde) wijziging onder het kopje "Vraag aan de fracties".

Uw gemeenteraad heeft op 2 juli een besluit genomen over het maai- en zaaibeleid van onze gemeente. Het besluit was de uitkomst van het initiatiefvoorstel 'Maai- en Zaaibeleid', ingediend door SP-raadslid Marie-José Huis in 't Veld. Het initiatiefvoorstel is besproken in een politieke markt dd. 23 juni. Voorafgaand aan deze politieke markt heeft ons college uw raad met een uitgebreide reactie over het voorstel geadviseerd (brief dd. 16 juni).

Na de politieke markt heeft mevrouw Huis in 't Veld zowel het dictum van het besluit alsmede de inhoud van het voorstel op 1 juli gewijzigd aangeboden. Hierop heeft het college, gelet op het moment van aanbidding, geen reactie meer kunnen geven.

Op 2 juli heeft uw raad het besluit genomen om het college op te dragen:

Wat de pilot zaaïen betreft:

- 1. Om in het najaar 2020 over te gaan tot de pilot om de genoemde vijf bermen in te zaaïen met een zaadmengsel ter bevordering van de biodiversiteit en de andere doelen zoals in het initiatiefvoorstel omschreven.*
- 2. Om in het najaar 2020 over te gaan tot het ecologisch maaïen van de genoemde vijf bermen, ten behoeve van de pilot zaaïen.*
- 3. De kosten van de pilot zaaïen te dekken uit het budget 'kleine opties nieuw beleid', groen of duurzaamheid of uit de algemene reserves.*

Wat het ecologisch maaïen betreft:

- 4. Om in principe in het najaar 2021 over te gaan tot het structureel ecologisch maaïen van alle gemeentelijke bermen in Hengelo, Beckum en Oele en de bermen van de toegangswegen naar de woonwijken en hiervoor bij voorkeur voorafgaand aan de behandeling van de begroting 2021, maar uiterlijk 31 oktober 2020 een procesplan en financiële onderbouwing aan de raad voor te leggen.*
- 5. Jaarlijks de voortgang van het ecologisch maaïen en de pilot zaaïen te evalueren, waarbij onder meer inwoners worden betrokken en wordt ingegaan op de financiële aspecten.*

Met deze brief informeren wij u over de voortgang van de uitvoering van uw raadsbesluit en leggen wij met betrekking tot de uitvoering van de pilot een concrete vraag aan u voor.

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Bezoekadres
Burgemeester van der
Dussenplein 1

E-mailadres
gemeente@hengelo.nl
Telefoonnummer
14-074

Pilot zaaien, punt 1 t/m 3

De vijf bermen waarin de pilot zaaien moet worden uitgevoerd zijn de volgende:

- F35, vanaf Kuipersdijk richting Enschede;
- Hasselerbaan, middenstroken van A1 tot A1, halve cirkel, wijkontsluitingsweg;
- Deurningerstraat, ten noorden van de A1;
- PC Hooftlaan, vanaf Laan van Driene tot Brederostraat;
- Beneluxlaan, westelijk deel/busbaan, vanaf Europalaan tot aan de Kristenbosweg; midden- en zijbermen.

In totaal gaat het om 5 hectare.

Grondbewerking

In het initiatiefvoorstel wordt uitgegaan van de volgende voorafgaande bodembewerking:

"De verschraalde bermen worden gespit of gefreesd, afhankelijk van de bestaande zode. We gaan hierbij niet uit van het afgraven en afvoeren van de bovenlaag". Hierbij dienen twee zaken te worden opgemerkt:

- Anders dan daar wordt gesteld, zijn genoemde pilot-bermen onzes inziens niet (voldoende) verschraald. Niettemin wordt er in het initiatiefvoorstel gekozen om de bovenlaag niet te verwijderen. Zoals we in onze schriftelijke reactie dd. 16 juni al kenbaar hebben gemaakt, is het slagen van de pilot mede afhankelijk van de ondergrond. In vergraste bermen zal het zaad snel overwoekerd raken en zal het effect van het inzaaien minimaal zijn. Wij blijven bij de constatering dat bij onvoldoende verschraalde grond voor een goed resultaat de bovenlaag verwijderd zou moeten worden.
- Spitten van de bovenlaag wordt door ons ten sterkste afgeraden. In de genoemde bermen staan bomen. Spitten zal het wortelstelsel aantasten en daarmee de vitaliteit van de bomen. Dat is een ongewenste situatie, en bovendien strijdig met de Bomenverordening. Frezen is eventueel mogelijk, maar als moet worden uitgegaan van een lichte voorbereiding, kan beter gekozen worden voor de zogeheten rotorkop-eg. Die bewerking is qua kosten min of meer vergelijkbaar met frezen, maar geeft de minste kans op schade aan boomwortels.

Kosten

Tijdens de raadsvergadering dd. 2 juli is ons college gevraagd om een bandbreedte voor de kosten van de pilot aan te geven. In die discussie is uitgegaan van inzaai zonder voorafgaande bodembewerking. Door ons college is op basis hiervan een grove kostenindicatie voor de uitvoering van de pilot aangegeven van 2 tot 2,5 keer het bedrag dat in het initiatiefvoorstel stond, dus tussen de €12.000 en € 15.000,-. Het raadsinitiatief gaat echter uit van een voorbereiding door middel van 'spitten of frezen'. Deze kosten hebben wij niet meegenomen in de bandbreedte waar in de vergadering om werd gevraagd.

Wij hebben t.b.v. de reactie op het initiatiefvoorstel in de brief aan uw raad dd. 16 juni al de voorgestelde bewerking met frezen als 'proef op de som' voor een gedeelte van één van de pilot-bermen doorgerekend en aan u voorgelegd. De hogere kosten waren de reden waarom wij uw raad voorstelden om de proef vooralsnog te beperken tot één berm.

Zoals hierboven aangegeven is spitten onwenselijk en voorbereiding met een rotorkop-eg te verkiezen boven frezen. De kosten van rotorkop-eggen liggen in dezelfde orde als de kosten van frezen. Wij hebben het zaaien met deze voorbereiding ambtelijk laten doorrekenen. Daarbij is duidelijk geworden dat de kostenpost beduidend hoger uitvalt dan in het initiatiefvoorstel is aangenomen. Zowel de werkzaamheden zijn (veel) duurder dan in het initiatiefvoorstel is

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

aangenomen, alsook de prijs van een gebiedseigen, onbehandeld (dus zonder chemische bestrijdingsmiddelen) zaadmengsel voor *weidebloemen*.

Wij zijn er ons als college van bewust dat door uw raad unaniem is besloten tot het uitvoeren van de pilot en dat u daar grote waarde aan hecht. Uw raad heeft ons college geen budgettair kader meegegeven waarbinnen de pilot moeten worden uitgevoerd. De bandbreedte die door ons college is aangegeven vond u zonder meer acceptabel. Een deel van de kosten zal gedekt worden uit het budget 'kleine opties nieuw beleid' groen of duurzaamheid, of uit de algemene reserves. Dit zal via de BERAP verantwoord worden.

Doorrekening van de pilot zoals u ze ons in het initiatiefvoorstel opdraagt, dus met lichte grondbewerking, betekent echter dat de genoemde bandbreedte ruim wordt overschreden. Wij voelen ons als college niet vrij om zonder consultatie van uw raad hierin te handelen. Wij hebben daarom naast de kosten voor de basisvariant, waartoe het initiatiefvoorstel ons opdraagt, twee goedkopere varianten uitgerekend. Wij willen de drie opties aan uw raadsfracties voorleggen, met het verzoek om aan te geven naar welke optie voor uitvoering de voorkeur uitgaat, waarna de kosten in de tweede BERAP verwerkt kunnen worden. Ons college zal uitvoering geven aan de optie waarvoor in uw raad het meeste draagvlak bestaat.

De drie opties

Een berekening van de drie opties vindt u in de bijlage. Daarbij is gebruik gemaakt van de standaard eenheidsprijzen voor de verschillende bewerkingen en materialen.

- Optie 1 ad ± € 41.000 is de basisvariant, met lichte voorbewerking van de bodem met de zogeheten rotorkop-eg.
- In optie 2 ad ± € 27.000 is de berekening uitgevoerd waarbij de helft van de hoeveelheid gebiedseigen zaaizaad wordt gebruikt.
- Optie 3 ad ± € 18.000 is de optie zonder voorafgaande bodembewerking. Daarbij wordt ook in optie 3 uitgegaan van de helft van de hoeveelheid gebiedseigen zaaizaad ten opzichte van de basisvariant.

Optie 2 heeft als consequentie dat met de helft van de hoeveelheid zaaizaad ook de helft van het aantal bloemen zal opkomen ten opzichte van de basisvariant.

Optie 3 heeft daarnaast als bijkomende consequentie dat er minder zaden zullen opkomen in de niet-losgemaakte bodem. Zoals ons college in onze schriftelijke reactie en tijdens de politieke markt al heeft gemeld, hebben wij niet veel vertrouwen in deze variant.

Vraag aan de fracties

Op 1 september j.l. hebben wij u gevraagd om van uw fractie (via de griffier) uiterlijk 22 september te horen naar welke optie, 1, 2 of 3, uw voorkeur uitgaat. Op voorspraak van de voorzitter van het presidium is de procedure echter aangepast en zal u een raadsvoorstel worden voorgelegd, waarin de eerste voorkeursvariant, de basisvariant conform initiatiefvoorstel, besluitvormend aan u zal worden voorgelegd. De eerdere vraag, om uiterlijk 22 september 2020 via de griffie te reageren op de alternatieven, komt hiermee dus te vervallen.

Toetsing

Om de ambtelijk aangeleverde kosten te toetsen en daarover geen discussie te hebben, heeft het college gevraagd om ter controle drie onafhankelijke groenaannemers een offerte te laten maken van de werkzaamheden voor de basisvariant (optie 1) voor het uitvoeren van de pilot.

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Bezoekadres

Burgemeester van der
Dussenplein 1

E-mailadres

gemeente@hengelo.nl
Telefoonnummer

14-074

De drie benaderde partijen kunnen de werkzaamheden uitvoeren voor bedragen tussen de € 37.419 en € 43.779.

Ecologisch maaien, punt 4 t/m 6

Zoals aangegeven in onze brief aan uw raad dd. 16 juni, gaat ecologisch maaien verder dan het extensief maaien zoals het in Hengelo nu al op veel plaatsen gebeurt en waarvan we de intentie hadden, conform het Groenplan Hengelo en de door uw raad vastgestelde beleidsbegroting, deze arealen uit te breiden en geleidelijk verder om te vormen naar ecologisch beheer.

De term 'ecologisch maaien' wordt in veel gemeenten gehanteerd voor het extensieve maaibeheer zoals wij dat in Hengelo nu al uitvoeren. Wat wij verstaan onder 'echt' ecologisch beheer verschilt daarvan op twee belangrijke punten. Ten eerste wordt het maaisel niet in dezelfde ronde afgevoerd, maar blijft het enige tijd liggen alvorens het af te voeren. En ten tweede wordt het maaitijdstip afhankelijk gemaakt van de zaadsetting van belangrijke voorkomende soorten. In het initiatiefvoorstel wordt hier ook van uitgegaan.

Ecologisch maaien zoals hiervoor omschreven wordt nog in geen enkele gemeente op grote schaal uitgevoerd. Wel wordt er al veel mee geëxperimenteerd. Alle gemeenten zijn zoekende om dit efficiënt uit te voeren en een goede balans te vinden, zonder dat de aannemer voor iedere berm apart op pad hoeft te gaan wanneer de tijd 'rijp' is voor die specifieke situatie (wat weer ongunstig is voor onder andere de CO₂ uitstoot).

Tijdsplanning

Zoals gemeld is een voorstel voor uitbreiding van het areaal '*extensief*', dat wil zeggen omvorming van gazon naar kruidenrijk grasland, ambtelijk al enige tijd in voorbereiding. Daarbij gaat het om bermen én graslanden. De voorstellen worden gedetailleerd uitgewerkt op kaart, waarbij wordt gekeken waar dit redelijkerwijs mogelijk is in verband met de (verkeers- of speel-)functie, bereikbaarheid voor machines, aanwezigheid bomen, etc. De gedachte was om het *ecologisch* maaien vervolgens gefaseerd in te voeren, waarbij wordt onderzocht hoe bermen en graslanden in categorieën geclusterd kunnen worden om het beheer daarop af te stemmen en daadwerkelijk efficiënt te kunnen uitvoeren. Daarbij vindt uitwisseling van ervaring plaats met andere gemeenten.

Uw raad heeft nu besloten om zonder tussenstap over te gaan naar ecologisch maaibeheer (voor alleen de bermen) in 2021. Om dit te laten slagen is een zorgvuldige voorbereiding, met een gedegen financiële onderbouwing, noodzakelijk. Het is redelijkerwijs niet mogelijk om dit al in de begroting 2021 te verwerken.

Wij doen ons uiterste best om het (proces)plan met financiële onderbouwing uiterlijk 31 oktober aan uw raad voor te leggen.

Uitwerking ecologisch maaien

Om het voorstel voor ecologisch maaien van de bermen goed te kunnen uitwerken moet een aantal zaken nader worden uitgezocht. Zonder uitpuittend te willen zijn in de opsomming, zullen in ieder geval de volgende aspecten worden onderzocht:

- Berekening van de totale oppervlakte aan *bermen* in de gemeente. De oppervlakte die als aanname in het initiatiefvoorstel is opgevoerd, bedraagt 298.750 m², afgerond 30 ha. De werkelijke totale oppervlakte is beduidend meer. Alleen al in het buitengebied bedraagt de totale oppervlakte van de bermen 30 ha. Binnen de bebouwde kom gaat het nog eens om

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Bezoekadres

Burgemeester van der
Dussenplein 1

E-mailadres

gemeente@hengelo.nl

Telefoonnummer

14-074

een veelvoud daarvan (117 tot 167 ha, afhankelijk of ook fietspaden worden meegenomen); zie onder *)

- Daarbij moet worden gekeken welk percentage daadwerkelijk ecologisch kan worden beheerd in verband met bereikbaarheid machines, obstakels, uitzicht verkeer, etc.
- Onderzocht moet worden welke kosten er verbonden zijn aan een aanpassing van materieel: voor ecologisch maaien worden andere machines ingezet. Het huidige machinepark (met maai-zuigcombinatie) is nog operationeel. Dit zal financiële consequenties hebben voor Gildebor, die doorbelast gaan worden.
- Opleiden c.q. omscholen machinisten.
- Inventarisatie van alle gemeentelijke bermen door een (externe) ecooloog, om de aanwezige vegetaties c.q. bodemgesteldheid / potenties in beeld te brengen, waarop maaieregime zal worden afgestemd.
- Opgemerkt wordt dat het gebruikelijker (en ecologisch zinvoller) is om uit te gaan van bermen én graslanden, in plaats van alleen stroken berm.

*) De oppervlaktes 'berm' zijn door ons als volgt bepaald:

In de gemeentelijke beheersystemen wordt gewerkt met *beheergroepen*: bijvoorbeeld 'bosplantsoen', 'cultuurbeplanting', 'gras'. De beheergroep 'gras' is onderverdeeld in *grastypen*: bijvoorbeeld 'gras 2x met afvoer', 'gras 2x zonder afvoer', 'gras kort', enz. Het begrip 'berm' komt daarin echter niet voor, omdat het immers gaat om het beheerregime.

Binnen de bebouwde kom lopen bermen soms ongemerkt over in graslandjes. De totale oppervlakte aan bermen kan binnen de bebouwde kom daarom niet één op één worden bepaald uit de beheergroep 'gras'. Buiten de bebouwde kom is dat wel het geval, omdat de bermen zich daar vrijwel nergens verbreden tot graslanden in gemeentelijk beheer.

Buiten de bebouwde kom is bij de bepaling van de oppervlakte aan bermen dus uitgegaan van de beheergroep 'gras'. Binnen de bebouwde kom is gekeken naar de grastypen grenzend aan (auto-)wegen, waarbij de lengte van deze wegen is genomen en is uitgegaan van gemiddeld 2 meter berm aan weerszijden (in het initiatiefvoorstel werd 2,23 m. genoemd). Daarnaast is gekeken naar de grastypen grenzend aan autowegen én fietspaden.

De uitkomst bermen *buiten de bebouwde kom*: 30 ha.

De uitkomsten bermen *binnen de bebouwde kom*:

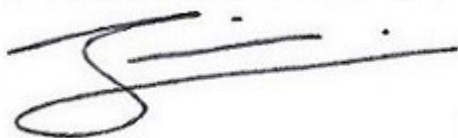
- Gras grenzend aan rijbanen: 117 ha
- Gras grenzend aan rijbanen én fietspaden: 167 ha.

N.B. In deze berekeningen konden oversteekpunten, kruispunten etc. niet worden meegenomen. Verder zijn sommige bermen breder, en andere smaller dan 2 meter. Voor een exacte berekening zal dit voor alle bermen afzonderlijk moeten worden bepaald, zoals voor de pilotbermen wel is gebeurd.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Hengelo,
de secretaris,

de burgemeester,

De heer J. Eshuis

De heer S.W.J.G. Schelberg

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Bezoekadres

Burgemeester van der
Dussenplein 1

E-mailadres

gemeente@hengelo.nl

Telefoonnummer

14-074

RAADSBSLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
3132100	lantink, tineke	DIR	Mariska ten Heuw
ONDERWERP			
3132100 - subsidieplafond herstelfond duurzame wederopbloei			

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGELO BESLUIT:

Voor de regeling Herstelfonds Duurzame Wederopbloei een subsidieplafond van 500.000 euro vast te stellen.

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

Onlangs heeft de gemeenteraad de Corona rapportage ontvangen, waarin de maatschappelijke en financiële impact van de Coronacrisis staat weergegeven. Onderdeel van de Coronarapportage is de uitwerking van de door de gemeenteraad aangenomen motie Wederopbloei. Voor de uitvoering van deze motie is de subsidieregeling Herstelfonds duurzame wederopbloei opgesteld. Voor de uitvoering van deze motie dient de raad het subsidieplafond vast te stellen. Met dit besluit wordt de raad voorgesteld het subsidieplafond vast te stellen.

DE GEMEENTERAAD VAN HENGELO,**DATUM**

De griffier

De voorzitter